

Dongeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, KRALJA PETRA UL. 30 I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi május hó 8
VASÁRNAP
XIII. évfolyam 108. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes számszám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Doumer francia köztársasági elnök tegnap hajnalban kiszenvedett

Csütörtökön délután temetik el az elhunyt köztársasági elnököt — Valószínűleg Lebrunt, a szenátus elnökét választják meg Franciaország új elnökévé — Az egész világ meghatottan gyászolja Doumer köztársasági elnök halálát — Kedden választják meg Franciaország új elnökét

Párisból jelentik: Doumer köztársasági elnök állapota tegnap éjjel után válságosra fordult. Az éjjel után félegykor kiadott orvosi jelentés megállapította, hogy a koponyaalapi sérülések okozta tünetek mind erősebben jelentkeznek. Hajnali három óra tájban megkezdődött az agonia. Az orvosok mindent megkíséreltek, hogy a katasztrófát elhárítsák, de minden erőfeszítésük hiábavalóságnak bizonyult és az elnök reggel 4 óra 37 perckor kilehelte lelkét.

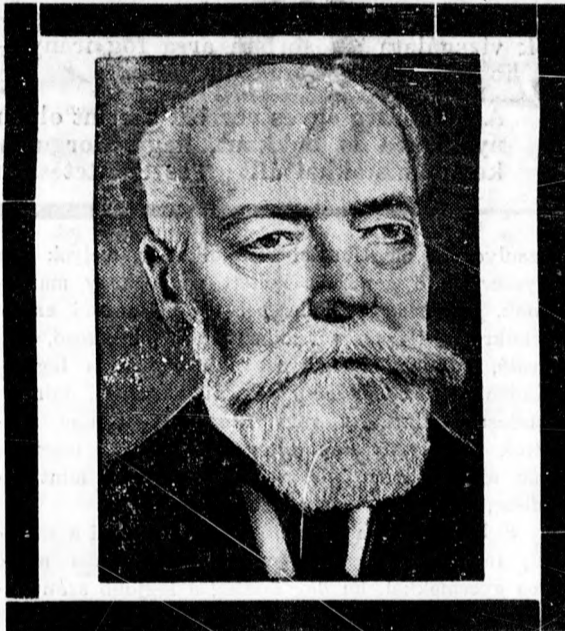
A holttestet még a hajnali órákban átszállították az Élysée palotába, ahol a délelőtti folyamán felravatalozták. Előzőleg azonban az orvosok az elhunyt köztársasági elnök holttestét bebalzsamozták. Az Élysée palota lobogóját a reggeli órákban gyászfátyollal vonták be.

Tegnap délelőtt fél tizenkettőkor Tardieu miniszterelnök vezetésével minisztertanács volt, amelyen a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanácson a kormány Doumer elnök holttestének eltemetéséről tanácskoztak és nagyjében megállapították a temetés programját.

A tegnap reggeli párisi lapok még nem közölték Doumer halálát, mivel a köztársasági elnök jóval lapzártá után szenvedett ki. A párisi lapok ezzel szemben hasábos cikkekben számolnak be a Doumer elleni merényletről és kivétel nélkül elítélik az aljas tettet, amely Gorgulov, az orosz szélső jobb oldalhoz tartozó emigráns elkövetett.

Párisból jelentik: A párisi lapok részletesen foglalkoznak a Doumer elleni merénylettel és a kórházba szállítás és operáció drámai pillanatairól. Eszerint Doumer elnök vérvesztése olyan nagy volt, hogy háromszor is vérátömlesztésre volt szükség. Doumer a műtét után magához tért és elhaló hangon panaszkodott, hogy igen nagy fájdalmai vannak. Mikor a második vérátömlesztést alkalmazták, Doumer megkérdezte:

— Miért van erre szükség? Nem lehetne ezt elhagyni?

Ezután szótlánul tűrte a műtétet s csak később szólalt meg még egyszer:

— Nagyon, nagyon fáj!

Ezek után ismét elvesztette eszméletét.

Gorgulov Pavle, Doumer gyilkosa kijelentette, hogy eszményképei Mussolini és Hitler

Prágából jelentik: Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy Gorgulov Pavle, Doumer köztársasági elnök gyilkosa annakidején Prágában végezte orvosi tanulmányait, a következőket sikerült megtudni:

Gorgulov Pavle tényleg négy esztendőig tartózkodott Prágában, ahol az egyetemen az orvosi fakultás hallgatója volt. Gorgulov az orosz emigránsok politikai életében már akkor a szélsőjobboldalon állott és meggyőződéses fascista volt. Gorgulov 1923-ban ment Prágába, ahol

élénk részt vett az ottani orosz emigráns kolónia életében. Sokszor egészen fantasztikus tervekről beszélt és a legkülönösebb módokon akarta „megmenteni” az emberiséget.

Orosz emigráns körökben különös fel-

fogását és viselkedését annak tulajdonították, hogy Gorgulov igen sokat szenvedett a háboruban és az utána következő forradalmi időkben s azt remélték, hogy helyzete meg fog javulni.

Prágában való tartózkodása előtt Gorgulov Varsóban volt, ahova 1921-ben emigrált Oroszországból. Prágában egészen 1927-ig maradt, azután vidékre ment, megnősült és orvosi gyakorlatot folytatott. Első házassága azonban nem sokáig tartott, feleségétől elvált, majd Csehszlovákiát is elhagyta és ekkor költözött Franciaországba, ahol letelepedett. Később 1930-ban még egyszer felüment Prágában, ahol az ottani hatóságoktól Nansen-féle utlevelet kért. Azóta teljesen eltűnt és Prágában többé nem jelentkezett.

Párisból jelentik: A rendőrségen tegnap továbbfolytatták Gorgulov Pavle kihallga-

tását, aki fanatikus ember benyomását teszi és aligha épelméjű. Ép ezért Gorgulovot három orvosszakértő fogja megvizsgálni, hogy elmebeli állapotáról meggyőződjenek. Megállapították, hogy

Gorgulov hosszabb ideig Monacóban tartózkodott, ahol az orosz szélsőjobboldali fascista elemekkel volt összeköttetésben.

Pár év előtt megnősült és ezuttal francia nőt vett el feleségül. A monacoi rendőrség megkeresésére tegnap

letartóztatta Gorgulov feleségét, aki rendkívül meglepődött arra a hírre, hogy férje meggyilkolta a köztársasági elnököt. Gorgulovné elmondta, hogy férje sohasem beszélt neki terveiről és azt mondotta, hogy Párisba a hadviselő írók kiállítását megy meglátogatni.

Gorgulov tegnapi kihallgatása alkalmával megismételte azt a vallomását, hogy tettét bosszúból követte el, mert Franciaország nem akart a bolsevikok ellen még idejében erélyesen fellépni és mert kiutasították.

Kijelentette Gorgulov, hogy meggyőződéses fascista és Mussolini és Hitler az eszményképei. Megbánást nem érez s nyíltan bevallja, hogy tettét előre megfontoltan követte el.

Jugoszlávia gyászolja Doumer elnök halálát

Beográdból jelentik: A Doumer elleni merénylet első híradása pénteken délután érkezett meg Beográdba, ahol a szerkesztőségek plakátokon közölték a megdöbbentő hírt. Tegnap délelőtt Doumer halálának hírére valamennyi középületre és a francia követségre kitűzték a gyászflobogót.

Öfelsége a király a merénylet hírének vétele után még pénteken délután táviratot intézett az akkor még életben levő Doumerhez, akinek sajnálkozását fejezte ki és annak a reményének adott kifejezést, hogy az elnök hamarosan felgyógyul.

Marinkovics Vojislav miniszterelnök pénteken délután öt órakor intézett Tardieu miniszterelnökhöz táviratot, amelyben megdöbbenésének adott kifejezést a merénylet felett és a jugoszláv kormány és nép rokonszenvét küldte ezekben a nehéz órákban a francia népnek.

A francia klubban úgy hatott a merénylet híre, mint derült égből a villámsapás. A klubban Gotrin konzulnak kellett volna előadást tartania Lengyelországról, amidőn a hír megérkezett. Az előadást azonnal elhalasztották.

Reggeli levél

A gondtalan, boldog gyermekkor

Elemir, 1932. május 7

Mindnyájan megismételjük összeünk történetét. Életünk elejét paradicsomban töltjük, melyben minden valódi szenvedést, nyomorúságot távol tartótlunk szüleink jószágos gondoskodása, meg saját romlatlan, még el nem sűrűsödött higan, gyorsan keringő vérünk, testi-lelki rugalmasságunk. Ami apró cseprő bajunk akkor is akad, az épen csak arra való, hogy hamaros elmúlásuk után annál teljesebben örülhessünk örömeinknek, bajtalanságunknak. Egyszer aztán kiesünk ebből a paradicsomból és ettől kezdve soha többé nem jutunk bele vissza; sirunk nyíltáig rideg, fáradságos, küzdelmes gondteljes életben vergődünk és sóhajtozunk az örökre eltávozott jó után.

Igy gondolja, érzi ezt kivált élete különösen, kilátástalanul válságos időkben nagyon sok ember. Szinte irigylő azokat, akik még gyermekek, akár az ő saját gyermekei, unokái is; hiszen azoknak paradicsomi boldogsága is az ő vesződése árán van irigylő talán még egykori boldog önmagát is.

Eközben nem veszik észre maguk körül ezernyi, milliónyi gyermeknek még a mi felnőtt mértékünk szerint is rettenetes szenvedéseit. Nem érzik át megszámlálhatatlan kis beteg embertelen, vigasztalan, olyan nagyon sokszor halálos kínódását. Nem a mostoha környezetben felnövekvő nap-nap után igazságtalanul elszennvedett barbár fenyegetéseit, bántalmazásait. Sok, sok szegény gyermek éhezését, fázsát, még nagyok számára is tulnehez, lélekölő munkáját. Sok gazdag gyermek tulságos jó nevelés célzatával erkölcsi rángatását, elpuhító kényeztetés, kevélységbe bízta — azután erejüket meghaladó gyakorlatok, tanulmányok, megalázó, elbátortalanító korholások közt ide-oda hajgálását. És hogy még azoknak is, kiknek életük első éveiben nem jutott ilyen keserű sors — azoknak is mindig megvan a maguk buja-baja, mely csakis a mi gyermeki világosságtól már elszokott szemünkben látszik csekélynek, de az elszennvedők számára igen súlyos, sokszor egyenesen elviselhetetlen.

Hány gyermekről hallottunk, olvastuk már, hogy eldobta magától még nem is fiatal, csak épen bimbózó életét, mert nem bírta ki az örökös betegséget, nélkülözést, verést, munka- és tanulási terhet, bizonyítvány fölötti szegényt!

Ezek mélyen sajnálatos, de aránylag ritka esetek, fogják a gyermekkor paradicsom elméletének híve imondani. Az emberek többsége mégis csak boldog, amíg gyermek, mert ha itt-ott szenved is, a maga módja szerint, az élet komoly szenvedései közül legalább a legsúlyosabbat: a gondot elpenderíti tőle könnyű vére, át is vállalja gondviselői szeretetteljes kötelességtudása.

Nos, még ez az előjoga simcs meg a gyermekkor állítólagos paradicsomának. Épen a napokban kísérlet meg öngyilkosságot egy nyolc éves iskolásfiú azzal az indoklással, hogy nem bírja ki tovább a gondokat.

Lehet-e ennél megdöbbentőbb kijelentés egy olyan kis testvérünk részéről, akit az Üdvözítő szavai alapján meg ezen a földön is legalább időleges menyországra tudnánk jogosultnak? A kérdések özöne tolul fel a kis áldozat egyszerű, bár koraérett szavai után. Miféle gondokat nem bírt ki? Szülei és egyéb hozzátartozói megélhetési gondjait, melyekről már tudomása volt, melyeket talán még ittléte, kenyérszűrtés, cipőköptatása miatti szemrehányásokkal kapcsolatban közöltek is vele? Vagy saját legegységesebb iskolai és otthoni gondjait: el tud-e mindennap készülni a leckéjével, elég jó bizonyítványt hoz-e az iskolából, hogy otthon el ne verjék; eléggé ellátja a konyhát vízzel, dajkálja kisebb testvérét, elég mély tiszteletet tanusít a világon mindenki iránt, eléggé tartózkodik-e a legkisebb zajongástól, hancurozástól, sétálástól is, hogy ki ne jelentsék: belőled már semmi sem lesz, te csak bajnak vagy a világon? Egyszóval milyen és mekkora felelősség terheli eme gyermek annyira időelőtti lelki összeroppanásáért nevelőit, szüleit?

Talán ezek, hogy a korábban rendes mértékű messze meghaladó mértékletességet, takarékoságot, szerénységet, óvatosságot erőszakoljanak ki tőle, egyre fülébe duruzsolták vagy harsogták azokat a

Csütörtökön délután a Notre Dame székesegyházból temetik el Doumer elnök holttestét

Párisból jelentik: A francia kormány Tardieu elnöklete mellett tegnap déli tízenként órákor minisztertanácsot tartott, amelyen Doumer köztársasági elnök temetésének részleteit tárgyalták meg. A minisztertanács úgy határozott, hogy a tragikus módon elhunyt elnököt csütörtökön délután temetik el a Notre Dame székesegyházból. A holttestét a Pantheonban fogják örök nyugalomra helyezni.

Kedden délután Versaillesben megválasztják a francia köztársaság új elnökét

Valószínűleg Lebrunt, a szenátus elnökét választják meg a köztársaság elnökévé

Párisból jelentik: Tekintettel arra, hogy Franciaország jelenleg képviselőház és szenátus nélkül áll és ilyen helyzetben következett be Doumer elnök tragikus halála, a francia alkotmány értelmében az elnöki hatalom gyakorlása ideiglenesen Lebrunre, a szenátus elnökére száll át.

Francia politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy az elnökválasztás alkalmával Lebrunt, a szenátus elnökét fogják a köztársaság elnökévé megválasztani.

Egyébként Doumer halálával a helyzet meglehetősen bonyolult. Franciaország jelenleg két választás között áll s a rendes kö

rülmények között így még csak elnököt sem választhatna. Ezt a problémát az 1885. évi Loi constitution oldja meg. Eszerint az elnöki jogokat egyelőre a kormány tagjai és a szenátus elnöke gyakorolják. A mai helyzetet mindenestre jelentékenyen tisztázni fogják a holnap megtartandó választások.

Párisból jelentik: A kormány tegnap délután megtartott minisztertanácsán úgy határozott, hogy május tizedikén, kedden délután Versaillesben összeül a nemzetgyűlés, amely az új köztársasági elnököt megválasztja. A keddi választáson hír szerint még a régi képviselőház tagjai vesznek részt, mivel az új képviselők mandátuma csak később lép érvénybe.

Gorgurov örültséget szimulál és kommunistákkal áll összeköttetésben?

Párisból jelentik: Tegnap délelőtt az a feltevés merült fel, hogy Gorgurov Pavle, Doumer elnök gyilkosa csak szimulálja az örültséget és szándékosan írta be könyvébe azt, hogy fascista, mert ilyen uton akarja a rendőrséget félrevezetni. Az elmeszakértők vizsgálata elsősorban arra fog irányulni, hogy Gorgurov nem szimulál-e.

A rendőrség egyes verziók szerint olyan nyomokra is bukkant, hogy Gorgurov kommunistákkal állt összeköttetésben

és az orosz politikai rendőrség pénzelt.

Londonból jelentik: Valamennyi reggeli lap részletesen foglalkozik a Doumer köztársasági elnök ellen elkövetett merénylettel és azt egyhanguan a legnagyobb felháborodással elítélik. A Daily Telegraph szerint a tettes az orosz politikai rendőrséggel állhatott összeköttetésben. A Daily Mail szerint Doumer tragédiája Angliát is mélyen lesújtotta, mert ami Franciaországot megsebzte, az Angliát is sújtja.

legsúlyosabb megélhetési gondjait is, melyek már egyszer az ő gondjaik kellett volna hogy maradjanak. Talán hogy kellenél tovább semmi esetre terhükre ne legyen, sőt mihamarább jól kereső, még kiváló, minden másnál nagyobb ember is legyen, minden alig elkerülhető iskolai balsikert, minden kötelességmulasztást vagy illemvétséget úgy állítottak tapasztalatalan szeméi elé, mint amelyek után az élet nem hozhat számára mást, mint elzűllést, bűnt, börtönt, akasztófát...

Súlyos, nagyon súlyos felelősség terheli a szülőket, tanítókat, ha valóban ezt tették ama nyolc éves gyermekkel, ha bár esetleg a legjobb szándékkal is, úgy felzavarták fiatal lelkének víztükrét, hogy az soha többé nem lehet olyan valban tiszta, aminőnek még soká lennie kellene.

Am lehet az is, hogy a szülők, tanítók semmiféle tulszásba vagy lelkiismeretlenségbe (itt már le kell írunk ezt a kemény szót) nem estek; épen csak annyira igyekeztek felkelteni a kisfiú előregondoló készségét, felelősségérzetét, amennyire ez már abban a korban is szükséges, hogy ne nőjön majd üresfejű szélházi, naplopóvá, aggálytalan élvezővé. Csak épen a gyermek volt tulérékeny, nem bírta el a gondnak azt a mennyiségét sem, melyet más az övénel nem szélesebb vállak már könnyen elviselnek. És ez még csak meg sem látszott

rajta; a tulságos aggályosság nála olyan tökéletesen belerejtőzött egy rendellenesen nagy gyermeki féltelenség külszínébe, hogy az egyéni nevelési módszer legmeggyőződöttebb hívei és gyakorlói sem tudták volna felismerni.

Ha így volt — ez megint példa lenne arra, mennyire gyengék, gyarlók vagyunk mi emberek nevelő minőségünkben is, akárha az elméleti ismeretek és gyakorlati eszközök leggazdagabb fegyvertárával rendelkezünk. Keresve kereshetjük és áldozatkészen alkalmazhatjuk minden embertársunk javára azt, ami számára a legjobb. Sok, talán a legtöbb esetben el is találhatjuk. De mindig számítanunk kell az eshetőségeknek egy maradványával, melyet egészen el nem tüntethetünk, mely csuffá teheti, ellenkezőjére fordíthatja legderekasabb törekvésünket, munkásságunkat is. Akkor nem marad számunkra más hátra, mint megadás a Gondviselés határozatába. Talán kissé nevétségesen hangzik, de feltétlenül igaz: ebben a siralomvölgyében nemcsak saját már egyszer el nem háríthatott bajainkat kell megtanulnunk keresztényi bátorsággal elviselni, hanem a mások baját is, mely ellen hiába küzdöttünk. Akkor maradunk már gyermekkorunkból kinöve ezen a földön is legközelebb boldog, gondatlan paradicsomunkhoz.

Farkas Geiza

APOLLO, májús 5-8-án

WILLY FORST legujabb filmje

„Péter Voss, a milliós tolvaj“

Víg kalandortörténet. Irta: Brno Frank és A. Dupont. Rendezte A. Dupont.

Főszereplők:

Willy Forst, Alice Traff, Paul Hörbiger

Azonkívül a legujabb FOX JOURNAL.

Kezdet 3, 5, 7, 9 1/2 órákor

Öfelsége a király részvéte

Beogradból jelentik: Öfelsége a király rendeletére Jecsmenics tábornok első adjutáns tegnap délelőtt megjelent a francia követségen és Dubois ügyvivőnek Öfelsége részvétet juttatta kifejezésre, Doumer tragikus halála alkalmából.

Dr. Marinkovics Voja miniszterelnök, külügyminiszter, dr. Pavelics Ante a szenátus elnöke és dr. Kumanudi Koszta a par-

lament alelnöke, valamint a beogradi diplomáciai képviselők követői és a főváros politikai és társadalmi életének vezető egyéniségei megjelentek a beogradi francia követségen és Dubois francia ügyvivőnél részvétüket fejezték ki. Dr. Pavelics Ante a francia szenátus, dr. Kumanudi Koszta pedig a francia kamara elnökének küldött részvét-táviratot.

A szkupstina részvéte

Beogradból jelentik: Dr. Kumanudi Koszta, a szkupstina elnöke tegnap délelőtt a következő részvét-táviratot intézte Fernand Bouissonhoz, a francia parlament elnökéhez:

— Mélyen érintve attól a veszteségtől, amelyet a francia nemzet Paul Doumer halála által szenvedett, aki az egész világ által

egyöntetien elítelt merénylet áldozata lett, küldöm a jugoszláv nemzeti szkupstina legigazibbi részvétét.

Dr. Kumanudi Koszta
a jugoszláv Narodna
Szakupstina elnöke

Egyelőre befejezték a merénylő kihallgatását

Párisból jelentik: A rendőrségen tegnap délután folytatták a merénylő kihallgatását. Gorgurov most sem akart többet mondani, mint amennyit már eddig is elmondott. Ismét kijelentette, hogy előre készült a merényletre, azt saját maga készítette elő és büntársa nem volt.

A párisi rendőrség tegnap lefoglalta azt a bőröndöt, amelyet a merénylő magával hozott Monacóból és amelyet a vasutállomás ruhatárában hagyott. A bőröndben rengeteg ujságot találtak, amelyekben a Doumer közársasági elnökre vonatkozó cikkek piros ceruzával voltak megjelölve. Ez megerősíti azt a feltevést, hogy a merénylő előre készült a gyilkosság elkövetésére és állandóan figyelemmel kísérte a köztársasági elnök mozgását.

A rendőrség tegnap letartóztatott egy

Guckov nevű orosz emigránst, aki Párisban lakik, s aki nemrég ajánló levelet adott Gorgurov részére.

Guckov a rendőrségen elmondotta, hogy régi barátság fűzi Gorgurovhoz, de fogalma sem volt arról, hogy Gorgurov ilyen véres merényletre készül, Gorgurov ugyan többször elkeseredve emlegette neki, hogy Franciaország semmit sem tesz az orosz bolsevizmus megfékezésére, azt azonban nem gondolta volna, hogy ilyen szörnyű tevényt forgat az agyában.

Gorgurov kihallgatását egyébként a rendőrség tegnap délután ideiglenesen befejezte és a kihallgatást csak akkor folytatják, ha Gorgurov védőt választ magának, vagy pedig hivatalból védőt rendelnek ki a részére.

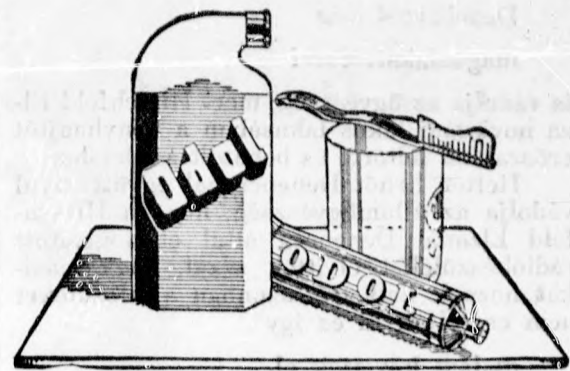
Tardieu kiáltványa a nemzethez

Párisból jelentik: Tardieu miniszterelnök a kormány nevében tegnap délután kiáltványt intézett a francia nemzethez. A gyilkosság — mondja a kiáltvány — a francia népet mélységesen felháborította.

Azt az embert ölték meg, aki egész éle-

tét Franciaország részére áldozta fel és aki négy fiát adta a francia nemzethez.

A francia nép teljes részvéttel forraul az özvegy felé és teljes szívvel átérzi annak nagy fájdalmát. Végül Tardieu így fejezi be a kiáltványát:

Céltudatos
fog és szájapolást, lényeg
fertőtlenítő szájviz, enyhe
fogpép és megfelelő fogkefe
használatával érünk el.

ODOLO-RENDSZER:

ODOLO-szájviz
ODOLO-fogpép
ODOLO-fogkefe,

— Áldozunk az államnak renddel és méltósággal, mint ahogy ő akarta. Éljen Franciaország!

Tegnap a hajnali órákban Doumer halála hírére az egész kormány ébren várta. A kormány tagjai a halálhír vétele után sem tértek haza, hanem együtt maradtak és egész délelőtt tanácskoztak.

Midőn a minisztertanácsban Tardieu elparentálta Doumer elnököt, annyira felindult, hogy elvesztette önuralmát és hevesen zokogni kezdett.

Percekig tartott, amíg a megrázó jelenet véget ért és a miniszterelnök ismét ura lett idegeinek.

Claude Farrere író állapota sokkal súlyosabb, mint ahogy az első órákban látszott. Kiderült, hogy a golyó a csuklón csontot ért és eddig még nem tudták eltávolítani, Claude Farreret egyik szanatoriumban ápolják.

A sikkasztással, okirathamisítással és magánlaksértéssel vádolt Deneberg János és büntársa Löwy Ferenc a noviszádi törvényszék előtt

A bíróság a tárgyalást új tanúk kihallgatása végett május 17-re halasztotta

A noviszádi törvényszéken dr. Novák Tomislav büntető tanácsa tegnap tárgyalta Löwy Ferenc 22 éves budapesti születésű noviszádi kereskedelmi ügynök, Deneberg János 29 éves szuboticiai születésű noviszádi kereskedő és Heftner Ernő 30 éves noviszádi mészáros ügyét. A vádirat szerint

Löwy Ferenc és Deneberg János előzetes megheszelés után Véber Károly nevében levelet írtak annak ismerősének, Felter Janka beogradi lánynak és ebben a levélben 10.000 dinárt kértek tőle Véber felhatalmazása nélkül.

A levélhez üres elismerő lapot mellékeltek Véber nevének hamisított aláírásával. A levelet Deneberg János vitte el Beogradba és átadta Felter Jankának, aki ennek a

levélnek az alapján átadott neki 2000 dinárt, valamint egy írásbeli meghagyást rokonához, Pót Lajos noviszádi lakóhoz, hogy Denebergnek adjon át még 3000 dinárt.

Pót Lajos a 8000 dinárt át is adta, amit azután Deneberg és Löwy egymás között elosztottak.

Löwy Ferencet ezenkívül még azzal vádolja az államügyészség, hogy a múlt év augusztusában, mint az „Egység” cég meghatalmazott pénzbeszedője különböző személyektől

pénzeket vett fel és ezt saját céljaira elköltötte.

Löwy ezenkívül a múlt évben Topolán Kiss Károly János cipésznek azt állította,

hogy a cég meghatalmazta, hogy saját kiadásait a cég számlájára írja és

egy pár cipőt csináltatott magának, amit azonban a cipésznek nem fizetett ki.

Löwy ezenkívül Noviszádon is hasonlóképpen járt el Gyuresics Dragutin kereskedővel szemben, akitől

a cég nevében különböző árukat vett fel 180 dinár értékben.

Deneberg Jánost az ügyészség azzal vádolja, hogy a múlt év novemberében

garancialevelet adott a noviszádi „Alterno Relais” rádiócégnak, amely alá Szuboticián lakó bátyja, dr. Deneberg István fogorvos nevét hamisította, annak tudta és beleegyezése nélkül.

A garancialevél 50.000 dinárról szólt. Ezzel

okirathamisítást követett el és azt felhasználta,

amikor a múlt év december elején letétbe helyezte a cégnél.

Deneberget ezenkívül még az a vád is terheli, hogy a múlt év decemberében a Philips cégtől kapott

3500 dinár értékű rádiókészülékét, amelyet vevőinek kellett volna megmutatnia, elzálogosította a városi takarékpénztárban.

Deneberget még
magánlaksértéssel

is vádolja az ügyészség, mert Hirschfeld Elza noviszádi lakos lakásában a konyhaajtót erőszakkal feltörte és behatolt a lakásba.

Hefter Ernőt Deneberggel együtt azzal vádolja az államügyészség, hogy a Hirschfeld Elzánál Deneberg által elzálogosított rádiókészüléket elvitték azzal, hogy másikat hoznak helyette, azonban a készüléket nem cserélték ki és így

csalást követtek el.

A tárgyalás

A tegnapi tárgyalás iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. A tárgyalóterem megtelt az érdeklődőkkel. Az államügyész ismertette a vádiratot, majd elsőnek Lövy Ferencet hallgatta ki a bíróság.

Lövy vallomásában elmondja, hogy bűnösnek érzi magát.

A vádirat első pontjára nézve kijelenti, hogy Véber Károly nagyon jól ismerte Felter Jankát és hogy állandóan ő írta a leveleket a leányhoz Véber nevében. Deneberget Noviszádon ismerkedett meg és többször együtt voltak. Deneberg ismerte Vébert és Felter Jankáról is tudott.

A levelet Véber kívánságára írták, aki megkérte őt, hogy kérjen a leánytól tízezer dinár kölcsönt, mert, a házára kifizették az árverést.

Megírta a levelet és Deneberg levitte Beográdba, ahol azt átadta a leánynak. Amikor Deneberg visszatért Noviszádra, összebeszéltek, hogy Vébernek nem adják át az első napon a pénzt, hanem csak másnap. Másnap felvették a 3000 dinárt Pót Lajostól és miután mindegyiküknek adóssága volt, elhatározták, hogy a tízezer dinárt néhány napig megtartják és majd csak akkor adják vissza, ha Deneberg, aki közben Budapestre készült, Budapestről visszaérkezik. Denebergnek ugyanis Pesten rokonaitól tízezer dinárt kellett volna kapnia. Deneberg fel is utazott Budapestre és két nap múlva táviratozott neki, hogy minden rendben van. A noviszádi állomáson megvárta Deneberget, aki azt mondotta, hogy csak hétezer dinárt hozott magával. Elhatározták, hogy azonnal leutaznak Beográdba és átadják Vébernek a pénzt. Fel is ültek a vonatra. Amikor Indjijára érkezett a vonat kiszállt, hogy meglátogassa menyasszonyát, Deneberg pedig egyedül utazott Beográdba elintézni a dolgot.

Indjiján találkozott Véberrel, aki elvette tőle összes iratait és a nála levő 960 nárt. Másnap Deneberget is letartóztatták Indjiján és a rendőrségen azt mondták, hogy a pénzt elkártyázta Budapesten.

Az elnök figyelmezteti a vádlottat, hogy a vizsgálóbírónál nem így vallott, mire

a vádlott kijelenti, hogy a vizsgálóbíró előtt készakarva tették más vallomást. A bíróság ezután Deneberg Jánost hallgatja ki.

Deneberg széles mozdulatokkal kíséri vallomását. Igyekszik színesen előadni a történetet. Biztos fellépése van.

Kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Az egész dologban csak a közvetítő szerepet játszotta és nem értett egyet Lövyvel a levél megírásában.

A noviszádi Philipps szalonban volt alkalmazásban és ott ismerkedett meg Lövyvel, aki később kilépett a cégtől. Üzleti ügyekben le akart utazni Beográdba és hogy Lövy tudomást szerzett az utazásról, megkérte, hogy vigyen el egy levelet a Kosmajszka ucca 42. számú házba és ott adja át a címzettnek. A címzetthez el is juttatta a levelet, aki ekkor elismervény ellenében átadott neki 2000 dinárt és egy levelet, amely

Pót Lajos noviszádi lakos nevére szólt. Amikor visszaérkezett Noviszádra, a pénzt és a levelet átadta Lövynek, aki viszont megkérte, hogy menjen el Póthoz és vegye fel tőle a levélben jelzett 8000 dinárt. Ezt a 3000 dinárt később átadta Lövynek, mivel azonban Budapestre akart utazni és már megvolt a vizuma, nem akarta tovább halasztani az utazást és 1500 dinárt kért kölcsön Lövytől és elutazott Budapestre.

Amikor visszaérkezett, Lövy már várta az állomáson.

Elnök: Honnan tudta Lövy, hogy jön?

Vádlott: Amikor megérkeztem, azzal fogadtam, hogy már két napja vár.

Elnök: Nem küldött neki táviratot? Lövy azt állította itt a bíróság előtt, hogy ön táviratot küldött neki, amelyben azt írta, hogy minden rendben van. Mire vonatkozott ez a kifejezés?

Vádlott: A kijelentés üzleti ügyekre vonatkozott és más ügyekre, amit majd Lövy el fog magyarázni.

Deneberg ezután elmondja, hogy

Lövy csak ekkor közölte vele a dolog tényállását

és panaszkodott neki, hogy nagy bajban van. Erre követelte, hogy azonnal menjenek el Véberhez és mondják el neki a dolgot. Másnap reggel ketten elutaztak Beográ felé. Ő Beográdba, Lövy pedig Indjiján lakó menyasszonyához ment, hogy a leány apjától kérjen pénzt.

A vonatban átment egy másik vagonba és ekkor összelátkozott Véberrel.

Odalépett hozzá és elmondta neki az esetet és átadta neki a Budapestről visszahozott 150 pengőt.

Véber erre kiáltozni kezdett, hívta a szolgálatot teljesítő csendőrt és letartóztatta.

Beográdban a komesszáriátusnál kihallgatták elvették tőle iratait és a pénzt. Véber erre odahívatta a leány anyját, aki felvette az asztalról a pénzt és eltette. Utána visszaadták neki iratait, Véber pedig meghívta a leány lakására és megígérte, hogy megfizeti neki az utiköltséget vissza Noviszádra, mivel minden pénzt elvették tőle. Vissza is utaztak, azonban Indjiján Véber kijelentette, hogy csak eddig váltott neki jegyet és szálljanak le.

Az állomáson megvárták Lövyt, akit Véber felpofozott és megkérdezte tőle, mennyi pénze van. Lövy azt felelte, hogy mindössze csak hat dinárja van, mire Véber elvette tőle iratait és az egyik rendőrnek mindkettőjüket átadta.

Ezután Véber Noviszádra utazott, itt jelentette az esetet a rendőrségnek és mindkettőjüket átkísérték Noviszádra.

Az elnök figyelmezteti a vádlottat, hogy a vizsgálóbíró előtt nem ilyen vallomást tett. Deneberg erre kijelenti, hogy az egész vallomást Lövy diktálta neki és levélben pontosan megírta, mit mondjon. Te külföldön voltál — írta neki — te mondhatod amit akarsz, mondd azt, hogy a pénzt elkártyáztad és akkor csak sikkasztásért fognak vád alá helyezni.

Elmondja a vádlott ezután, hogy

Lövy beismerte Vébernek, hogy ő gondolta ki az egészet, azonban a dolog nem úgy van, amint azt Lövy feltüntette,

A vádlott

a garancia levélre nézve kijelenti, hogy azt valóban a bátyja írta alá és hogy dr.

Athenaeum olcsó regényei

Uj kötet:

FÖLDY MIHÁLY:
ISTEN ORSZÁGA FELÉ
20.- dinár

UNIVERZITAS

VIG LAJOS könyvkereskedés SUBOTICA

Deneberg István meghatalmazásában visszavonta az ügyészséghez beadott feljelentését.

Az elzálogosított rádiókészülék tekintetében kijelenti, hogy

a városi takarékpénztár igazgatójától 1000 dinár előleget vett fel, azonban a készüléket nem zálogosította el.

A magánlaksértésre vonatkozólag elmondja, hogy a konyhaajtón csak egy ablakot vert ki és azt azért tette, mert Hirschfeld Elza nem akarta kiengedni a lakásból. Ami a rádiókészülékkel való csalást illeti, az nem áll fenn, mert a készüléket a leány beleegyezésével vitette el a lakásból.

Hefter Ernőt hallgatja ki ezután a bíróság, aki elmondja, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a rádiót Deneberg rendeletére vitte el a lakásból.

A bíróság ezután szembesíti Deneberget Lövyvel. A szembesítés alkalmával mindketten megmaradnak állításuknál.

A bíróság ezután felolvassa azt a levelet, amelyet Lövy írt Denebergnek és amelyben pontos utasításokat ad neki arra vonatkozólag, hogy mit valljon a vizsgálóbíró előtt. Ezek szerint az ügyet úgy állították be, amint azt a vádirat feltünteti.

Lövy kijelentette, hogy a levelet azért írta, mert előzőleg Deneberg is írt neki egy levelet.

A táviratot illetőleg a szembesítés alkalmával Deneberg kijelenti, hogy a „minden rendben van” kijelentés Lövy házassági ügyeire vonatkozott. Lövy ugyanis hozomány után érdeklődött budapesti rokonainál.

A bíróság ezután a károsultakat hallgatta ki, majd a tárgyalást délben megszakította és folytatását délután 4 órára halasztotta.

A délutáni tárgyaláson a bíróság kihallgatta Breit Béla noviszádi 56 éves lakost aki Hirschfeld Elza házában lakik. Breitnek nek tudomása van arról, hogy a házba egy rádiót hoztak, arról azonban nincs tudomása, hogy az ajtót Deneberg betörte volna.

Ezután Zsikies Izidort, a noviszádi városi takarékpénztár igazgatóját hallgatja ki a bíróság, aki elmondja, hogy Deneberg elzálogosított nála egy rádiókészüléket. A zálogcédulát csak másnap akarta kiadni, azonban Deneberg nem jött el érte. Ezer dinárt adott a rádióra, amit később a cég vezetője kiváltott. Tagadja, hogy a rádiót Deneberg felszerelte volna a lakásában. Szembesítik a vádlottal, azonban mindketten megmaradnak állításuk mellett. A vádlott és a védelem kérésére a tanut megesketik vallomására.

Gyuresics Dragutin noviszádi vegyeskereskedő vallomása után az államügyész és a védelem indítványára a bíróság megszakította a tárgyalást és új tanúk kihallgatása végett május 17-ére halasztotta annak folytatását.

APOLLO, május 8-11-én

Ramon Novarro

legújabb filmje „HAJNAL ELŐTT” — Schnitzler Artur »Spiel im Morgengrauen» c. színműve nyomán. Főszereplők: Ramon Novarro, Helen Chandler. Kezdet: 5, 7, 9¹/₄ órákor

Megnyílt a budapesti nemzetközi vásár

Budapestről jelenti tudósítónk: Szombaton, május 7-én reggel 9 órakor megnyílt a Budapesti Nemzetközi Vásár. A magyar iparnak, a magyar kereskedelemnek és a magyar népművészetnek ez a nagy parádéja lázas izgalomba hozta egész Budapestet, amely zászlódiszbe öltözött ünneplé ez a mai viszonyok között fokozottan nagyjelentőségű eseményt. A Városliget felé özönlik a nép, a paloták ablakából kíváncsi szemek gyönyörködnek a különböző népviseletekben pompázó és sűrűn fel-felbukkanó csoportok elvonulásán, a kereskedők örvendezve élvezik a szemellátható idegenforgalmat, az utsteteken végláthatatlan sörökben robnak az autók a Vásár főkapujához igyekezve.

Ez a főkapu ott emelkedik toronymagasságban a Stefánia-uti főbejáratnál, mint hatalmas felkiáltójel, amely biztos kézzel íródott egy nagyszerű mondat után: Dolgoztunk, alkottunk, itt vagyunk!

A főbejáratnál megtorpannak az autók gyors egymásutánban villant ki belőlük a meghívott előkelőségek: a kormány és a budapesti diplomáciai testületek tagjai, az országgyűlés és a főváros vezető egyéniségei és képviselői, a hatóságok, az intézmények, a társadalmi szervezetek reprezentánsai, a művészi, a gazdasági a társadalmi élet kiválóságai, a külföldi látogatók illusztris egyéniségei. A főkapu előtt az érkezőt a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Vásár elnöksége fogadja, élén dr. Éber Antal elnökkel és Magyar Pállal a Vásár-tanács alelnökével és Veres Emillel a vásár ügyvezető alelnökével. A vendégeket felkéri a vásár megtekintésére és amint az első csoport belépett a főkapun ezzel már meg is nyílt a vásár, hogy kerek tiz napig szolgálja a szorgos ipar és a tisztas kereskedelem érdekeit, hogy gyönyörködtesse az eredményes munkáért lelkesedni tudó tömegeket s hogy találkozó helye legyen egész Kelet-Európa közönségének.

Tizenegy óráig szakadatlanul tart a meghívottak özönlése s közben megérkezik Kenéz Béla dr., Magyarország ipar és kereskedelemügyi minisztere, aki a fogadóbizottság kíséretében nyomban indul is már a vásár megtekintésére. Déli 12 órától kezdve pedig már a nagyközönség részére is megnyílt a vásár s e perctől kezdve a jegypénztárak és a jegyszédők alig győzik már a munkát.

Feltűnik, hogy már az első órákban is rengetek a külföldi látogatók száma.

Igen fontos ez, mert ők döntenek el a vásár sikerét és igen nagy jelentősége van ennek, mert a külföldiek hatalmas érdeklődése azt jelenti, hogy

az emberek erős hittel bíznak a viszonyok közeli jobbrafordulásán, már mernek utazni, mernek vásárolni és eszathatatlán kereskedői érzékkel már készülődnek arra, hogy hamarosan fellendül majd a kereskedelem

és ezzel együtt bekövetkezik az élet gyors gyógyulása is. A legutóbbi külföldi Messzéken még nyoma sem volt ennek a bizakodó hangulatnak s amíg azok az érdekeltek tartózkodásának jegyében multak el, addig a most megnyílt Budapesti Nemzetközi Vásár már az első napon is páratlan sikerrel kerkedhetik.

Amint az ember belép a vásár területére, egy soha nem érzett érzés fogja el: szinte nyomasztóan hatnak reá az arányaikban gigantikusan megnövekedett kiállítási csarnokok és az a lendületes erő, amellyel ez a minden ízében ujszerű vásárváros épült. De végigmenve a közel 400 kiállító káprázatos gazdag bőkezűséggel felékesített standja előtt, megnyugtatóan oldódik fel ez a nyomasztó érzés, hogy aztán büszke ujongássá válják, láttán annak a kínestömögnek, amit valóban csak a nemes munkakészség, a törhetetlen akarat és az igazi tehetség tud így megalkotni és így felhalmozni.

Feltűnik és jól esik, hogy az ideai vásáron a közönség minden olyan dolgot megkap, ami csak kényelmét szolgálhatja. Ruhatár, borbély, pihenők, vendéglő, kávéház, cukrászüzem, mindenhol fedett sőtányok, tolmácsok, cicerónék, vám-, szállítmányozási-, biztosító intézeti kirendeltségek, pénzváltók, informáló iroda, exportiroda, ahol a devizaképzvények igényelhetők, a kamara képviselet közvetítő irodája, posta és távirat hivatalt, interurbán-telefon, rádió-adóállomás, ahonnan bárki küldhet üzenetet, reklámkirendeltség, az összes külföldi lapokat árusító központ, orvos, utólagos vízumot adó

Eltűnt a fogkő!

Ha fogai ápolásához rendszeresen Kalodont hasznal, örökre megszabadítja fogait a nagy mértékben veszélyes fogkőtől. Kizárólag Kalodont tartalmazza a szájra és fogakra artalmatlan Dr. Bräunlich-féle Sulförizinoleat-ot, mely feloldja a fogkövet megkötő szerves anyagokat. A fogkő lassankint meglazul, letöredezik és egy kemény fogkefe segítségével eltávolítható.

Kalodont használata biztos és kényelmes módszer, fogai erősek, egészségesek lesznek!

KALODONT
fogkő ellen

Csak hétfőre várható kibontakozás az osztrák kormányválságban

Buresch lemondott miniszterelnök hétfőig gondolkodási időt kért

Bécsből jelentik: Miklas szövetségi elnök tegnap délelőtt kihallgatáson fogadta Buresch lemondott miniszterelnököt és hosszabb ideig tanácskozott vele. A szövetségi elnök abban az irányban érdeklődött, hogy Buresch kancellár hajlandó lenne-e az új kormány megalakítására vállalkozni, Buresch

kijelentette, hogy nyomban nem adhat választ, hanem két napi gondolkodási időt kér. Miklas elnök elfogadta ezt az ajánlatot és a kétnapi gondolkodási időt megadta. Így kibontakozás legjobb esetben csak hétfőre várható az osztrák kormányválságban.

iroda, a nap minden órájában tanulságos, ismeretterjesztő és szórakoztató előadások a kongresszuspavillonban, olcsó filléres kostolók mindabból az izes zamatos ételből-italból, esemegéből, nyálank-ságból, amit csak a magyar föld, magyar konyha és magyar élelmiszeripar produkálni tud. És van a vásárnak olcsó, de különlegesen finom „B. N. V. Hungária” nevű cigarettája is, amelyet a vásár területén gyárt a közönség szemelátára a M. Kfr. Dohányjövődék.

Természetesen nincs még itt mindenki, akit a vásárra várnak. A külföldről és a vidékről nagy tömegek érkezését jelentették s minden napra újabb meg újabb tömegeket várnak.

A vásárigazolvánnyal ugyanis a vásár utolsó napjáig május 16-ának déli 12 órájáig lehet a magyar vasutakon és hajókon féláron Budapestre érkezni s ugyanaddig érvényesek a külföldi vasutaknak a felutazásra vonatkozó jelentős utazási kedvezményei is.

Visszafelé az utazási kedvezmények május 21-ig szólnak. Nemcsak pünkösdőn át, a vásár befejezéséig, hanem még azontul is majdnem egy teljes hétig lehet tehát Budapesten tartózkodni.

A bejelentett nagy forgalom ellenére sem kell azonban esetleges kényelmetlen utazástól tartani, mert a magyar vasutak a határtól Budapestig megerősített szerelvényeket, a szükséghez képest pedig különvonatokat is járatnak. A közönség kényelmét

szolgálja ez is, mint az is, hogy a vásárigazolvány jogot ad előzetes szállásfoglalásra; a megérkezőket a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal pályaudvari kirendeltségei azonnal megfelelően elszállásolják.

Maga Budapest pedig rengeteg szórakozással és a mai viszonyokhoz illő nagy olcsósággal kedveskedik a már ittlévőket s ugyanilyenekkel várja az ezután jövőket is.

A japánok rövidesen teljesen befejezik Mandzsuriá pacifikálását

A további rendfenntartást a mandzsuri kormányra bizzák.

Londonból jelentik: Hiroshi tábornok, a mandzsuri japán megszálló csapatok parancsnoka kijelentette, hogy a Népszövetség által kiküldött mandzsuri bizottságnak, hogy a japán hadsereg rövidesen teljesen befejezi Mandzsuriá pacifikálását és ezután Mandzsuriában a további rendfenntartást a mandzsuri kormányra bizzák.

Pünkösdi kirándulás az Aldunára

Jelentettük már, hogy a Fruska Gora turistaegylet a pünkösdi ünnepekre kétnapos társas hajókirándulást rendez az Aldunára.

A kirándulás részletes programja a következő:

Indulás 14-én szombaton délután négy órakor gyorsított személyvonattal Beogradba, innen este tíz órakor a jugoszláv hajózási társaság „Vojvoda Misics” nevű luxusgőzösével Orsováig. Erkezés Orsovára vasárnap délelőtt. Innen tovább vonattal Herkulesfürdőre, érkezés délben. A fürdő és park megtekintése és fürdés a gyógyfürdőben. Este, vacsora után gyorsvonattal Turnszeverinbe, ahol ugyanaz a hajó vár a visszatérésre. A társaság hétfőn este érkezik Beogradba, ahonnan az éjjeli személyvel érkezik vissza Noviszádra.

Az utazási költségek, amelyekbe belfoglaltatnak az összes hajó és vsauti utazási költségek, egy a jugoszláv mint a román utszakazon, valamint az autó és kocsiköltségek az orsovai hajóállomástól a vasúthoz és a herkulesfürdői állomástól a fürdőig és vissza:

Első osztály hajón és harmadik osztály vonaton 290 dinár.

Második osztály hajón és harmadik osztály vonaton 240 dinár személyenként. A fenti ár a noviszádúakra vonatkozik, akik azonban Beogradban akarnak a csoporthoz csatlakozni, azok harminc dinárral kevesebbet fizetnek a fentemlített árból.

A kiránduláson csak egyesületi tagok vehetnek részt, mert a határátlépés tagsági igazolvány alapján történik, kollektív utlevéllel.

Kabin ára a hajón kétnapra személyenként 70 dinár, amelyet azonban csak az első osztályú menetjeggyel lehet igénybe venni.

Az egyesület az összes kabinokat már lefoglaltatta, valamint kényelmes nyugágyakról is gondoskodott úgy, hogy a csoport minden tagja részére biztosítva van a kényelmes éjjelezés a hajón. A herkulesfürdői Kaszinó étteremben izletes és oleső ételekről is gondoskodás történt.

Akik e kiránduláson részt óhajtanak venni, azok legkésőbb e hó 12-ig okvetlenül jelentkezzenek a Putnik menetjeggyirodában, Noviszádon, Szuboticán, Beeskereken, vagy Rumán.

Jelentkezéskor az utazási költségek előre lefizetendők.

Pénteken éjjel Noviszádon ismeretlen tettesek két helyen betörték és egy helyen betörést kíséreltek meg

A betörők kifosztották a Vilson téri trafikusbódét, Popov Vule mézsárszékéből pedig két kiló húst és 10 dinárt loptak — A harmadik helyen a betörőket megzavarták.

Noviszádon pénteken éjjel ismeretlen tettesek betörték a Vilson téren álló trafikusbódéba, amely Breszlauer Hermina tulajdona és körülbelül 1200 dinár értékű dohánnyarut elloptak.

Ugyancsak pénteken éjjel betörők jártak Popov Vule Futaki uti mézsárszékénél, itt azonban a betörők igen kevés kárt okoztak, mert mindössze csak harminc dinár értékű husneműt és a pénztárban talált 15 dinárt vitték magukkal. A betöréseket minden valószínűség szerint ugyanazok a személyek követték el.

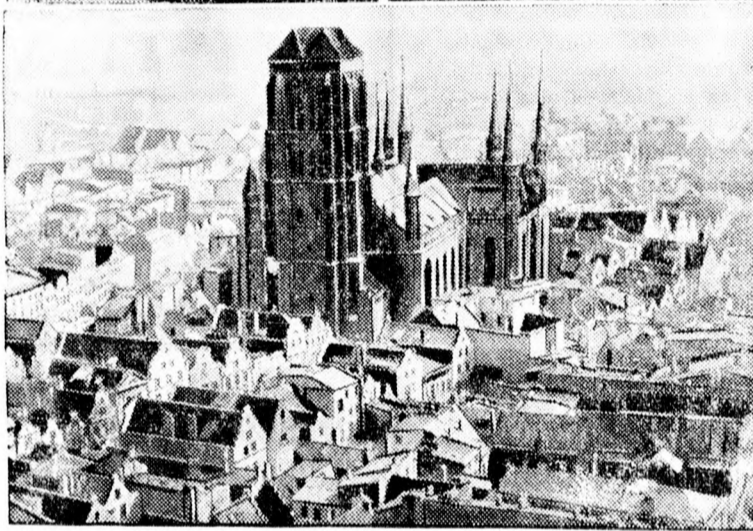
A betörők szerencsét próbáltak Hacker Rudolf Futaki ut 36. szám alatt levő vaskezeskedésében is, ahol fessegetni kezdtek a redőnyzárart, itt azonban nem jártak sikerrel, mert valószínűleg valaki megzavarhatta őket munkájukban úgy, hogy az üzletbe már nem sikerült behatolniuk. A rendőrség az ügyben megindította a nyomozást.

Csak az Ausztriából Jugoszláviába irányuló közvetlen személyforgalmat szüntették be

Jugoszlávia és Magyarország között megmaradt a közvetlen személyforgalom

Beogradból jelenti az Avala: Az államvasutak vezérigazgatója közli, hogy május 5-től kezdve megszüntette a közvetlen személykocsiszállítást Ausztriából Jugoszláviába, míg Jugoszláviából Ausztriába továbbra is megmarad a közvetlen személyszállítás

A közvetlen poggyászforgalom Ausztriából Jugoszláviába és viszont változatlanul marad. A Jugoszláviából Magyarországra és Magyarországból Jugoszláviába irányuló közvetlen személy és poggyászforgalom továbbra is változatlanul fennáll.

Az angol sajtó szerint lengyel nacionalisták meg akarták szállni Danzig szabadállamot. Képünk: Fent balról-jobbra dr. Ziehm a szenátus elnöke,

a danzigi államfő, jobboldalt: Gróf Gravina a danzigi népszövetségi biztos. Lent: Danzig látkepe, a közepén a Mária templommal.

A szuboticei törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette a süketnema betörőt

A beszerzett iratok szerint a vádlott tíz évet ült betörésekért — Süket tolmáccsal hallgatták ki a süketnema vádlottat

A szuboticei törvényszék tegnap délelőtt tartotta negyedik főtárgyalását Bogutovac Karlo süketnema mechanikus ügyében. Bogutovac, aki szlovéniai származású, a vád szerint a múlt év novemberében Szuboticiára jött és éjszaka betört a Jovanovics ucai dohánnyarú kioszkba, ahonnan különféle dohánnyeműeket loptak. Másnap, amikor a rendőrség letartóztatta még mindig nagymennyiségű trafikot találtak nála.

A süketnema vádlott kihallgatása súlyos nehézségekbe ütközött. A bíróság végül is talált tolmácsot Topolác Milan vasutigazgatósági könyvkötő személyében, aki szintén süketnema volt, de megtanult annyira beszélni, hogy meg tudja értetni magát. Az első főtárgyaláson Bogutovac beismerő vallomást tett és előadta, hogy éveket töltött

betöréses lopásokért fogházban. A bíróság ezért háromszor is megszakította a tárgyalást és elrendelte a vádlott személyi adatainak beszerzését. Az iratok a napokban érkeztek meg, a bíróság azonban kénytelen volt újból megtartani az egész tárgyalást, mert a törvény előírja, hogy a főtárgyalást csak tizennégy napra lehet felfüggeszteni.

Igy a tegnapi tárgyaláson tolmács utján ismét kihallgatták Bogutovacot, aki visszavonta előző beismerő vallomását és tagadta, hogy ő követte el a betörést. Azt állította, hogy a nála talált cigarettaféléket egy ismeretlen embertől vette. Miután a betörésnek nem volt szemtanúja és a kihallgatott tanúk lényegtelen vallomást tettek, a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat, habár a beszerzett iratok igazolják, hogy Bogutovac nótorius betörő és több mint tíz évi börtönbüntetést töltött már ki a különböző horvátországi városokban betörések és lopások miatt.

— A vonat elé vetette magát. Tegnap éjjel egy óra után a petrovaradini alagút bejárata előtt a Beograd felől jövő személyvonat elé vetette magát Klincsarévcics Pánta közkaptona. A vonat a szerencsétlen embert darabokra tépte. Tettének oka ismeretlen.

Hírek

1932

Május

8

VASÁRNAP

Időjárás: (A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése) Változékony idő volt az egész ország területén, helyenként esővel. A hőmérséklet minimuma Szokopljén plusz 8 fok volt, Noviszádon tegnap délnél 28 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Továbbra is változékony idő várható, helyenként esővel, kis hőemelkedéssel.

— Flórián ünnepély Odzsacin. Fényes keretek között ülte meg az odzsaci önkéntes tűzoltóság Flórián ünnepélyét. A szentmise után megkoszorúzták Szt. Flórián szobrát, utána az egylet helyiségében társas ebéd volt.

— **Orvosi hír.** Molnár Béla dr. v. egyetemi belklinikai tanársegéd, belorvos, ezévi rendelését megkezdte Karlsbaeben. (Alte Wiese 4. »Deutsches Haus«).

— **Ma este a Csárdáskirálynő a noviszádi Szloboda nagytermében.**

— **Segély az árvíz sújtotta vidékeknek.** A földművelésügyi minisztérium az árvíz által sújtott területek lakóinak tengeri vetőmagot küldött a beljei uradalomból. Az ingyenes vetőmagból a Dunabánság 20, a Drinabánság 30, a Szávabánság 30 és a vrbászi bánság 25 vagont kap.

— **Kliringforgalom Jugoszlávia és Svájc között.** Az Avala jelenti: A Narodna Banka értesíti az összes érdekelteket, hogy e hó tizedikén Jugoszlávia és Svájc között életbe lép a kliringegyezmény.

— A Reggeli Újság mesedétutánjárói készült fényképek elkészültek már és kirakatkunkban láthatók. Egy kép ára 2 és fél dinár és kiadói hivatalunkban kapható.

— „Ferenc József” keserűviz javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életet teremt.

— **Halálozás.** Tegnap reggel szívszélhűdés következtében 56 éves korában meghalt Velika Kikindán *id. armaj Tángl Károlyné* sz. Weisz Teréz. Halálát férjén, gyermekein és unokáin kívül Noviszádon is nagyszámu rokonság gyászolja.

R A B - Sziget **75** **DALMÁCIA**
 Penzio **Hotel BRISTOL**
 (kiszolgálással és **100-ig** Palace
 minden díjjal **Hotel PRAHA**
 együtt) **Vilma Villa**

Szállodatulajdonos: **M. MACHAR** 1808

Kulai sporthírek. Gradjanszki néven új sportklub alakul Kulán, amely alakuló gyűlését ma délután 10 órakor tartja meg a nagykosma (Vig Béla) helyiségében. Az új klubot a Rádnicskiból kilépett sportemberek szervezik. — A kulai Rádnicski, mint annak idején már megirtuk, bekerített futballpályát épít a vásártéri eddigi futballpályáján. A munkálatok már előrehaladott állapotban vannak s remélhető, hogy a pályaaavató ünnepséget már pünkösdre lehet megrendezni.

A becskeréki Vojvodina Begejszvetiguragyon. Becskerekéről jelentik: A Vojvodina jöképességű csapata vasárnap Begejszvetiguragyon játszik az ottani Begej ellen. A becskeréki vendégek utoljára szeptemberben szerepeltek Begejszvetiguragyon s akkor 5:0 arányú győzelmet arattak.

Pénteken este Becskereken játszott Kolar és Lauterbach, a két csehszlovák ping-pong világbajnok és 10:0 arányban győzött.

— „Ferenc József” keserűviz a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít.

TOPOLAI HIREK

Az elmúlt hetipiacon igen erősen érezhető volt a megindult mező munka hatása. Különösen az élelmiszerpiacon nagy volt a kereslet, a zöldségfélék: saláta, paraj és vereshagyma már nagyobb mennyiségben volt. A sovány és növendék sertésben nagy volt a kínálat. A kövér sertés ára 6 és fél, 6,75 dinár, tyúk 7, kövér lud 6 dinár volt kilogrammonként. Rántani való csirke párja 15—20 dinár volt. — A Flórián napján megtartott tűzoltóversenyen szereplő tűzoltók közül válogatják ki azt a csoportot, amely a Noviszádon Vidovdánkort megtartandó dunabánsági tűzoltóversenyen résztvesz.

CSANTAVIRI HIREK

A községi előjáróság felszólítja a közmunka elvégzésére kötelezetteket, hogy reggel hat órakor jelentkezzenek a vásártéren. — A katonai ügyosztály felhívja a most bevonuló katonaköteleseket, hogy behívjuk átvétele végett jelentkezzenek az ügyosztályi referensnél. — A községi előjáróság felhívja mindazokat a gazdálkodókat, akiknek földjeik az országot mellett fekszenek, hogy az utakon levő árkokat nyolc napon belül temessék be és a zútot simítsák el. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik. — Május 12 elárverezik a Kréta szigetén levő legelőt, május 14-én pedig a Keritésen levő füzest. — A Csantaviri AK sportegyesület vasárnapi programja megváltozott, amelyben a csapat Csantaviren játszik bajnoki mérkőzést a Jadranal.

HORGOSI HIREK:

A horgosi önkéntes tűzoltótestület szerdán tartotta véd-szentjének Szt. Flóriánnak ünnepét. Dél előtt istentisztelet volt, majd utána Kamarásra vonultak, ahol a késő estig mulatott a falu lakossága. — A esütörtöki gyurgyevdáni ünnepség alkalmával könnyen végzetessé válható csónakszerencsétlenség történt Kamaráson. Az erdőben megtartott ünnepségen több diák vett részt, akik csónakánál kezdtek a kamarási tavon. Közben a csónak felborult és a benne ülőket csak nagy nehézségek árán sikerült kimenteni.

— **Eljegyzés.** *Friedmann Inci* urleány (Noviszádi) és *Dr. Nagy Béla* ügyvéd (Szombor) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

VIGYÁZZON AZ EGÉSZSÉGÉRE:

Ovja gyomrát és idegeit, igyon csak **TÜKRÖS** cikorkija **kávé**t, mert az nem savanyu, tehát nem okoz székrekedést.

— A strandkabinok bérbeadása f. hó 9-én kezdődik az Apolló irodájában, minden hétköznapon délután 9—12 óráig és délután 3—5-ig. A régi bérlők felkértek, hogy kabinjaikat legkésőbb f. hó 15-ig váltsák ki. Az addig ki nem váltott kabinok felett az igazgatóság szabadon fog rendelkezni.

— **Ma este a Csárdáskirálynő a noviszádi Szloboda nagytermében.**

— A felebbviteli bíróság elrendelte Csozics Nebojsa és társainak ideiglenes szabadlábrahelyezését. A szubotica törvényszék, mint ismeretes, a 3 évre ítélt Csozics Nebojsa, az 1 és fél évre ítélt Popovics Alekszandar, a 2 évre ítélt Szirtes Sándor és az 1 és fél évre ítélt Balog István ellen a fő tárgyalás után további fogvatartást rendelt el. A vádlottak ez ellen a noviszádi felebbviteli bíróságnál felfolyamodást jelentettek be és az tegnap délután elrendelte ideiglenes szabadlábrahelyezésüket. A szabadlábrahelyezést csak hétfőn fogantatják.

— **Strandra járók figyelmébe!** A Szrpszki Kralj mellett megnyílt nagyvárosi péküzletemet a közönség szives figyelmébe ajánlom.

— **Ne feledje el, hogy minden hétfőn délután 5 órától a kiváló Erth-féle lepény a „Kolonial” fűszer és csemegeüzletben (Szubotica) darabonként 1 és fél dinárért kapható.**

— A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbelhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók. Gyomor és bélspecialisták igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

ZARLATOK

Szombat, május 7

A dinár árfolyama. Budapest 9.04—9.06, Prága 57.30—57.70, Berlin 7.31—7.35, London 207.

Zürich. Beograd 9.05, Páris 2017.50, London 1876, Newyork 511.25, Brüsszel 71.8750, Milanó 26.40, Madrid 40.70, Amsterdam 207.60, Berlin 121.90, Szófia 3.71, Prága 15.16, Varsó 57.40, Bukarest 3.07.

Csikágó. Buza: Alig tartott. Május 54.50, július 56.75, szeptember 59, december 62. Tengeri: Alig tartott. Május 29.25, július 32.50, szeptember 34.625. Zab május 38, szeptember 42.25, december 44.25. Rozs május 23.125, július 22.75, szeptember 22.75, december 24.50.

Winipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza májusra 61.625, júliusra 65.25.

Liverpool. Irányzat: Nyugodt. Buza május 5 sh 1.875, július 5 sh 4, szeptember 5 sh 6.25, december 5 sh 8.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 128 vagon.

— A becskeréki református nőegylet az anyák napja alkalmából ma délután 4 órakor műsoros délutánt rendez a Dungserszki féle nagyteremben.

— A becskeréki postafőnök ünneplése. Grlics Sztévan becskeréki postafőnököt tegnap meleg ünneplésben részesítették tisztviselői az alkalmából, hogy tíz éve áll a posta hivatal élén.

— Galamb-repülőverseny. A becskeréki baromfitenyésztők tegnap délelőtt közgyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy galamb-repülőversenyt rendeznek. Az egyesület Putnik Milivojt választotta meg elnökévé.

— Vendéglősök értekezlete Becskeren. A bánati kereskedelmi és iparkamara május 15-re értekezletre hívta össze a vendéglősöket, hogy a kötelező vendéglős egyesület megalakításáról tárgyaljanak.

Szerkesztői üzenetek

G. J. Noviszádi. 1917 október 15-én 100 osztrákmagyar korona értéke 41.60 svájci frank volt, ami 39.94 aranykoronának felel meg.

Előfizető, Belaerka. Önnek az új ipartörvény 332. paragrafus alapján három hónapi felmondás jár. Így tehát az állását augusztus 1-én kell elhagynia, valamint akkor kell a lakásból is kiköltöznie. Ha előbb kényszerítik az állás elhagyására, akkor Önnek három hónapi végkielégítés jár.

B. Adám, Bácskogradiste. Jelentse fel a rendőrségen az illető gabonakereskedőt. Címére különben részletes felvilágosító levelet küldünk.

T. P. G. Csantavir. Levelét átadtuk ügyvédünknek, aki Önnek részletes és kimerítő levélben választ fog küldeni, azt azonban már most is közölhetjük, hogy az ügy meglehetősen súlyos.

ODEON, május 6—8-ig

A »Paramount« legújabb bűbajos vidám operettje

A SZERETŐ

A főszerepben: Henry Garat, Meg Lemonnier.

Kiegészítő: Paramount Journal

— Ünnepelesen fogadják a Noviszádra érkező minisztereket. A radikális földműves demokrata párt dunabánsági szervezetének mai noviszádi konferenciájára, mint megírtuk négy miniszter is eljön. Kojics Dragutin közoktatásügyi, Maximovics Bozsa igazságügyi, Radivojević Lázár közlekedési és dr. Pogácsnik Viktor erdőügyi miniszter ma délelőtt 9 óra 20 perckor érkeznek meg a beogradi gyorsvonattal Noviszádra. A minisztereket a pályaudvaron ünnepelesen fogadják.

— Elmarad a német szintársulat noviszádi vendégszereplése. A gerai német szintársulatnak hétfőn kellett volna Noviszádon, kedden Beeskereken és szerdán Vrsacon vendégszereplnie. A szintársulat vezetősége most közölte jugoszláviai képviselőjével, hogy az előadások elmaradnak, mivel a társulat nem jön Jugoszláviába.

— Dr. Friedmann Ernő új nyelv és irodalmi tanfolyama Noviszádon. Dr. Friedmann Ernő, noviszádi tanár miniszteri engedéllyel jóváhagyott magántanfolyamán — (Petra Zrinjskog 38.) új kurzusokat kezd, amelyek egyenként két hónapig tartanak. A tanfolyamon a német nyelvet, angol nyelvet tanítja. A rendkívüli tanfolyamok tárgya: A gyermek pszichológiája, etika az értékes életalakítás problémája, korszerű világszemlélet. A tanfolyamok május elején kezdődnek.

STIL es MODERN BUTORT
legfinomabb kivitelben készít
URBAN GRECEG MŰSZTALOSSÁGA
NOVISAD, Futoski put 29.

— Magyar költők ünnepe. A Magyar Közművelődési Egyesület az idei évben rendezte meg először tavaszi ünnepségét, amelynek az a célja, hogy egy virágünnepség keretén belül ezüst virágkoszorúval tisztelje meg azt a vajdasági magyar író, akinek az alkotása a legjobban tetszett. Ezt a tavaszi ünnepséget ezután évről évre mindig pünkösdkor rendezik meg más-más városban. Az idei első virágünnep nem pünkösdkor, hanem június 5-én lesz Beeskereken. Itt történik meg majd az első magyar koszoru átadása annak az írónak, akinek regénye, novellája, vagy verse a legjobban tetszett és egy teljesen érdektelen zsűri ítélete alapján abszolút értékű is. A magyar közönséget kérjük, hogy írja meg, melyik író, melyik művét (regény, novella, vers) tartja a legsikerültebbnek az 1931. május 1-től 1932. május 1-ig megjelentek közül. A bejelentések a Magyar Közművelődési Egyesület titkára, Juhász Ferenc Veliki Beeskerek post. prt. 50. címre küldendők május 25-ig bezárólag.

— Princessfüzők, melltartók, gyógyfüzők raktáron és mérték után Barth L. Noviszád, Petra Zrinjskog 17.

— Noviszádon lestezt portrékat mutat be kiállításán Kauffman Fülöp festőművész. Kauffman Fülöp festőművész kiállítását, amelyet mult vasárnap nyitott meg a noviszádi zsidó hitközség nagytermében, holnap zárja. A művész noviszádi tartózkodása alatt több társaságbeli személy portréját is megfestette, amelyeket ma fog bemutatni a közönségnek, a kiállítás termében. Kauffman a kiváló portréfestő Noviszádon készült festményeivel teljesen igazolta azt a jó nevet, amelyet a kritikákból ismert meg közönségünk.

— Macdonald állapota továbbra is javul. Londonból jelentik: Macdonald az elmúlt éjszakát valamivel nyugodtabban töltötte. Az orvosi jelentés szerint a megoperált szem állapota jelentékenyen javul.

— A szuboticei nyugdíjasszövetség felhívása. A vasuti és egyéb nyugdíjasok szövetségének központi vezetősége értesíti tagjait, hogy a közgyűlési szavazólapokat és a jóváhagyott alapszabályokat mindenki személyesen veheti át május 8-tól délelőtt és délután a szövetség Kumišiceva ucai hivatalos helyiségében.

— „Hunyadi János“ keserűviz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

Anton Wildgans osztrák író, a Burgtheater volt igazgatója 51 éves korában Bécsben meghalt.

ÖNNEK IS TUDNI KELL,

hogy divatos kerevetek (Schlafbanke) felfűk, izléses ablakdíszítések és egyéb modern bútorok, stenderű minőségben csak **HEMLER FÉTER** utoda bútorüzletben, Novi Sad, kaphatók.

— Londonban feltalálták a néma tüzelőfegyvert. Londonból jelentik: Ronald Chaceman 22 éves feltaláló olyan készüléket mutatott be, amely a fegyverdörrenést teljesen elfojtja. A készüléket akár puskára, akár gépfegyverre, avagy revolverre fel lehet szerelni. A készülék olyan tökéletesen működik, hogy pár lépés távolságról is csak a golyó süvítését lehet hallani, dörrenést egyáltalában nem. Szakkörökben a találmányt korszakalkotónak jelentik ki. Jó lenne a leszerelési bizottságnak is bemutatni.

A sporthoz, a turisztikához

nélkülözhetetlen

hölgyeknek és gyermekeknek a **póló-bluz** uraknak a **póló-ing**

eredeti **dr. Labmann.**

Minden orvos ajánlja.

Gyári lerakat:

Klein Jenő

üzletben
Novi Sad, V. Bečkerek, Senta

— Ujabb tömeges arzénmérgezés nyomára jöttek Szolnokon. Budapestről jelentik: A szolnoki és szolnokokörnyéki rendőrségekhez az utóbbi időben igen sok feljelentés érkezett, hogy Szolnok környékén ismét sok arzénmérgezés történt. A törvényszék két esetben már megállapította a mérgezést. Szász Gáborné kunhegyesi asszony kisgyermekének holttestében nagymennyiségű svein furti zöldet, míg Barta Mihály gazda holttestében arzént találtak. A vizsgálatot és az exhumálásokat folytatják.

— Emésztési zavaroknál és azoknál, kik székrekedésben, aranyeres bántalmakban és azok következményeképp fellépő fejfájás és szédülésben szenvednek, igazi jótétemény a **Hunyadi János** természetes keserűviz használata. Hetven év óta kitűnően bevált és ugy klinikailag, mint orvosilag felbecsülhetetlen értékű. A **Hunyadi János** keserűviz rendkívül alkalmas hosszantartó ivókurákra is, mert évelken keresztül iható minden káros mellékhatás nélkül. Az emésztőszervek nem szokják meg és így az adagot nem kell fokozni. Mindig egyenlően, megbízhatóan hat. Ügyeljünk a vörös középmezéjű címkére! Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb üzletben.

— Szerdán lesz a noviszádi állat- és kirakodó vásár. A noviszádi májusi vásárt kedden és szerdán fogják megtartani. A fővásári nap szerdán lesz. Kedden apróállatokot, sovány sertéseket és malacokat fognak felhajtani. A nagy állatok felhajtása szerdán lesz, ugyancsak szerdán lesz a kirakodó vásár is, mivel a város a báni közgazgatástól engedélyt kapott a kirakodó vásár megtartására.

— A nép öröme minden hétfőn délután a Sibality-féle lepény (Szubotica). Ót óraker kapható.

— Gyenge volt a noviszádi zöldségpiac a héten. A zöldség és főzelék piac még mindig nagyon gyenge. A primörök közül, a már régen piacra kerülő zöldhagymán kívül, csak saláta és hónapos retek kerül eladásra. Az árak normálisak. Az állatpiacon még mindig alacsonyok az árak, a bárány 4—4.50, a borjú 6—7, a sertés 4.75—5.50, a marha 2.50—4 dinár különként, minőség szerint. A malacok is olcsók, már 35—40 dinárért lehetett egy 5 kgosat kapni.

PÉNZSZERZÉSNEK EGYEDÜLI MÓDJA
manapság az **OSZTÁLYSORSJÁTÉK**
Azonnal vegyünk vagy rendeljünk sorsjegyet
a **MÁJUS 19-20 HUZÁSRA** a főelárusítónál
LUSTIG LAJOS banküzletében
Novi Sad, K. Aleksandra u. 13

— Agyonsújtott a villám egy orosz hadifogolyból tett magyar állampolgárt. Budapestről jelentik: Hamitoff Szeptán orosz hadifogoly, aki a háboru után felvette a magyar állampolgárságot és megnősült, tegnap délelőtt feleségével együtt földjén dolgozott, amikor az átvonuló vihar alkalmával egy villám agyonsújtotta. Hamitoff feleségének esodálatosképpen semmi baja sem történt.

— Háromezer hamis jegyet adtak el a mai olasz-magyar futballmérkőzésre. Budapestről jelentik: A magyar labdarúgók szövetsége tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek az utóbbi napokban hamis jegyeket hoztak forgalomban és azokból mintegy háromezer darabot eladtak. A beléptijegyek a vasárnapi olasz-magyar futballmérkőzésre szóltak. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és eddig egy gyanus fiatalembert őrizetbe vett.

— Fűzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

— Május 10-én jelenik meg az Örtüz. A jugoszláviai magyar ifjuság első ifjusági lapja az Örtüz május 10-én jelenik meg. A szerkesztőség előfizetési felhívásában hang sulyozza, hogy célja a jugoszláviai magyar ifjuságot egy táborba tömöríteni, hogy erőt egyesítve tudatosan dolgozhassék az emberi lét nemes feladatán és hogy művészi értelem ben vett törvényes utódokat neveljen, akikre a kifáradt magyar kezek ráhagyhatnak a kötelesség, az életnemesítő munka vagyonát: a tollat, a lantot, az esetet. A magyar ifjuság nagy veszélyben van. Egyrészt a különböző egészségtelen világnézetek által megmérgezve, szétforgácsolódva nem alkot hat olyan nagyot, nemeset, önmagához méltót, amilyenre szent tradícióink, kulturánk nemes multja kötelezi, másrészt tespedésben, minden tettvágy és ambíció nélkül élt. Ennek a megszüntetése a célja az Örtüznek, amelyet minden igaz magyar embernek, aki a fajtát szereti támogatnia kell. Az Örtüzet Kiss József szuboticei joghallgató szerkeszti, míg a kiadásért Juhász Ferenc, a Magyar Közművelődési Egyesület titkára felel. A lapot, amelynek első száma nagy formátumban, illusztráltan, husz oldalon jelenik meg, minden könyvkereskedésben vagy a kiadóhivatal után (Veliki Beeskerek Tirs ucca 3.) lehet megrendelni számonként nyolc dinárért.

— A szuboticei adóigazgatóság felhívása. A szuboticei állami adóigazgatóság felhívja az adófizetőket, hogy május 15-ig fizessék be a második adórészletet, amelynek befizetési határideje április elsején járt le. Azoknak, akik a második határidőre sem fizetnek, hat százalék kamatot és bélyegilletéket kell fizetniük.

AKTUÁLIS FEJEK

Sir Henry Deterding

A nagy üzletember sohasem tud nyugodni, mindig alkotni, teremteni akar. Szinte lázas sietséggel dolgozik, mert soha sem lehet megelégedett az elért eredménnyel, mindig újabbat, mindig nagyobbakat akar létrehozni, a lehetetlent nem ismeri. És még egy fontos jellemvonása van: mindig tudja, hogy mit akar, mindig a kellő időben lép közbe és mindig a legjobb üzletbe fog bele. Nem a tucat üzletemberek közül való, akik már kitaposott uton járnak, hanem magának vág — nem ösvényt, hanem — mindjárt autótutat az ismeretlen területen, hogy kényelmesen ülhessen a száz, ezer és tízezer kilométereket faló Rolls-Royce kocsiján.

A születés, a származás nem számít. Lehet valaki az amszterdami kispolgár fia is, hogy harminc éves korában már a leg-hatalmasabb tényező legyen a világgazdaság legfontosabb részében az olajiparban. Sir Henry Deterding, az amszterdami bankfiúnak sikerült ez a betörés a világ leggazdagabb társaságába, a petroleum és olajfejedelmek közé.

Hatvanhat év előtt született Amszterdamban, ahol a kereskedelmi iskola elvégzése után egy kis bankban kapott állást. A könyvelői állás azonban nem elégítette ki ambícióit, szűk volt neki a kis bank, de egész Hollandiát is kiesnek tartotta és néhány száz forinttal a zsebében nekivágott — Indiának. A múlt század kilencvenes éveiben is csábította még az embereket a távoli kelet exotikus világa, ahol még tág tere nyílik a nagy akarásoknak. Deterding Szumátra szigetére került, ahol akkoriban nagy geológiai kutatások folytak, amelyek eredményeként gazdag petroleumforrásokra bukkantak. A holland Keszler akadt rá a petroleumra és megalapította a „Koninklijke Nederlandsche Petroleum Matshappij“-t. Keszler felismerte Deterding zsenialitását és a társulat kereskedelmi vezetését reábizta. Keszler halála után Deterding lett a vezérigazgató és ekkor kezdte meg nagyszabású elgondolásának megvalósítását

egy hatalmas petroleum tröszt kiépítését, amely magának szerzi meg a vezetést a világpiaccon, Amerika, Anglia és Oroszország előtt.

Erős akarata létrehozta az Asiatic Petroleum Companyt és amikor a kilencszázas évek elején az amerikai és orosz érdekeltségek között kitört a háború a keletázsiai petroleumért, Deterding az okos harmadik, magának szerezte meg azt a nagy területet és 1907-ben megjelent Európa és Amerika piacain, mint az eddigi petroleum hatalmasságok legnagyobb konkurense.

A petroleum-világhatalom vágya üzte, hajtotta Deterdinget, aki most már Londonból igazgatta Európára, Amerikára és Azzsiára kiterjedő üzemet. Közben megszerezte a román petroleumot, majd Egyiptomot vontá érdekkörébe és megjelent Kaliforniában, Mexikóban, sőt a világháború kitörése előtt már Argentínában is. A híhetetlen akarat-erő folytonos előretörésre sarkalta és 1923-ban évi 16 millió, 1929-ben pedig már évi 25 millió tonna petroleumot és benzint dobott ki a piacra, pedig a világháború befejezése után az egész földkerekség petroleum termelése alig érte el évente a 8 millió tonnát.

Deterding még az orosz piacot is meg akarta szerezni,

de a szovjettel nem bírt.

Erre nagyszabású diplomáciai akciókba bocsátkozott és még botrányoktól sem riadt vissza. A hírhedt Zinovjev levél, amely Angliát és Oroszországot állította szembe, állítólag Deterding irodájából került ki és a petroleumfejedelem súlyos milliókat fizetett ezért a kis botrányért, de eredményt

nem tudott elérni. A szovjetet még Deterding pénze sem tudta megbuktatni.

A fák azonban nem nőhetnek az égig, bármilyen zsenialitással vezette is hatalmas, az egész világra kiterjedő vállalatát Sir Henry Deterding, mégsem tudta legítani legnagyobb ellenfelét Rockefellerert. A világpiaccon már nyílt titok, hogy

Amerika pénzfejedelmek együttes támogatást intéznek a volt amszterdami bankfiu ellen és Ivar Kreuger sorsára akarják juttatni.

Amerika hatalmasai nem tűrhetik, hogy valaki keresztülhuzza számításait és oly területen kerekedjen följük, ahol nem kisebb tényezők, mint Anglia olajmagnásai is kapituláltak előttük. Amerika nem adta meg

REUMA?

Csodakút Gyógyfürdő, Sztáranaljsza

Kérjen díjmentes prospektust.

0473

Ivar Kreugernek a dollármilliókat, amivel szánálni akarta magát és a svéd gyufakirály a börtön elől a másvilágra menekült, hamis értékpapirokból álló kártyavára pedig összeomlott. Az egyik ellenfelétől megszabadult Amerika, amelynek pénzmagnásai nem ismernek szánalmat és kíméletet. Most másik nagy ellenfelüktől akarnak megszabadulni. Vajjon sikerül-e nekik? Egy tény, Deterding részvényei tavaly április végén 40.000 frankon álltak a párisi tőzsdén, az idén csak 11.000 frankot adtak értük. Igaz, hogy az amerikai papírok is nagyot estek egy év alatt, de... a tőzsdék kulisszái mögé nehéz a betekintés. És Amerika cézárjainak étvágát nem elégítette ki Ivar Kreuger. Deterding is kell nekik, a Shell-Royal-Dutch petroleum világtröszt feje. (t. s.)

Anyák napja

Május 8-án tartják meg az egész világon az anyák napját, hogy a gyermekeket emlékeztessék arra, mennyi jót köszönhetnek édesanyjuknak. A mai vasárnap a gyer-

mekek hálanapja legyen édesanyjuk irányában, akik annyi áldozatot hoznak és annyit szenvednek, míg a magatehetetlen kis csesemőből embert nevelnek.

MOZI

Hajnal előtt

Ramon Novarro új filmje az Apollo moziban

Ramon Novarro, a világhírű filmbonviván mindig élményt jelent a moziközönség számára s így legújabb filmje iránt is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Metro Goldwyn ezuttal ismét hálás témát dolgozott fel, amennyiben a régi osztrák-magyar katonai légből meríti tárgyát a „Hajnal előtt“ című filmhez. Bár a szöveg elég banális, Ramon Novarro kiváló művészete annyira e-

gyéni, hogy az amerikai szemszögből lepergésre kerülő katonai jelenetek, bármilyen furcsán is hatnak, kedves és intim hangulatot keltenek. A darab egyébként Schnitzler Artur egyik kitűnő novellájának a feldolgozása s így irodalmilag is kifogástalan.

Ramon Novarro pompásan alakítja az eladósodott osztrák huszártiszt alakját, aki egy bécsi leány kedvéért játékkaszinókban kemény forintokat veszít s a kellemetlen slamasztikából egyik gazdag nagybátyja menti meg, aki történetesen generális. A deus ex machina kedvéért azután a fiatal tiszt lemond öngyilkossági szándékáról és feleségül veheti szerelmét, a kis masamódleányt. Ende gut, alles gut.

A filmet hétfőtől kezdve mutatja be az Apollo mozi.

Sport

Egy elsőosztályú és kilenc második osztályú bajnoki mérkőzés szerepel a noviszádi alszövetség mai fordulóján

Rádnicski — NAK bajnoki mérkőzés a NAK pályán délután 5 órakor

Az utolsóelőtti akadály elé ért a NAK ligára aspiráló csapata. Ha ma győz a NAK, akkor még esélye lehet a ligába jutáshoz, mert a május 15-iki Vojvodina elleni mérkőzésen egy eldöntetlen eredmény már biztosítja az idei futballévadban erősen feltörő csapat ligába jutását. Természetesen előbb győzniük kell a Rádnicski ellen.

A mai találkozónak ez ad érdekességet. A mérkőzés kimenetelére — dacára annak, hogy a Rádnicskit a csütörtöki bevonulás látszólag meggyengítette — teljesen nyílt. Az eddigi bajnoki találkozója a két csapatnak rendszerint meglepetéssel végződött. A NAK-nak nincs biztos Rádnicski mérkőzése, mert a multban is már számtalanszor előfordult, hogy a favorit NAK vereséget szenvedett a már eleve „elkényvelt” Rádnicskitól.

Ha tehát a NAK „ligázni” akar, úgy minden tudását bele kell vinnie a küzdelembe és szívvvel, lélekkel kell küzdenie az örök „mumussal”. Mi kis gólkülönbségű NAK-győzelmet várunk, tekintetbe véve Hoffmann I és Burai II hiányát. A mérkőzést az indijjai Nenádovics vezeti. Előmérkőzést a két csapat ifjúsági együttese játszik. Bíró: Sevcics.

A második osztály első csoportjában Noviszádon a NAK pályán kerül eldöntésre a Rapid—PAK

és a ZsSK—Szlovacski mérkőzés. A PAK győzelmén esetleg behozhatatlanul első helyezette a csoportnak. A többi mérkőzés csak a helyezések szempontjából bír érdekességgel.

A második csoportban csak a csurugi Hajduk—Kovilji Sajkás mérkőzés kerül eldöntésre. A győztes a csoport negyedik helyezette lesz.

A harmadik csoportban derbimérkőzés lesz, reméljük ezuttal botrány nélkül. A karlovczi Strazsilovó látja vendégül a petrovaradini Gradjanszkit. Mindkét csapat nagy formában van. A Strazsilovó vasárnap fölényesen verte a jóképességű indijjai Rádnicskit 7:1-re, míg a Gradjanszki pénteken a Rádnicski ellen játszott meglepően jól.

A karlovciai győzelmén teljesen nyíltá tenné a csoportbajnok kérdését, mert a Gradjanszkitól szerzett 2 ponttal teljesen felzárkózna a most még vezető petrovaradiniakhoz. A két csapat gólaránya is majdnem teljesen egyezik. A Fruskogorac—Sparta és Hajduk—Indijjai Rádnicski mérkőzések csak a helyezések szempontjából bírnak fontossággal. A negyedik csoportban a Rádnicski—Zanatlija és Rudar—MSK mérkőzés, míg az ötödik csoportban csak a Szlaven—Zanatlija mérkőzés kerül eldöntésre.

Szubotica mai sportprogramján a Szand—Szlávia osztályozó-mérkőzés, az SzMTC—Póstás serlegmérkőzés, három másodosztályú bajnoki mérkőzés és a Sampion motor és kerékpárversenye szerepel

Szubotica mai sportprogramja ismét rendkívül mozgalmas és érdekes lesz. A sportkedvelők már a kora délelőtti órákban egyszerre két helyen is megtalálhatják a szórakozásukat, amennyiben fél tíz órai kezdettel a városligeti pályán elsőosztályú serlegmérkőzést játszanak az SzMTC és a Póstás és ugyanakkor a Szand-pályán az érdekes Konkordia—Mechanicsár másodosztályú mérkőzést bonyolítják le. A legutóbbi serlegmérkőzésen a Póstások lelkes csapata megérdemelt győzelmet aratott a Zsak legénysége felett és nem lehetetlen, hogy a piroskékek az eléggé gyenge formában levő Vasasokkal szemben is megismétlik bravurjukat. A Konkordia—Mechanicsár mérkőzésnek az előbbi a favoritja, de ha a Mechanicsár kijátssza legutóbb mutatott formáját, úgy könnyen eldöntetlent is elérhetnek a szépen játszó Konkordiával szemben.

A délutáni sportprogram három pályára is szétosztja a sportkedvelők közönséget. A Szand-pályán fél öt órai kezdettel kerül eldöntésre az utolsó kvalifikációs mérkőzés a Szand és a szombori Szlavia csapatainak a találkozása. A Szandnak győzelmén esetleg sem lehet reménye, hogy a ligacso-

portba jut, azonban a piroskékek a győzelmüket presztizskérdésnek is tekinthetik és minden tudásukkal kell hogy a küzdelembe induljanak. A mérkőzés egyébként teljesen nyíltan ígérkezik.

A városligeti pályán két másodosztályú bajnokit játszanak le délután. Három órakor a Borac a TANK csapatával méri össze erejét, míg utána a Hajduk a Rádnicskival szemben áll ki. Egyik mérkőzésnek sincs kihatása az elsősegre, de az eredmények annál nagyobb változást okozhatnak a középhezelyezéseken.

Ugyancsak ma délután 3 órakor rendez meg a Sampion egyesület szezonnyitó motor és kerékpárversenyt saját modern pályáján. A kerékpársport már évek óta nagy közérdeklődésnek örvend Szubotican és a verseny rendezősége reméli, hogy az érdekes tornát nagyszámú közönség fogja megtekinteni. A verseny legnagyobb érdekessége a motorvezetés versenyen kívül a szubotica legjobb motorosok pályarekordjavítási kísérlete lesz, de érdeklődésre tarthat számot a verseny többi futama is.

A vasárnapi mérkőzések bírái. NAK—Rádnicski: Nenádovics, NAK ifjúsági—Rádnicski ifjúsági: Sevcics, Rapid—PAK: Hirschler, ZsSK—Szlovacski: Zsivanovics, csurugi Hajduk—Sajkás: Dobsinszki Fruskogorac—Sparta: Milnovics, Strazsilovó—Gradjanszki: André, Hajduk—Petrovaradini Rádnicski: Fehér, Rádnicski—Zanatlija: Popper, Rudar—MSK: Kaizer, Szlaven—Zanatlija: Georgijevics.

Bíróküldés a becskereki alszövetség területén. Becskerekről jelentik: A becskereki alszövetség bíróküldő bizottsága a kisorsolt mérkőzésekre a következő bírókat delegálta: Május 8: Becskereken Vojvodina—Borac ifjúsági: Bibák, Vojvodina—Borac tartalék: Szorelli Toma. Kikinda: Zsak—Nakovoi SK: Miskovics. Május 15: Mokrinban: Delija—Banat: Bogdán Branko, Pancsevó: Amatőr—Schwaebische: Sztejics.

NAK hírek. A tartalékcsoport délután 1 óra 30 perckor a Szlavia ellen játszik a következő játékosokat kérem, hogy 1 órakor a pályán jelentkezzenek: Basics, Breitvieser, Georgijevics, Pejics, Alekszi, Lenhardt, Lerch, Milinszki, Sztanko, Juhász, Weisz, Schneck, Vas. Az ifjúsági 3 órakor: Reich, Gögös, Muha, Zunic, Kotrba, Vizi, Zolics, Wengrin, Hertl, Dudás, Longaver, Bodi, Buzgó I és II. Az első csapat 4 órakor: Sovljanszki, Zahorai, Müller, Haas, Rilli, Schubert, Schelb, Conics, Lemmler, Welker, Elek, Turzó, Dussing. — Intéző.

A noviszádi Zseljeznicsár SK hírei. Az első csapatunk ma bajnoki mérkőzést játszik a Szlovacski ellen a NAK pályán. A következő játékosok a pontos időben jelentkezzenek: Spiesz, Rusko, Bakos, Messmann, Valent I, Bálint, Fülöp, Petrovics

II, Sáfrány, Jano, Berko reggel 9 órakor az öltözőben. Az I. b. csapat pedig délután a Graficsár I. b. ellen a következő felállításban játszik: Babin, Kovács, Molnár, Flegler, Gertner, Tikvicki, Milotics I, Varga I, Pöre, Redli, Farkas. Az első csapat tartalékjai: Varga I, Ivics, Redli, az I. b. tartalékjai: Milotics II, Sztancsics, Sztitás. Az I. b. a Karagyorgye pályán pontosan fél kettőkor köteles megjelenni. — Intéző.

A NAK pálya vasárnapi programja:

Reggel 8 órakor: Rapid—PAK II. oszt. bajnoki.
Reggel 10 órakor: ZsSK—Szlovacski II. oszt. bajnoki.

Délután fél kettőkor: NAK tartalék—Szlavia. Barátságos.

Délután 3 órakor: NAK ifjúsági—Rádnicski if. júsági. Bajnoki mérkőzés.

Délután 5 órakor: NAK—Rádnicski. Bajnoki.

A Rádnicski felállítás a NAK ellen: Kovacevics, Hacker, Pavlovics, (Hoffmann I), Burai II, Burai I, Sztojsics, Grgarov, Hoffmann II, Pesics, Jurik és Beke.

Bánati alszövetségi hírek. Becskerekről jelentik: Az alszövetség igazgatótanácsa legutóbbi ülésén 200 dinár pénzbüntetésre ítélte a vrsaci Dusan Szilnit, mert már több ízben nem válaszolta meg az alszövetség által hozzá intézett leveleket. Azonkívül 250 dinár pénzbüntetésre ítélte a veliki-kikindai Szlogát, mert Róth András nevű büntetés alatt álló játékosát jogosulatlanul szerepeltette. Tudomásul vették a Kovini SK és a pancsevói Jadran új vezetőségének a megválasztását. Az intézőbizottság igazolta az eddig lejátszott bajnoki mérkőzéseket, melyek ellen nem adtak be óvást, és a május 22-ére kisorsolt Privrednik—Rádnicski mérkőzés június 5-ére sorsolta ki, mert május 22-én a vrsaci szokolkerület nyilvános tornaünnepélyt rendez. Azonkívül június 5-ére halasztották a görögkeleti nagypéntekre kisorsolt ZsSK—Schwaebische és Vojvodina—Rádnicski bajnoki mérkőzést. A fegyelmi bizottság kihallgatásra rendelte be Puresevicsot, Bajicsot, Popovicsot és Törököt, az Obilics játékosait a mult vasárnapi botrányon Bánát—Obilics mérkőzéssel kapcsolatban.

Sportcsónakot és regattát

készít 1932

URBAN GREGEC műszakilossága NOVISAD, Fatoski put 29.

Szombor: Jugoszlavia—Szombori Sport 3:1 (1:1). Barátságos. Bíró: Neverkla. Pravosláv Szt. György napján a beográdi Jugoszláviát látta vendégül a Sport barátságos mérkőzés keretében. A Jugoszlavia fölényével indul a mérkőzés és már az első percben Milosevics megszerzi a vezetőgólt testcselrel. A gól után a vendégcsapat még jobban fokozza az iramot, de a Sport közvetlen védelme helyén van s feltartja a sorozatos támadásokat. A 32. percben Káich szökteti Bergmann, aki azután kiegyenlít. Kezdet után mindkét részről élénkebbé válik a játék s a csapatok sok kedvező gólhelyzetet hagynak kiaknázatlanul. A Jugoszlavia támadásaival indul a második félidő s a 13. percben Zecsevics megszerzi a vezető gólt, amit a 35. percben Nikolics révén, szélsője beadásából újabb gól követ. A Sport a második félidőben az iramot nem birta és visszasett. A vendégcsapatból kivált Zecsevics, Nikolics, Gyorgyevics és Milosevics, míg a Sportból Mayer, Doljacsin, Balassa és Bergmann. A bíró bizonytalanul vezette a mérkőzést.

A szombori Sport ma délután fél öt órai kezdettel az oszjeki Szlaviával játszik barátságos mérkőzést. Előmérkőzést a bankosok játszanak a Sport old-boy csapata ellen.

A szubotica Villanytelep csapata Kikindán. A szubotica Villanytelep csapata, amely az utóbbi időben igen szép fejlődésről tett tanúságot, vasárnap Kikindára rándul, ahol a jóképességű Koszovóval méri össze erejét. A tehnikás szubotica csapat kikindai szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintenek Szubotican, mivel már évek óta ez az első eset, hogy szubotica csapat Kikindán játszik. Mint értesülünk a Koszovo 26-án ad revansot a Villanytelep csapatának Szubotican.

Bácskogradist: Bácskogradistei AK—Sztaribecsei Rádnicski 0:0. II. osztályú bajnoki. Bíró: Danis. Az április 17-én elmaradt 34 perces időt Gradistén játszották le az ellenfelek. A 34 perc után folytatólag barátságos mérkőzés következett a félidő végéig szintén eredménytelenül. Kapucser után a hazai csapat hamarosan felül kerül s egymásután 3 gólt ér el Feisztammal, Popovics és Hegedűs révén.

Vasárnapi sportprogram a Bánátban

A pancsevői Bánát Beeskereken

Vasárnap játszik le az utolsóelőtti bánati ligaselejtező mérkőzést Beeskereken. Az utolsóelőtti fordulóban a beeskereki Obilics a pancsevői Bánáttal mérte össze erejét.

Az Obilics revansot akar venni két hét előtti pancsevői kudarcáért, mely miatt kiesettnek tekintendő az országos bajnoki küzdelmekből. A pontokra ugyan már nincs szüksége, mert vasárnapi mokrinai 5:2 arányú vereségével elvesztett minden reményt, hogy a ligamérkőzésekben szerepelhessen. Csak 3:0 arányú győzelme huzná ki a vízből, vasárnapi gyenge játéka után azonban a legvérmesebb Obilics-drukkerek sem remélnek ily nagyarányú győzelmet.

A Bánátnak ezenkívül még egy teljes mérkőzése van hátra, azonkívül a két hét előtti botrányba fulladt pancsevői Obilics mérkőzés második felideje. Eddig összesen négy pontot szerzett, s így ha megnyeri a mai mérkőzést az Obilics ellen és jövő vasárnap sikere lesz Mokrinban a Delija ellen, valamint ha a félbeszakadt Obilics mérkőzés eredményét, mely eddig döntetlen, a maga javára tudja eldönteni, úgy megelőzi a 8 ponttal álló vrsaci Dusan Szilnit és a ligára kvalifikálja magát. Ezt a nagy teljesítményt azonban előreláthatóan nem fogja véghez vinni, mert az alszövetség fegyelmi bizottsága az Obilics elleni mecsbotrány miatt négy legjobb játékosának játékjogát felfüggesztette.

Délelőtt a Borac és a Vojvodina tartalécsapatjai játszanak a Borac-pályán.

A ligaselejtező mérkőzésen kívül bajnoki mérkőzés lesz Pancsevón, ahol a Jadran sportklub fogadja a listavezető Kovini SK-t.

Vrsacon a Privrednik játszik a belacrkvai Grancsár ellen, s valószínűleg meg is szerzi az értékes két pontot.

—o—

NAK kerékpáros hírek. Felkéretnek a kerékpáros szakosztály összes tagjai, hogy hétfőn este 8 óraker az egyleti helyiségben orvosi vizsgálaton megjelenni sziveskedjenek. — Vezetőség.

Ma, vasárnap

Ünnepélyes kertmegnyitás

zenével és mulatsággal egybekötve a Csokota-féle vendéglőben. Kelemes kirándulóhely! Kifűző ételekről és italokról gondoskodva. Szíves pártfogást kér

Herbst Péter vendéglős

Darányi telep III. 234.

Rózsák magról nevelt, töbe oltott magas és alacsony, mezel és legújabb futórózsák, minden színben, sokvirágú ibolyák (viola tricolor) színekben és szortákban, nefe-lejtsek, szegfűk, eprek és más virágok **L. KEGL** kertészetében, **Subotica**, Markovljeva 16-18.

Az egészségével fizet, Ha nem iszik tisztá vizet

A „Delphin” vizszűrő palack bármilyen vízből kristálytiszta, egészséges vizet szűr át.

1 literes 100 dinár 1 1/2 l. 125 dinár 2 literes 150 dinár
Visszonteladónak nagy engedmény. Szállítja: **KRAUSZ IGNÁC FIA, DEBELJAČA, 4.**

Kiadó helyiség

A Novisadi gör. kel. szerb hitközség második árverés útján I. évi május hó 12-én d. e. 10 óraker a hitközségi irodában kiadja saját házában (Kralja Petra ucca 25) levő helyiségét (Jelenleg a Dolovac cég helyisége) Kikiáltási ár 42000 dinár évi bér. Óvadék 10% 4200 din. Ugyanott kiadásra kerül egy helyiség a Pašić ucca 4 alatti házban. Óvadék 1000 din. A feltételek megtudhatók a hivatalos órák idején a hitközségi irodában Pašićeva 4. I. emelet.

Noviszád, 1932. április hó 30-án.

Elnökség

1790

Nyílttér

Köszönetnyilvánítás

mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

HORVÁTH LAJOS

temetésén megjelentek, valamint koszoru és virágadományokkal nagy fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek.

Noviszád, 1932. május 8.

A gyászoló család

Mielőtt lakását festetné

SAJÁT ÉRDEKÉBEN TEKINTSE MEG

Guttmann Károly szobafestő

olcsó és legújabb modelú kolekciját

Szabolca, Oslobodjenje 79.

226

MIGNON

cukrászda látványos nyári KERTHELYISÉGE folyó hó 8-án, vasárnap megnyílik SZUBOTICÁN

Fűszert

legjobban és legolcsóbban

Gausz Viktor-nál

vásárolhat

(Noviszád, Hal-tér)

Nincs cselédmizerial

Házhoz szállítok elsőrendű

házikosztot

méréselt áron. Szubotica

Senoe ulca 21.

Telefon 514 218

Szép nagy 5 szoba iroda-

helyiségnek junius 1-re

kiadó

Petra Zrinjska 54. Ér-

deklódni ugyanott a tu-

lajdonosnál. 1815

Figyelem!

Férfi talpalás 30.— Din.

női 20.—

férfi sarkalás 10.—

női sarkalás 6.—

cipőfésztés a legszebb sárnyokban

15 D. Obilic venac (Farágó pék

mellett)

Kobrachel István Subotica

Forgalmas, élénk ucca sarkán, a város központjában levő 24 év óta lenálló **BÁDOGOSMŰ-HELYEMET** jókárban levő gépekkel és szerszámokkal együtt

ELADOM

Törekvő fiatalembernek biztos megélhetést nyújt. A műhely és lakás saját házában van. Greiner bádogos Noviszád Usztavszka ulca 5. 1718

EGY SÉTA

és Ön is résztvehet b. családjával együtt, a szigeti „Halászcsárdában” május 8-án megtar-

tandó

MEGNYITÓ ÜNNEPÉLYEN.

Már délelőtti óráktól kezdve

állandó tisztelem. Szíves pártfo-

gást kér tisztelettel

FEHÉR ÉVA 1799

Egy bérház, egy csalá-

di ház és két telek

eladó

Érdeklődni:

Jonke Péternél, Noviszád,

Futoski put 23. 1824

Hölgyközönség figyelmét felhívjuk **SCHLAGER** ridikül- és övujdonosságainkra

speciális bőrruház, Szabolca, Aleksandrova ul. 1

Tisztviselő

azonnali belépésre

keresetük.

Ügyes számlázók, gyors-

trók, gépi ok előnyben

részesülnek.

„Silesia” Novisad

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és üzletfeleimet, hogy régi lakásom és műhelyem címe megváltozott, amennyiben a bejárat már nem Gajeva ucca 3 alatt, hanem

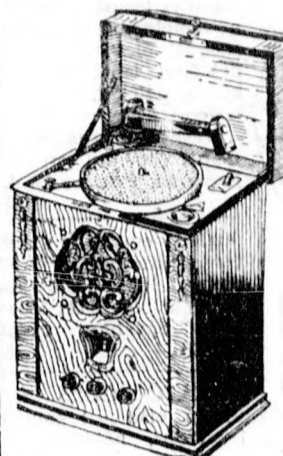
FUTOSKI PUT 48 alatt van

Tisztelettel:

id. **WEISZ RUDOLF** uri szabó

Noviszád

KOLSTER RADIO KÉSZÜLÉK

(eredeti amerikai 6+1 csöves teljes villanyrádió) beépített dinamikus hangszóróval.

Ugyanebben a szép és praktikus kivitelben beépített villany **GRAMOFONKÉSZÜLÉK** is kapható. A leg-tökéletesebb, ideális házi zenekar.

Mindkét készülék könnyen kezelhető, hihetetlen olcsó üzemmódot. Hatalmas hang-erősség, csodálatosan lágy és tiszta hang. Nyilvános helyi-egyek részére éppúgy mint magáncélra kiválóan alkalmas. Kérjen prospektust.

KONRATH RADIO SUBOTICA

Egyedülálló új családi ház

pormentes uccában, amely áll 4 szobából elő-, fürdő és cselédszobából, pincéből, teljes komforttal junius 15 re

kladó

Bővebbet a déli órákban: ifj Bauer Ferenc Noviszád, Pasics ucca 33.

Palicson, ha jól és olcsón akar élekezni,

úgy keresse fel **Sztantics Bartul** vendéglőjét Abonenseket elfogadunk. Napi penzió 40 din

Amerikai tartós szőrtelenítő gyanta

kapható 20— dináros árban (1 tabletta többszöri használatra) használati utastájjal együtt

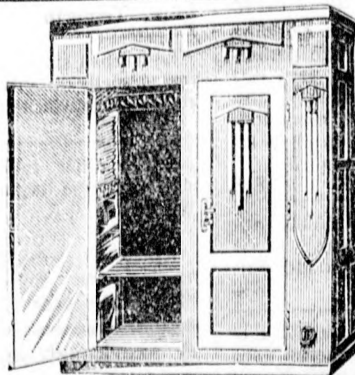
„ROZA” KOZMETIČKI ZAVOD

Roze S. Santaj, BEOGRAD, Vasina 15. II.

Megrendeléseket utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközölök. Postaköltség külön.

Nagy üzlethelyiség és raktár kiadó

Gausz János, Noviszád, Futaki út 68.

„LINDE”

RENDSZERŰ HŰTŐSZEKRÉNY

a legideálisabb készülék, az élelmiszerek frissen tartására. Nagyobb háztartások, kávéházak, vendéglők, mézárászékek, cukrászdák és tejszarnokok részére. Amonták és víz nélkül, automatikus elektromos készülék a legminimálisabb áramfogyasztással.

Sok száz elismerőlevél az ország minden részéből.

Gyártja és legolcsóbban szállítja:

Braća Goldner Subotica

Jégszekevény, fűtő és fémáru gyár

• Aréna-Ton-Mozl-Szomber •
Május 5-6-7-8 Csütörtöktől—vasárnapig
Világsláger!
Lubitsch Ernő rendezésében színré kerül
Bocsáss meg!
(Embert öltem)
Az utóbbi 10 esztendő legnagyobb sikerű filmje
Főszerepben: **Lionel Barrymore, Nancy Carroll, Phillips Holmes.**
Műsoron kívül: hazai kulturfilm

ELADÓ

ÉKSZERESZKEI Órák
Bauer Walze öt hengerral
vasállványon, órásszterga,
Wälzmaschine, Zapfenro-
lierstuhl nagyon olcsón el-
adó. Darvas Gábornál, Sta-
ribecej. 1828

TEHERAUTÓ Fiat 503
vadász gumikkal olcsón
eladó Darvas Gábornál,
Staribecej. 1827

Eladó családi ház kerttel
Deakova 34. Bővebbet a
NAK pályán. 1820

Egy családi ház olcsón
eladó. Egner bádogos, De-
telinar II. 212, monopolnál.
1818

Eladó új sarkház leg-
forgalmasabb helyen, bár-
milyen üzletnek alkalmas,
kedvező fizetés mellett.
Darányi telep III. 7. 1811

Ruhaszekrények, aszta-
lok, diványok, mosdók,
ágyak, matracok eladók.
Megtekinthetők 2-5-ig
Futaki ut 68, 16-os számú
garázsban. 1776

Eladó „Homocord” dupla-
rugós gramofon 26 lemezzel
2200 dinárért. Grobljan-
szka 22. 1792

**Aki eladni vagy venni
akar forduljon bizalommal
MORVAI IMRÉ-hez
Bácska Topolán.**

**Eladó: Mali Idjosen 30
lánc szántóföld, Szubotica
határában 200, 100, 80 és
20 láncos bírtok a köves ut
és a vasút állomás közle-
lében. Bácska Topola
főuccáján elsőrangú fűszer-
üzlet. Bácskában nagy
forgalmu malom, esetleg
betársulható 60-70.000 di-
nárral. Eladó jókarban le-
vő cseplőgarnitúra.**

Szépen burtozott, nagy
szoba
különbejárattal, fürdőszo-
bahasználattal, a köz-
pontban kiadó.
Cím a kiadóban. 1835

Kereskedelmi képzett-
séggel rendelkező (szerb,
magyar, német nyelvtu-
dással)

üzletvezetőt
június 1. belépésre fel-
vesszünk. Cím a kiadóban

Modern sarok-ÜZLET-
HELYISÉG Temerin ucca
6 alatt olcsón kiadó. Kuszil
Gyula Noviszád. 1719

Negyed hold telep a
Darányi telepen, közvetlen
a templomok közelében
azonnal olcsón eladó. Ér-
deklődni lehet Madjarska
ul. 47, délelőtt.

Keveset használt új ke-
rékpár 1300 dinárért eladó.
Noviszád, Primorszka 4.
1803

Eladó egy nagy fűderes
traverztre épített jó álla-
potban levő plató kocsis
valamint egy kis fűderes
plató. Bővebbet Futoski
put 66. 1843

KÖLTÖZKÖDÉS miatt
olcsón eladó: 1 komplett
lakószoba, búkkfából, 12
darabból, majdnem új. 1
kézi fehérnemű-mángorló
és egyéb butor. Noviszád,
Arse Pajevića 1. 1832

6 hetes német fajmala-
cok azonnal eladók. Da-
rányi telep III. 24. 1829

Eladó egy kitűnő hangu
gramofon 26 lemezzel 750
dinárért. Futoski put 72.
1839

Modern előnyomó sablo-
nok olcsón eladók. Vida-
kovics, Apollo udvarban.
1837

EMELETES BÉRHAZAK
valamint kis családi házak
a város központjában el-
adók. FERRO, Laza Te-
lecskog 17. 1836

FOGLALKOZÁS

Henger furásokat hely-
színen is végzek felelős-
séggel, hegesztek motor-
fejeket, készítek új tűz-
szekrényeket lokomobil és
stabil kazánokhoz. Berényi
Miklós gépműhelye, Csani-
tavr. 1372

Új JÉGSZEKRÉNY el-
adó. Érdeklődni Noviszád
IV. Petrovaradin, Prerad-
ovicseva 69. 1795

ALLAST KERES

MEGBILHATÓ fiatal
asszony orvos mellé vagy
cukrászdába kiszolgálónő-
nek ajánkozik. Cím a ki-
adóban. 1831

Cimrást és irodai alkal-
mazást vállalok. Ajánlato-
kat „Lelkiismeretes” jel-
igére a kiadóba kérek.
1805

KIADÓ

Egy 3 szoba, előszoba
fürdőszobával álló parket-
tás modern lakás, vagy egy
2 szoba előszobával álló
lakás az összes melléke-
lyiségekkel június 1-re ki-
adó. Cara Dusana 18.
1816

KÜLÖNBEJÁRATU csi-
nosan burtozott szoba
csendes helyen kiadó. Pri-
morszka 4. 1830

Modern sarok-ÜZLET-
HELYISÉG Temerin ucca
6 alatt olcsón kiadó. Kuszil
Gyula Noviszád. 1719

**Kölcsön fényképezőgép
pünkösdre!**
Akinek még nincs gépe, meggyőződhet: milyen
könnyű fotografálni!
E célból a pünkösdi ünnepekre bárkinek díjtalanul kölcsönzünk
gépet 100 dinár kaució ellenében.
HASZNÁLJA KI EZ ALKALMAT!
FOTO-OPTIKA **TENER** SUBOTICA

**APRÓ-
HIRDETÉSEK**

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó
1 dinár. NAGY BETŰS 2 dinár, a
legkisebb apróhirdetés 10 dinár.
Az apróhirdetések ára előre fizetendő.
Állást keresők 50% kedvezményben
részesülnek.

A KERETES HIRDETÉSEK alap-
ára: hasab milliméterenként 0'80
dinár, a lap szövegrészében 2'50
dinár, a napi hírek között 3'— dinár

Telefonon csak kivételes esetben ve-
szünk fel hirdetéseket.

Jeligés leveleket ajánlatokat stb csak
akkor továbbítunk, ha feladójuk vá-
laszbélyeget mellékel.

Vidéki kisebb hirdetési megbízásoknál
kérjük a hirdetés árának előzetes be-
küldését akár készpénzben, akár posta-
bélyegekben.

Reklamációkat csak értelemzavaró saj-
tíhírek esetén fogadunk el.

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba
szombaton délután 4 óráig, egyéb szá-
munkba a közlés előtti napon esti 6
óráig vesszünk fel.

LAKÁSKÖZVETÍTŐ

Egy cím kétszeri meghirdetése hat dinár, négyszeri
meghirdetése 10 dinár. Kövér betűs címek ára kétszeres.
Ez a rovatunk hetenként háromszor: keddi, csütörtöki
és vasárnapi számunkban jelenik meg

EGYSZOBÁSOK:
Noviszád
Masarikova ul. 13.
Szubotica
Jukiceva ul. 34.

KÉTSZOBÁSOK:
Noviszád
Laza Kosztica 19.
Uspenszka 3.
Magyar ucca 23.
Györgye Magyaravicsa 8
Futoski put 42.

BUTOROZOTTAK:
Noviszád
Laza Kosztica 19 (uccal)

ELADÓ vagy bérbeadó vendéglő fűszerüzlettel,
kis tőkével rendelkezőknek jó lehetőség. Schütz
Imre, Temerin. 1748

Új házban szoba, konyha
speiz mellékhelyiségekkel
kiadó. Adamovics telep II. 6.
1759

850— dinár teljes ellá-
tás fürdőszoba használattal.
Wilson trg 7. I. 1775

KIADÓ 3 szoba, kony-
ha, speiz és cselédszoba.
Kralja Petra ucca 9. 1784

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

Loncsarszka 4.
Bratya Ribnikara 19.
Wilson trg 7. I.
Uspenszka 18.
Vojvodjanszka 19.
Loncsarszka 6.
Futoska 95.

ÖZLETHELYISÉGEK:
Noviszád
Zseljeznicska ul. 74.
Futoska ul. 27.

RAKTÁRHELYISÉGEK:
Noviszád
Jovana Subotica 9.
(Schoiten ház)

MODERN háromszobás
komplett lakás kiadó. Ér-
deklődni Gilsics könyve-
lőnél, Hipotekarna Banka.
1785

LAKÁSOK SZUBOTICÁN.
Két háromszobás fürdőszo-
bával, vagy kétszobás, egy
üzlet helyiség elsejére ki-
adó. Agina ul. 13. (Faze-
kas ház. 233

LIFKA TON KINO

Péntektől—hétfőig, 4 napig
NAGY KATÓ
Európa ünnepeit csillagának minden eddigi alkotását le-
lőltető díadalmos újdonsága és egyéniségére írt szerepe
A győztes
Az UFA Eric Pommer produkciójának díszbe készült
remeke gyönyörű zeneszámokkal.
HANS ALBERS
a tettek embere, az igaz férfi. A szőke lélekemű győ-
tes, a szívek urának pompás szerepe.
FOX JOURNAL
Legújabb események a világ minden tájáról.
A MI ZAGREBUNK. Hazai felvételek.

Az Apollo épületének
első emeletén irodahelyi-
ségek kiadók. Bővebbet az
Apollo irodájában. 1840

Különbejárattal szépen bu-
torozott szoba egy-két sze-
melynek kiadó. Futoski
put 59. 1838

Két uccal szoba, kony-
ha, speiz kiadó. Vojvoda
Suplička 6. 1844

KERESLET

Gyermektelen HÁZMES-
TERT keresek. Cím Petra
Zrinjskog 65. 1826

CIPESZSEGÉDEK felvé-
tetnek Hambaiknál, Novi-
szád. 1825

Jobb házaknál beveze-
tett „Sadchen” kerestetik.
Ajánlatokat „Sadchen” jel-
igével a kiadóhivatal to-
vábbít. 1822

Egy jóházból való fiú és
egy leány tanulónak felvé-
tetik Vozarevics fodrásznál
Futoska 16. 1814

Junius 1-re keresek a
Pasic uccához közel két-
szobás, előszobás lakást.
Berger, Pasicseva ucca 11.
1813

5 HP 220 VOLTOS vil-
larmotort megvételre ke-
res Vukovics gépgyár, Su-
botica. 224

Cipőtűzőndőt állandó mun-
kás azonnali beltésre
keres, ugyanott cipésze-
gének felvételre. Velcsok
János, Vasut ucca 76.
1833

BEJARÓNÓT, aki min-
den munkához ért, felve-
szek. Zseljeznicska 75.

Kisebb családi ház meg-
vételre kerestetik. Kész-
pénzzel fizetek. Ajánlatok
teendők Almási, Szevi Jo-
vana trg 6. címre 1842

Szoptatós dajkát azonnalra
keresek, Horváth, Pasicse-
va ucca 19. 1845

KÜLÖNFELE

ÚJ ÉTKEZDE, 500- di-
nár abonoma. Ugyanott ki-
hordásra is. Wilson trg 7. I.
1821

Tisztelt vevőmet ezúton
is értesítem, hogy műbe-
lyemet Temerin szka ucca
13 alá helyeztem át. Tisz-
telettel Károlyi szobrász.
1812

**CVIJIN GYÖRGY SZU-
BOTICA**, éttermét vissza-
helyezte a Hotel Nacional
melletti kerthelyiségbe.
Abonenseket elfogad első-
rendű kosztot hához szál-
lit. 230

CIPÓT olcsón, legújabb
divat szerint **MOCKONAL**,
Noviszád, Jevrejska 13.
1743

DOBOZOK postacsomag-
nak, ruhának, cipőnek, leg-
olcsóbban és nagy válass-
tásban Barthnál, Zrinjska
17. sz. 4154

**Kölcsön-
könyvtár**

Állandóan új könyvek —
„Kultura”, Noviszád, Pa-
toska 5. 4487

AFUZ—ALI Európa leg-
kedveltebb szőlőfaja kap-
ható Milics Jovannál, No-
viszád, Grcskaskolszka ul. 5
138

Jégszekrényt

bármilyen használatra jót-
állással készít, árjegyzéket
ingyen küld — Újvári
Ferenc, Temerin. 1590

+ MŰLÁBAK +

műkarok és gyógyfűzők,
betegtolókoszik
Schönbrunnál, Szubotica,
Karadzicsseva 14. 085

Dobozokat

kereskedelmi és ipari cé-
lokra legolcsóbban gyárt,
lemezeket raktárról szállít
„Pax”, Noviszád, Telefon
27-69. 5378

**Újdonságaim
megérkeztek!**

Gallérok, ruhacsatlok, szí-
nes izlópok, táskacsatlok,
peneloppapírnak már 13-
dinártól kaphatók

Klein Margit

kézmunka üzletében
Noviszád, Kralja Petra 11
1120

Drótkerítések

legjobb minőségben
Kovácsnál
Subotica, Lifka-mozi épület
Ujonnán cimerett transzport tejs-
kannák kaphatók. 1798

GABEL KÁROLY
Noviszád, Kralja Aleksandra 20
Gallér- és kérelő-tisztítás villany-
üzemmel. Minden darab garan-
táltan hófény és fényes. 885

A MI IRODALMUNK

A Reggeli Ujság irodalmi melléklete — Szerkeszti: Szenteleky Kornél

Krónika

Eredményes ugartörés

A vajdasági olvasóközönség olyan sokat emlegetett közönyét Fekete Lajos vetette fel ismét, azután Szenteleky Kornél, legutóbb pedig Batta Péter dr. szöveghez, ez a Sztarakanizsán élő szívvel-lelélekkel kultúr-ember, akit megdöbbenett az, hogy még mindig ugartörés kell itt a Vajdaságban, hogy még mindig küzdeniök kell az itteni íróembereknek a közönnel, amely talán a világnak semmilyen részében nem olyan fekete és áthatolhatatlan, mint erre a Bácskában és a Bánátban.

A magam részéről nem annyira hozzászólni szeretek a kulturális ügyekhez, mint inkább eszelekedni. De ha már annyi hozzájárulás elhangzott s ha már dr. Batta Péter legutóbbi Reggeli levelében annyi sok helyes megállapítás mellett kénytelen voltam egy-két helytelen meglátást is észrevenni, engedjék meg, hogy néhány szerény megjegyzést én is kockáztassak.

Elsősorban is meg kell állapítanom, hogy a jugoszláviai magyar irodalom mai helyzete már korántsem olyan árva és korántsem olyan sötét, mint volt négy vagy öt esztendővel ezelőtt. Hosszu esztendők ugartörő munkája — amelyben nem kis része volt a Vajdasági Írásnak, A Mi Irodalmunknak s néhány író itteni kiadványainak — igenis mutatott fel eredményeket és részben megtörte azt a jégpáncélt, amit talán nem is olyan nagyon a közöny, mint inkább a vajdasági procelélek termelt ki a széleskörű nagy közönségből. Mert tény az, hogy ma már igenis van jó néhány azaz főnyi vajdasági olvasóközönség amely szeretettel és örömmel olvassa az itt megjelent jó műveket amelyek bizony csaknem minden tekintetben felveszik akár az erdélyi, akár a szlovenszkói vagy a magyar-honi irodalommal a versenyt.

Ezt nem én mondom, hanem elmondta annyi irodalmi és napilap Budapestén, Kolozsváron, Prágában és Pozsonyban, hivatkozni rájuk itt ismét és újból igazán feleslegesnek tartom. Aki nem olvasta el A Mi Irodalmunk irodalmi híreit, a Vajdasági Írás jelentéseit ugartörésünk előrehaladásáról, az nem érdemli meg a jugoszláviai magyar kulturember elnevezést, ezeket az eredményeket ma már minden itteni kulturembernek ismernie kell. Én tehát igenis megvédem az itteni olvasóközönséget: nem egészen közönyös és nem is lehet ráfogni, hogy nem érdeklődik a vajdasági magyar irodalom egyre növekvő értékei iránt. Hibát és bünt azok követtek el, akik esztendőnkön keresztül egyáltalában semmi közönségnevelő és véleménykialakító munkát nem végeztek, hol ott minden irodalmi élet kialakításánál első-sorban a jó termékek mellett ez a legfontosabb. S ha vannak még, akik bizonyos kulturfőlényt akarnak kovácsolni abból, hogy az itteni irodalmat „nem ismerik” azok legfeljebb nagyképűsködésből teszik, olyan nagyképűsködésből, amely napról-napra jobban kimegy a divatból és bizony röstellkedéssé válik.

Vajjon van-e befolyása a mostani gazdasági válságnak a jugoszláviai magyar irodalom kifejlődésére? Szerény véleményem szerint bizony nincs és nem is lehet sok befolyása. Az itteni magyar irodalom kiadványai még ma is olyan kevés áldozatot kérnek az olvasóktól, hogy ezt mint anyagi megterhelést nem lehet komolyan venni. Hiszen emlékezzünk vissza a konjunktúra éveire, amikor állítólag mindenkinek rengeteg

pénze volt, bizony az itteni magyar irodalom termése akkor volt a leggyengébb és a közönség áldozatkészsége a legkisebb. És bizony a konjunktúra esztendeiben sem a gazdag népköröknek, sem pedig a gazdag lapvállalatoknak egyetlenegyszer sem jutott eszükbe, hogy valami kis áldozatot is kellené hozni a kulturáért, irodalmi folyóiratot kellené teremteni, otthont adni a magyar írásnak, könyveket kellené kiadni. Pedig ez nem is olyan nagy áldozatot jelentett volna, mert így hamarabb kitermelték volna az írókat és az olvasóközönséget is. A baj ott volt, hogy senki nem viselte igazán a szívén a magyar írás ügyét és ezért késlekedett évről-évre a jugoszláviai magyar irodalom kibontakozása. Aztán pedig, tapasztalatom szerint nagyon kevés gazdag ember van a Vajdaságban, aki kulturára áldoz. Nemesak itteni könyveket értek. Pestiket is. De jó könyveket. Mert ami Budapesten megjelent, az nem okvetlenül irodalom, ha még olyan díszes kiadásban is hozzák forgalomba s ha még olyan drágák is a könyvek. Budapest különösen nagyon szeretnek a ponyva borotvaélén táncolni, mert ez tüzet jelent. De semmiesetre sem irodalmat. Ha tehát egyes utazók azzal dícsékszenek a jó vidéki olvasó előtt, hogy milyen nagy-szerűen megy az eladás, az nem mindig azt jelenti, hogy a vajdasági magyar közönség jó irodalmat szeret vásárolni.

Támogatás? Hát igen, vannak támogatók, de ezeket fel kell keresni, itt igenis mindent előlről kell kezdeni, be kell szervezni a közönséget, meg kell ismertetni a dolgokat, szeretettel és sok türelemmel. Az itteni írók helyzete Kazinczy és társai helyzetéhez hasonlítható. Itt minden még esirájában van és ép ezért más eszközökkel és módszerekkel kell a folyóirat kiadását és majdan a könyvkiadást is végezni, mint végzik azt például Budapestén. Már az Erdélyi Szépművés Céh bizony előfizetéseket gyűjt még ma is, alapító tagokat gyűjt még ma is, pedig már a budapesti könyvkiadó cégek is megtanulták, hogy az erdélyi magyar könyvek tiszta irodalmat és tiszta értéket adnak, sokszor sokkal többet érőt, mint a budapestiek és ma már kapkodnak az erdélyi regények után. Mindezt azonban nem lehetett volna elérni a Kazinczy korabeli szervezési módszerek nélkül, pedig Erdélyben tradíciókon és százados gyökerekkel hajtott ki a magyar irodalom. Nálunk a Vajdaságban hiányoztak ezek a tradíciók, hiszen itt alig volt kultúrellet, ami értékes kultúrelletnek lett volna nevezhető. Itt egészen előlről kellett mindent kezdeni, tényleg ugartörést kellett törni és ki csodálkozik azon, hogy ehhez esztendők, hosszú esztendők kellett.

És ez az ugartörés nem volt eredménytelen. A Kévtől a Vajdasági Írásra és A Mi Irodalmunkra keresztül verejtékes volt az út a most megszületett irodalmi revüig a Kalangyáig. S bizony a Kalangya sikere már mást mond, egészen mást. Tíz nap alatt mintegy száz előfizető gyűlt egybe a Kalangya táborába és ez nem sikertelenség különösen nem a mai nehéz világban. S mi a tapasztalatunk? Ma már saját maguktól jelentkeznek az olvasók, akik lelkesen csatlakoznak és ismerőseik, barátai címét küldik meg a Kalangya kiadóhivatalának. E sorok írója tavaly egy szerb színművet fordított le magyarra és utána egy verseskötetet adott ki, s örömmel mondhatja el: egyik-

re sem fizetett rá, sőt keresett is rajta. Szenteleky Kornél Isola Bella című regényét az Erdélyi Szépművés Céh adta ki, de napról napra jelentkeznek a megrendelők a jugoszláviai terjesztőnél.

Es még egyet. Erdemes megfigyelni, hogy kik fizetnek elő és kiknek nem kell az itteni magyar irodalom. Bizony az előfizetők kilencven százaléka olyan emberek köréből rekrutálódik, akik átlag két-három ezer dinárt kereshetnek, míg éppen a 3-10.000 dinár keresetűek és a dugzagdag emberek utasítják el a Kalangya ugartörőit azzal, hogy „súlyos gazdasági válság van, nem tudok semmit áldozni.” Tíz dinárt nem tudnak ezek az emberek áldozni havonta, az itteni magyar irodalomra, ugyanakkor azonban pezsgős vacsorákat rendeznek, autón járnak, könnyelmű céciókra kidobálnak ezreket és könyvtáraikba válogatás nélkül rendelik meg a hangzatos kiadóknál megjelent irodalmi ponyvákat.

Szemben tehát dr. Batta Péter kissé pesszimista véleményével: a jugoszláviai magyar közönség egyre inkább észreveszi saját értékeit és hónapról-hónapra jobban megszereti és értékeli őket. Fekete Lajos legutóbbi sikertelenségének más okai is voltak (Fekete előbbi verseskönyvének a Szent Grimasznak szép anyagi sikere volt) és más oka volt annak, hogy a vajdasági magyar könyvkiadás még mindig nem született meg. Egyik sem válogatta meg helyesen a szervezés módszerét, amin pedig minden kiadás ügye áll vagy bukik itt a Vajdaságban. Nemesak a szakszerű megszervezés hiánya az, ami itt a könyvkiadásból hiányzik, hanem a kiadás lelkenek és korszerű szemlének hiánya. Ha ezt is eliminálni tudjuk, akkor minden ilyen kérdést meg is oldotunk. Mert a közönség meg van, fejlődik és növekszik, akár csak az irodalom.

Az irodalomban és kultúrában hinni is kell, írónak és közönségnek egyaránt. Akkor van élet és fejlődés. Eredményes ugartörés.

(zsongor)

Reminiszcencia

Arcának minden izmában a leszelidült fájdalmak szeretkeztek össze a megadással. Szeméből a golgothás szenvedések halálséjtelme csillogott, beteg volt és Évának hivatka. Lelkében — sokszor teregette ki előttem — világproblémák napragyogta utai és térképei zsufolódtak egy örök igazságba: szeretni és úgy esőkolni embert, emberben a felebarátot, mint önmagunk szerelmében, bármilyen végzetbe zökkent, szételt életünket.

Csodáltam.

Éva beteg lány volt, tüdővész és egészséges fogalmak tárlatháza.

Égyszer írt.

Borzalmas éjszakát szenvedtem át, test vérem, — ugye így nevezzetek — zajos századok némultak el párnámon és sirtam. Ugy éreztem, hogy halálra érett konjunktúra szakadt völgybe, a völgyből jóvátehetetlen átkok zokogtak fel, az anyák gyötrött vonásaiból új életpalánták pipacsoltak, minden tekintetben betegségem-érlette utópiám nagy és világszűz felebarátja indult magvas sudárba szökkenésnek. Nem ez sulykolt szemembe a vászonhabok közé temetett sírást, hanem az ezt megelőző vérontó orgia. Hiszen kortentő néha a hullák máglyája, melyen át dübörgő ambícióval lángol előre és lángol csucsra az új életmégnyilvánulások gyermektése. Új hajnal bontakozott s a mezők vérbordóbb színeiben vadászták a felkelő Nap szétterebélyesedő sugarait. A nyomorok szétmállottak a kontinensen, az tán megöleltem nyavalyámból született vi-

zióim kétségbeesetten csapkodó galambtestét, szárnyalásra dédelgettem és egy percre áthaltam közületek; a lázam nem hagyott mért írjam meg ezt is: köhögök. Pedig most tavasz von, rétet barangolni volna jó, de a mi szezonunk ez, egyedül a halálra átkozottan érdemesek évszaka:

— Éva.

Néhány héttel később találkoztunk. Már csak suttogva törte fel megtámadott tüdejéből a torzó mondatokat. A zabolátlan sors rettenetes súlyával sújtott beteg és vértelen homlokot, valahogy megcsókoltam.

Eva nem az embert jelentette már. De Evában a minden betegség bacillusát magában hordozó kétezer milliót, Európát, Ázsiát, Afrikát, Amerikát, Ausztráliát csókoltam meg a sir sötétén komorló szája előtt.

—o—

Alkonyodott.

A Dunapárt emberkelengyéje szétbogozódott és mint külön szemekre szakadt lánc, szertehurcolták gyermektehetetlen valójukat. A kapuk bezabálták a hazatérő élő fájdalmakat, a végzetesen hömpölygő, hanyatt rohanó vizkoloszsus zöld és fekete hasán cirádásan szédelt és imbolygott Buda ki-gyult sokezer szeme... Éva sirt.

A Dunapárt néptelenedett, a halál köré szőtt álm hidegborzongássá kocsonyásodott az erekből, ki gondolt arra, hogy ez az alkony Éva tüdejébe koncentrált nagy világmindenség alkonya...?

Csak ő érezte talán, hogy vele hal meg valami, valami halálra érett, nem ide való. Tüdejéből megegyeszer kisírta: szeretni!, és úgy csókolni embert, emberben a felebrátot, mint önmagunk szerelmében, bármilyen végzetbe zökkent, szételt életünket.

—o—

Uj esodálatok tárulkoznak prizmaímon, új kábulatok rakták le megejtő hálóiakat a széttévelygő, elforgácsolódott gondolatok lábai alá és érthetetlen új energia parázslott fel Éva szemében, — utoljára élte vérenek göresösen az életbe kapaszkodó életét és imák aranyüstjébe hullott minden csókja, minden felsípóló, esuklásba zaklatott aszsonyi hívása:

...az anyák gyötrött vonásaiból új élet-palánták pipacsának.

—o—

A szavak zajlottak a száj fonnyadásnak indult liliomkelyhében, a könnyeket visszarántotta egy pillanatra, nyílt tekintetét homlokára szurta és tragédia nélkül egy új gyermek-föld bölcsőjét ringatta stílusában:

— Egyetértés, és mindegy voltaképpen, hogy érzed ezt, vagy pusztán és valóságosan fogalomnak tartod-e, de jönnie kell, hogy az alázudult mai század ríktó színek ríktó színekben pervez erkölcsét észrevétlenül fellopja a fénylő magasságokba. Egyet értés, így értem, nem az emberek között, de nemzetek között, egyetértés és átértés, mely nevel, de ugyanakkor destruktív munkát is végez az ő erkölcsök trágyadomb fölé helyezett fészkeben...

Kábulatba estem. Először gyóntam önmagamnak igaz vallomást: — értem. Éva zilálva támolgott mellettem, tüdejéből felfel morgott néha a halál kutyája, kérdezni szerettem volna, de mégsem. Éreimben végig sétált a részvét, a szavakból rohanó lélekáradat mögött Éva lázas kilengésére támaszkodtam; lehet: mindent csak a láza szült. Felravataloztam szívemben azt a világitott utat, melyet voltaképpen érzékeltetni akart előttem és méltán visszacsuklott gyermeki hitem minden nimbuszával öveztem akkor este Évát, mert Éva a betegség könyörtelen vadállatának karmai között, mint egy aszsonyba veszett politikus: megnyilatkozott. Évával nem találkoztam többé.

Májusban meghalt.

—o—

Zuhogó esőben temették el. Az esőcsöppek monoton koppanásai a hulló rögökkel együttes kórusban fájták az elmulás himnusát a koporsón. Kézfogások után a

fekete emberegység szétesatakosodott a keresztetek erdejében, aranybetűkkel a feltámadás mementóját kiáltó kapu alatt egy töpörödött asszony szikkadt kezei meredtek ki a szenvedést tápláló pár fillér után és akkor végzetesen és megegyeszer tisztán vizsgálhullucináltam Éva szavait:

...a mi szezonunk ez, egyedül a halálra átkozottan érdemesek évszaka.

BENCZ BOLDIZSÁR

Gyöngédség szedrekl szemben

Hamvas szedret tetettek a tányéromra. Frissen szedett. Nem nevetett. Nem tudtátok, mily iromba volt e kedves tetettek.

Hamvas szedret szedtetek. Az ágtól való bucsuzásba minden szeme még remeg. Mily illatos, mily remek.

Ne eszméljen. Gondolatban tövön ringjon. Lenge széltől bujva ingjon. Hintázzon a langyos szélben.

Bódulás legyen előtte a leszedő kimeletlen kez.

Tompultan égjen a szederöntudatban valami elvonult süllyosság. Valami, ami égetett, volt s gördített kiépitett végzetet.

Legyen határozatlan az emléke.

Ne érezze, hogy leve szárad, illata fogy, teste töpörödi.

Ne érezze kitettségét, a mostoha tél hidegségét. Ne tudja, hogy ráncosodik s utódja magjába hal.

Legyezőbe illesztek lomha, lapos leveleket. Ágon-lengést, fákön-rengést visszacsálva, tépő gondot hesegetve, levélsátorba-rejtőzést felidézve, indát-vesztett szedreimre ráborítom legyezőmet.

Sziráký Dénes Sándor

Sétáló bundák

A hidra értem ép. Alattam: patakba keverten-áztató vize folyt. Odaát a parton magukat negédesen keltette s ítemre himbálózva: lassan sétáltak a bundák. Amult meredten álltam meg.

O, mily nagyszerű mester lehetett, ki alul a bundákba: talpukkal fölfelé — maguktól járó pezsgőspalackokat dugott s prémkarimás nyakukra; lélektelen bámuló babaszemekkel, borbélykirakatokból kölesönként próbaféjeket ragasztott — ám oly tökéletes ravasul mozgatóván a hoffmanni gépet, hogy az ember méltán: hiu s hitványabb fajta asszony-népek

nézhetne a sétáló csodákat.

Jaj! — Most reám tévedt arcuk s mézgásan tapadó szemüket: halandó, rongyos testemről letépvé — sértődőn oldalra csapták.

Rövidre nyírt sörényük úgy lendült utánuk, szinte útemre

akár hetyke leánycsikóké.

Tünődve kértem magamtól: vajjon mit cibálhattok kezük, fityegőn, oldalra kicsapva? Mikor a bokrok sűrű közt lépkedő szemem: mellétük tipegő, pici bundákra hágott.

Gondoltam: a mester talán végtelen gáláns gavallér s az asszonyi testtel kibélelt bundák kezébe rádásul: prémbebujtatott, eleven divat-majmok vezető zsinórját csuszattatta. —

Am hirtelen visszacsapódott az egyik hóprémes sapka s lelkembe fogódzott — megértést könyörgő kacsókkal — két szomorú, magányos, gyermeki szem, amint a lázcserepes, csóktalan ajakak felett — sóváran, kérdőn:

az anyát, az édesanyát kereste, tovaráncigáltatva ártatlan paizsnak az érkező férfi felé:

a szennypatak sétat partján.

Sziráký Károly

Michele szeme

Ködös eső, végtelen szürkeség, nehéz, ólomsúlyu onalmas fáradtság terjeszti ki nagy szárnyait a fázósan nedves városra. Mintha nyirkos levegőjű kriptában lennék a halál, a megsemmisülés hideg árnyékában. Céltaulan bolyongok nagy ürességgel, melankólikus sóvársággal valami után, valami új után, aminek jönnie kell, hogy megtisztítson, föl-emeljen, hogy melegeit és illatot hozzon, hogy megmeentsen. És ha nem jön? ...ha egyedül maradok? Borzongás szalad végig bőrömmön kísérletes gyorsasággal. Összerázkódom s hidegen kongó lélekkel beülök egy lebuja. Lebuja... undorító szó. A fojtó füst polipkarjain bor, pálinka, rum kiállhatatlan, emelyítő büze tekeredik körém... Iomhán, mintha éreznél, hogy nem kell a sietség, mert biztos az áldozat. Siró, sivitó, rikácsoló, ordító, bömbölő jazz... epedő, sóvárgó, buja, szemérmetlen dalok, olesó nők visszatartó, rekedt borizó hangja, elemi erővel kicsapódó, féktelen röhögés, az alkohol tüzeiben szétpattanó poharak, üvegek csörömpölő zenéje, állati vadság és sötét kétségbeesés az élet hangszerének alsó regiszterében zürzavarosodik. Meneküljtek!... Meneküljtek!... Ki!... Ki!... a szabad... szüzi levegőre!... a megértő ég alá... nyugalmat... nagy, szent nyugalmat keresni!

Eh!... eső van... köd... szomorúság. Maradok!

A sötét melletti sarokban, ahol a legsűrűbbre folyt össze a zaj, ül egy alak. Előtte még van egy hely. Igen az ott Michele. Leülök eléje. Marcona alak, boltozatos mellű, keményöklű. Arcvonalai vad harmóniában futnak össze. Nem tudom ki? ...mi?... honnan jött? Déli lehet. Most is részeg, mind mindig. Mintha észre sem vennél, hogy odalépek eléje, egész közel hozzá, leheletárvolságra. Csak néz előre, mereven, különös szoborszerűséggel, mintha nem is ember volna, hanem valami hideg, mozdulatlan, élettelen test, egy halott két élő, sötét, mély szemmel. Lassan megmozdul, nehéz, lomha, bágyadt mozdulattal. Rámnéz. Vajjon lát-e? Egyet liheg. Ez a lihegés mintha rettenetes messzeségből jönné. Alkoholgözös lehelete megcsapja orromat. Undor ül ki az arcomra. Mintha megérezné. Sötét szemem mély tüzet küldi fáradtan felém. Nézi az arcomat, de látja-e? Nem tudom. Szája lassan szétnyílik, mintha mondani akarna valamit. Csak csuklik. Még egy darabig tartja a fejét, azután állat a piszkos, nedves asztalra szorítja és tovább néz maga elé, merev, különös szoborszerűségével.

Izgat az egyénisége, izgat az, hogy ki? mi? honnan jött? izgat a különössége, a titokzatossága. Mintha a végtelen messzeségekbe vesző misztikum előtt állanék. Lázasan, éhesen kezdem fürkészni, nézni... nézni... és

szemének nyitott kapuin beuszom egy esodálatos világba. Déli hajnal, mindent ígérő piros virradat, a fölkelő nap sugárzenéje a tiszta ragyogás egén, gondtalan, szent öröme, üde virág-illat, frissítő, tiszta harmat, csengő gyermekkacagban föloldódó mesevilág, melyet ölelő anyakar véd. Boldog öntudatlanság és az öröm himnusza.

*

Az ébrenlét álmából vadütemű jazz ráz föl. Örjögő tempójában a ma élete dalol. Gyors, vad, kiméletlen, akadályt nem ismerő, fanatikusan, döbörögve rohanó valami felé, valami új felé. Mindjárt eléri! na... most... de nem, mégsem. Kész! Már kész? Váratlan vég, furcsa vég s benne mi élünk.

*

Michele mereven néz maga elé, különös szoborszerűségével. Szemének nyitott kapuin egy más világba uszom be. Vad ifjuság, törhetetlen, min

Kalanganya

IRODALMI FOLYÓIRAT

májusi száma megjelent.

Szerkeszti: Szenteleky Kornél

KÉRJEN még ma ingyen
mutatványszámot és KAP

Novisad, Kralja Petra 30.

den akadályt nevetve keresztülgázoló akarat, el nem alvó energia, acélba tömörülő izmok, a nagyszerűség és élettítokzatosság előtt kinyíló lélek, a cél elérésére röpitő fanatizmus, reményképek, színes esodaálmok. Vágyak ditirambusa.

*

Az ébrenlét álmából baritonba ugró alt ráz föl. Önmagát olesóra becsülő dalos leány dalol. Fájdalmas, bus dalt dalol. Valami miatt, ami megtörtént, tán ami őt idehozta. A melódia emelkedik, föl, magasra, mindig magasabbra, a szüzi tisztaság magassága felé. De nem éri el, megszakad a hang és artikulátlan csuklással ugrik át az alsó regiszterbe, oda, ahol élünk.

*

Michele felé fordulok. Mereven néz maga elé, különös szoborszerűségével. Szemének nyitott kapuin egy új világba uszom be. Nagy forróság, tüzes déli napsugár, szivszongás, harsonás, szerelmi vágyak, harsonás vágyakban égő vad szerelem, vad szerelmeben égő félés, szuró kín és feltés. Ijedt felhördülő feltés, állati feltés, szenvedélyek lobogása, vakító föllobbanás és villámfényben megcsillanó törfény. Az erők rapszodiája.

*

Az ébrenlét álmából rekedt szitok ráz föl. Rabiátus, munkásalak torporzékol dühében. Nem kap több alkoholt. Nincs pénze. Még akar, ha nincs is miből vennie... még... még. Nem lehet?... hogy van az, hogy nem lehet?... miért nem lehet?... miért? Bolond. Dühösítő, akaratnövelő mámor nem az élet. Most ezt nem tudja.

*

Megint Michele felé fordulok. Mereven néz maga elé különös szoborszerűséggel. Szemének nyitott kapuin beuszom a borzongás világába. Ijedség, félelem, céltalan bolyongás, tenger, szörnyű nagy vizek, végtelen vizek, új tájak, mindig új tájak, észak, kelet, dél és nyugat, nyugalanság, nagy menekülések, halálkeresés és halálvárás, izzadó homlok, izzadó homlokon csapzott, verejtékes haj, kiszáradt torok, önvád, meghasonlás és rum... rum... rum... kinok extázisa. Boldogtalan öntudatlanság.

Idő... hosszú idő. Michele lassan felemeli tekintetét, fejem fölött elnéz. A szemében megcsillanó fényt követem s kinézek a piszkos ablakon, föl az égre, mely a borultság elégiájából a megtisztultság apoteózisába ragyogott át.

Szeretem Michelét.

Ereghi Lajos

Falum románca

H. Babának adom szeretettel

Fáradt szökevényt fogad talán?,
néha fehér,
néha fekete lobogót lenget,
titkokat zsongó mellére von,
a vallomás neki is fáj
és bükkös mélyén csitítva melenget,
jajongót, téged, embert,
elesüggedtét, téged, embert,
fájót és vérzöt, téged, embert,
vackára hunyászkodó
kóbor éji himet
téged, — Embert.

A lélekbe ágyazott vágyak
kriptázó üvegburája
a legszebb fájdalommal
itt omlik össze,
baktató szerelmek
szét-csókoltt csókja pihés párnákon
itt álmodja a mások ajkán
tovább rügyező örökkévalóságot,
jaj!, itt szökken vérrózsába
az utolsó szent lán, is,

a fáj is,
a Halál is
és itt violáznak majd ki
a vallomások legrejtettebb misztikumá-
a bepárnázott szenvedések. [ból
...Volt valaki, vagy nem volt senki,
volt száz valaki,
vagy ezer szájon
ezer tagadás,
most csak itt fájjon!,
ösztvér mezők örökgy melódiás
paraszti durvaságával
csak itt fájjon,
ha volt valaki, vagy nem volt senki,
ha volt száz valaki,
vagy ezer szájon ezer tagadás...

A vallomás neki is fáj,
titkokat zsongó mellére von
és bükkös mélyén úgy melenget
mint jajongó, rideg viharfészket
téged,
embert,
elesüggedtét, téged, embert,
fájót és vérzöt,
büszke, gögös sohasem kérdöt
téged, embert,
vackára hunyászkodó
kóbor éji himet
téged, — Embert.

Bencz Boldizsár

Piri édes

Minden városnak, akárhogyan is épült, mindig vannak bujkáló helyei, amelyeket a szerelmes párok látogatnak. Ahol a legjobban tudnak egymásnak örülni és a legzavartalanabban rohadják félrebillent fejjel a végnélküli sétákat. S a széttagozódott város minden részének megvan a maga szerelmes párja. Van ugyan több is, de egy-egy uralkodó planéta elhomályosítja a többi.

A régi Temesvárott az Erzsébetváros szerelmesei legjobban szerettek a Niemetzkertben kóborolni. A Józsefvárosiak a Csermák udvart tüntették ki látogatójaikkal, a fabriklerék meg valahol a régi várfal körül találtak. Történetünk idején a Niemetzkert bolygót egy nagyon rokonszenves fiatal pár homályosította el. Piriék és Gyicának hívták. Ezek fütötték legjobban a diákkedélyeket, még a falevelek is róluk beszéltek.

Egy csapat kerista, piarista szegődött a sarkukba s félhold alakban kerülgették őket. Biztosan jobban tudták egy-egy elletett szavukat, mozdulatukat, mint a mértani haladványokat. Különösen egy hetyke fiú a felsőbb reálból szegődött a nyomukba. Piri ezt szenvedhette a legkevésbé. Ha mesziről meglátta, elfutotta a harag és boszszankodva húzódott el a kisérőjétől.

— Már megint itt van ez a zöld füles! Ez borzasztó!

— Hol, hol Piri édes?

— Ott, nézze! Mindig csufolkodik velünk.

— Kicsoda az?

— Mit tudom én; ott lakik az uccánkban, de üldöz, állandóan üldöz a maga nevével. A házfalakon végig az uccán a maga neve dicszik. Ezt füttyöli este az ablakunk alatt. Ha elhaladok mellette ezt sugdossa utánam. Tele vagyok a maga nevével, érti? Hogy is lehet valakinek ilyen förtelmes neve?!

— Piri, nem is olyan régen azt mondta, hogy a névem a legszebb név!

— Mondtam? — gondolkodott el a lány. Mindegy. Rettenetes név!

Volt, hogy hiszterikusan esattant fel:

— Ne csókoljon meg. Meg ne merjen csókolni most!

— Mi az? Mi baj már megint?

— Hát nem látja — szolt szégyenkezve —, hogy ide néz!

— Kicsoda??

— Az a diák ott, a zöldfülü...

— En nem látok soha senkit — fakadt ki a fiú. — Piri maga képzelődik?

— Ni most is — kapott a karjához — oda nézzen! Látja, hogy mosolyognak?

— Na és? ez az egész? Mit kezdjek velük? Látja milyen nyulak, hogy félnek tőlem. Piri, maga kis csacsi, ha tudná milyen

jól esik ez nekem. Irigykednek a taeskok, ez az egész.

— De én nem birom. Értse meg, én nem birom ezt a gunyolódást. Ha csak félre fordul mutogatnak rám, röhineölnék. Tegnap is, mikor itt vártam, komiszkodtak. Nézegettek rám, a szájuk elé kapott tenyerük mögött nevetgéltek. Az egyik hangosan mondta, éppen a zöldfülü, hogy „Gyica“. Majd kiesattantak a jökedvtől. Félrefordultak, kapkodták a fejüket, hogy valahogy palástolják. Mikor látták magát jönni, prüszkölve bukdaesoltak a bokrok közé.

— Maga tuloz mindent. Minek figyel rájuk? Nem kell törödni velük és meg van. És csak azért is közelebb húzódtok a lányhoz.

— De nincs meg! Mert én ezt nem tudom elviselni. És ha maga nem segít, majd segíték én.

Piri be is váltotta szavát. Egy ideig türtöztette felháborodását, talán elunják azok a heccet. Hasztalan a diák kitarított rendületlenül. Hogy égette az a szemtelen tekintet, az a bujkáló, csufolkodó mosoly! Meg tudta volna fojtani érte. Nem volt egy nyugodt napja sem tőle. Állandóan a sarkában volt, ha csak kilépett az uccára. Minden nap elkeseredve jött haza. Egy nap betelt a mérték és magából kikelve törtetett fel a zöldfülü apjához.

— Nem bánom, ha akár kicsoda, — látította magát — de megmondok neki, hogy tanítsa meg a fiát.

A szoba forgott vele, ahogy megállt, még a szájaszéle is elfehéredett izgatottságában. Az apa még elég fiatal számnak látszott és felütötte fejét, a körzőkkel, vonalzókkal és vázlatokkal teleszórt asztal felett. Elcsodálkozhatott rajta.

— Uram — kezdte — u...ram.. dadogta, azután nem tudta tovább mondani. Levágta magát a közelben levő székre. De hisz ez illetlenség. Rögtön talpra ugrott.

— Uram — folytatta — az ön fia... tönkre teszi az életemet. — Most már fujta egyhuzamban. — Tönkre tesz, megörjít, kiüldöz a világból, a halálba kerget, belegázol a becsületembe, belegázol...

— Nono kislány — mosolyodott el a bajusza alatt — nem olyan veszedelmes még az én fiam. S közelebb jöve leültette Pirit. — Hát miről is van szó kérem, — igazított a csiptetőjét.

Szó-szó után. Piri kimagyarázkodott. — Egy sort sirt is, megint abbahagyta. Szépen megnyugtatták, meg is simogatták.

— Majd segítünk a bajon. Mindjárt elveszük a fiatalurat!

Piri ezt nem tudta bevárni. Mikor meglátta a zöldfülü arcát az apai szigorral szembenézni, köszönés nélkül szaladt el a lakás-

ból. A kapu alatt megült, rendbe akarta szedni egy kicsit gondolatait. Próbálta elgondolni, hogy most mi történhet fent a körzők és vonalzők körül. Biztosan megverik. Piri pislogott a büntudattól. Ezt ő csinálta: megvereti azt a nagy fiút.

— Ugy kell neki! — harciaskodott, de nem tudott elmenni.

A hátát nekivetette a kapufának s kesztyűs ujjával lassan felírta a salétromtól kivert kapualj falára: „u-tá-latos”. Mérges lett letörölte az egészet. — Szegény — gondolta utána — most ütök már, vagy szidják. Vonalzóval, vagy csak úgy kézzel? Összevissza, ahol érik, vágják mint a répát.

Kinlilt a lakás ajtaja, a diák jött ki rajta. A feje lelógott és ólomehezen zökent mindjárt le a kijárat lépcsőre. Jaj, meg ne lássa, Piri még jobban odalapul a falhoz. A zöldfülü sirhatott, még most is zihál a teste. Az arca piros a szégyentől, a gallérosokra oldottan fityeg. Ül a lépcsőn, átfekteti a két karját a térdén és ráhajtja a fejét. Nagyon szomorú kép ez Pirinek.

— Ugy kellett neki — biztatgatja magát tovább. Hogy lehet valaki ilyen utálatos. Majd megtudja ő is, ha szerelmes lesz, hogy hogyan esik, ha kicsufolják.

De ez nem vigasztalta meg; még sürűben pislogott a szemé utána. Hát ezt akarta ő? Hogy megverjék? Egy ilyen nagy fiút. Van ez már hatodikos is, ha nem hetedikes. És ő megverette, micsoda szegény! Egy ilyen kamasz, amilyen önérzetesek ebben a korban, még felakaszthatja magát. Mi lesz akkor? Ki veszi ezt a lelkeret?

Piri borzongott magában. Majd nagy lélekzetet véve, szidni kezdte saját magát; csak egy esendesen magában: „...hogyan ő a világ legkomiszabb teremtese... nála szivtelenebb, utolsóbb személy, nincs még egy a széles világon, egy megátalkodott teremtmény, akit nem volna kár megtépkedni alaposan, hogy ne berzenkedjen az a kutya dac benne, amit önérzetnek is hívunk”... Így folyt vég nélkül a vádaskodás.

Azt hitte, hogy ezzel a lelki egyensúlya helyre lesz állítva. Már a kezét is a kilinesre tette, hogy: „na most elmegyek”... Hogy isne, nem megy az olyan könnyen. Mikor egy ilyen nagy fiú zokog a lépcsőn. Milyen csunya, mikor egy kamasz bög, az egész testét rázza ez a sirás. Szinte látja lengeni a kötélén. Ez még valami borzasztót tesz!

Igen, valami borzasztót tesz. A diák is úgy gondolja. Elhatározza, egymásután tizenhatszor megfogadja, hogy valami borzasztót tesz, de az az undok nő nem viszi el szárazon. Még nem tudja, hogy mit csinál, de megemlegeti ezt a napot, amikor őt... őt, hatodikos realitást, egy ilyen büszkeséget megveretett. Egy embernyi embert, egy férfit, egy vacak lány. Majd ad ő neki, csak a kezébe kerüljön. Legjobb volna elfogni és megszorítani a gegőjét, hogy fulladozzon egy kicsit a kiesike... vagy belemarkolászni a hajába és huzni, amíg csak egy szál van... vagy levetkőztetni és úgy csapkodni, kergetni ostorral végig az uccán...

Piri ezalatt látja lengeni a kötélén, mint husvétkor a harangokat: ide-oda, klig-klang, mikor utolsó himbálóznak, mielőtt elesendülnek. Ezt nem lehet elviselni. Először csak a kesztyűjét rágja idegességében. A salétrom is belesordul a nyeldeköljére, köhögés ingerli, azután a fogaival cibálja le a kesztyűt az ujjak hegyénél fogva. Tudja is most mit csinál? Hirtelen elhatározással zsebrevágja és lábujjhegyen felszökik a fiúhoz.

Vigasztalni szeretné, de hogy kezdjen hozzá? A salétrom csipi a torkát, muszáj köhögni. A diák felriad rá, abban a pillanatban visszacsúlyod a feje a karjára. A düh, a szégyen háborog benne. Hát ez visszajött gyönyörködni rajta? Nem ennek nem szabad most meglátnia így az arcát, ilyen szánalmas állapotban. Most nem csinálhat semmit, pedig úgy eltudná rakni, hogy meg se tudna mozdulni utána. S most hallgatnia kell, csak nem lesz nevétséges sirós hangjával, különben kiharcolná innét. A lány leguggol hozzá és a karjával átfogja a vállát.

— Ne haragudjon rám, — szípigja na-

gyon szelidén és nagyon résztvevően.

A diák akkorát ránt magán, hogy Piri végigcsúszik a lépcsőn, de azért a világot sem nézne Pirire. Az felugrik, kicsit megütötte magát, de most nem érez mást csak azt a köteleltséget, hogy ezt a fiút meg kell menteni. Belékapaszkodik a lábába, szétfeszíti a térdeit, alábujjik a fejével a karja alá. Keresi az arcát, a szeméit. Látni akarja, szembenézni vele.

— Nem akartam — esküdjök. Bizony Isten nem akartam. Mutasd, hol fáj fiókám? és csókolja, ahol éri, a könnytől forró arcát, kisírt szeméit, majd nedves meleg száját, amely még sós a könnyektől.

— Ugye nem haragszol? Mondd, hogy nem haragszol?!

A fiú hunyorog, nyeli a csókokat, felszípig egyet-egyét, de már nem löki el. Hátározottan zavarban van. Pirinek folyton jár a szája.

— Tudod fiókám, én nem akartam, hogy bántsanak! Hiszen én szeretlek téged. Látod én nem haragszom, csak azt akartam, hogy ne mond azt nekem, hogy „Gyica”. Ugye nem mondd többet?

A diák felemeli az arcát, a régi még le nem szokott gyerekes mozdulattal megtörli a kabátja ujjával, egy nagyot nyel, azután ő is hozzádörgölőzik, a hízelgő lány nyakához vállához és mélységes szemtelenséggel mondja:

— Nem, nem, ezután én is úgy mondom, hogy Piri édes.

BÖRCSÖK ERZSÉBET

Téli kocsikázás

(Apatin—Prigrevica)

A bokátrejtő hóban cammogunk
Nyekergünk, reccsegünk, nyögünk
Szagos szürbe fogódzva megadással
Farkasszemét nézek fagyos havazással.

De fú a szivtelen szél. Táskáim kincsét hogy tartsam
Kezem, karom szürbe nem rejthetem
Keztyűm reámfagy, szemem félig hunyva lesem
A telefonhuzalt. Meddig még e roham?

Paripáink hol viháncolva futnak
Hol meg-megállnak és ütemre lépnek
A lépések is bizonytalan fehérek
Lukat, tócsát, repedést takarnak.

A tájon takaró a mindent befödő hó
Csak a táviródrót oszlopán kutat
Szemem. Kocsisom egykedvűen nézi az utat
Bármi hosszú. A türelmet megszokta e földön.

A szájamat is lassan behavazza
Szomjamat oltja ez az égi manna
Kezem sajog, a frissesség kemény
És a huzal oly hosszú, fáradt a remény.

Egy fehér csikkal bevont szürkeség
Az erdő. Zúgatják szelek
A Duna felől halvány sóhajú kékség
A távolbabúgó baranyai hegyek.

De végre mégis a fehérből kisárgul
Itt-ott egy színes ház, tarka kőkerítés
Lovam kebléből elégedett nyeresítés
És az én szívem is könnyebbüléstől tágul.

Kotrókiesikon lapátos németek
Madárrajt hajszol a borzoló hideg
Varjak repdesnek fekete kontrasztképpen
Hegyes arcélük remegően rebben
Agról-ágra villog mindig feketében.

Itt-ott kíváncsi arc az ablakon kibámul
Egy szorgos asszony seper a háztájrul
Hamvas hóval folyik a hideg sűrű harc.

A falu bájos. Unnepre készülő nap.
Templomotáhitozó szombatdelután van
A postacéger színes. Ragyog a mozaikablak
A tarkaságnak dupla fénye csillan.

Egy mese. Valami álomfaluról.
Ami valóság lett. Megérkezem.
Az állomás előtt esatakló lábam
Csónakosan süpped a vizes mélyedésben.

Már olvad de hull reá az uj
És én árva utas a hóban nincs tanyám
Hogy melegísem reszkető gunyám
Hát egy szurtos kis kocsmá pitvarában
Felhőrpintem jó forró teám.

Stadler Aurél

Zsiros Mári néni ajándéka

A cím után senkinek sem szabad azt gondolnia, hogy zsiros Mári néni valami éktelen kövér asszony. Mert éppen nem az. Nem azért, mert a kövérség nem divatos, hanem talán inkább a sok gond meg baj miatt, amivel küzködik. Hogy miért ragadt mégis rá e név, azt sem nehéz kitalálni, ha tudjuk, hogy zsiros Mári néni libákat tömőget összel. Befog vagy harminc darabot, a kukorica ugyanis olesó, majdhogy ingyen nem kéri a gabonások, hát „ikább” beletömi a ludakba, melyek néhány hét alatt gömbölyűre hiznak a begyömészölt kukoricától. Mire elérkezik a Mindenszentek napja, Mári néni már vagdossa is az elejét. A kisütött libaszirt meg eladja. Nem is sokat kell árulgatnia, évek óta meg vannak a rendes házai, ahová csak be kell azt vinni. Zsidó, meg holmi más egyéb urifajta szokott kapni rajta. A húst meg a piacra viszi, ha ugyan már előbb ott nem hagyatják vele valamelyik háznál. Rendes, tiszta asszony Mári néni, ezt mindenki tudja s meg is vannak vele elégedve rendre mindenütt.

Dacára keszegforma soványságának, így lett Mári néni zsiros Mári néni. S meg kell hagyni nem utolsó dolog ez. Mig mások a buzacédulával vesződnek s mérgelednek, zsiros Mári néni furt pénzel s még az adófizetésnél se akad fel sohasem. Pedig ez meg éppen ritkaság a mai világban...

Az ura nyomorék, még a háboruban szerzett valami bajt — hektikát, vagy mit — s éppen hogy elesütlik-botlik azon a három-négy láné földesken, amiből éldegélnek.

Persze valamikor nekik is jobb volt, még az ember is bírta magát. Akkorában lehetett egy kis árendát fogni s szépen ki-dülöngéztek anélkül is, hogy Mári néninek libákon kellett volna hemperegnie. Apró jószág is volt, birka is akadt néhány. A gabonát meg el lehetett tisztességes árért adni, hiszen még zödjibe is megvették. Igaz, erre ritkán került a sor, de amikor a Matyi berukkolt a háboruba, ahonnan soha vissza többé nem jött, kellett a pénz. Valahonnan az orosz steppékről írta keserves leveleit a Matyi gyerek egy darabig, ahová fogságba este után hurcolták a muszkák. Egyre csak pénzt kért. Eleinte csak futotta abból a kevésből, amit a kasszába raktak. Egy további láné földeskére tették felre. Utóbb az is elfogyott. A keserves levelek, hogy egyre jöttek, nem maradt más hátra, mint összeszedni tojást, aprójószágot holmiegyemest Csak így jött rá Mári néni, milyen jó ára van a háboruban mindennek. Sok pénz forgott a kezén, de a cifra mékü sok utalvány elvitte mind. Azután az ura is berukkolt. Igaz, csak népfölkelő-haptákban, vagy minek, mert Mári néni sohasem tudta a hadtápot másképpen kimondani. De még így is lekerült Szerbiába, ahol egy eltévedt golyó a lábán érte. Nem is lett többet sohasem egészséges, még akkor sem, mikor hazakerült.

Mári néni egyedül maradt a kis gazdaságban s továbbra is küldte szorgalmasan a pénzeket. Hol Matyi gyereknek, hol az urának. Csak a jó Isten a megmondhatója, hogy kuporgatta össze. Reggel két óraker már talpon volt, maga szántott, maga vetett, de még aratott is. A munkáskéz megfizethetetlen drága volt abban az időben, de még a péres is. Így hát nem tartott senkít, s a pénz mindig együtt volt, mire az egyik, vagy a másik levél megérkezett.

Egyszerre a Matyi gyerek levelei elmaradtak. Mári néni nyugtalankodni kezdett, mert az utolsó rózsaszínű lap valami betegségfélét is emlegetett. Egyideig csak megnyugtatta magát, de azután már a szomszédoknak is panaszkodni kezdett. Vigasztalták, hogy így meg amugy, a világháboruban sohasem lehet a posta járását kiszámítani, meg el is kallódhatott ebben a nagy keveredésben. Mári néni anyai szíve azonban csak nem nyugodott meg s még türelmetlenebbül várta a levélhordót. Pedig a pénz is készen volt, de a levél csak nem akart jönni. S nem

is jött többé soha. A Keczeleiek Palija irta meg vagy hat hónap mulva, hogy Matyi valami „ragályos nyovolában“ pusztult el mesze Sziibériában...

Mári néni anyai szíve elsíratta egyetlen gyermekét, misét is mondatott a lelkiüdvéért a megmaradt pénzen. Fekete kendőt kötött a fejére s azóta nem is hord mást, csak feketét...

A könnyek, ha nehezen is, de felszáradtak, legfeljebb ha akkor öntötte el ujra a kék szemeket, ha Kaszásék Janija hazajött szabadságra. Ilyenkor újra megfájdult az elpusztult Matyi gyerek emléke, akit a császár vitt el, hogy többé soha haza ne engedjen. De hát mit lehet tenni. Az Irás is azt mondja: Add meg a császárnak, ami a császáré... Az Ur adta, az Ur elvette, áldassék érte szent neve... Most már nem maradt más hátra, mint más gyereket simogatni s Mári néniék mindig könnyebb lett kicsit, ha egy-egy buksi kócos fejet megsimogathattak. A simogatáshoz persze más egyéb is tartozott. Hol pár tojás, hol egy tál liszt, mert ott van, a Zsellér gyerekeknek meg az apjukat vitte el a császár. Maradtak vagy hatan, mikor megjött az irás, hogy a hatgyerekes apa hősi halált halt az olasz fronton...

Csak azt várta már szörnyen, hogy az ura haza kerüljön. Hogy ezt az irtó sok dolgot levegye a válláról. Utóbb haza is jött, de nem volt benne köszönet. Betegen, tehetetlenül félnyomorékan. S a dolog csak maradt tovább is Mári néni vállain, amihez most már az ura ápolása, gondozása is járult.

Először Verka nénit, a javasasszonyt hivatta el hozzá. Ez jól megkente, a lábára meg piócát rakott. S amikor a várva-várt javulás nem mutatkozott, a cigány Róza néni vrásálya vagy két hónapig. Irtó sok pénzbe került, de Mári néni nem hagyta magát, a végén még a doktorhoz is elbátorkodott. Igaz, az még annyit sem használt s többé is került, ha a patikát is beleszámítjuk. Az ember szemlátomást fogyott, mint a holdvilág, mikor holdfogyatkozáskor a „markaláb“ eszi.

Ezer szerencse, hogy az egyik hetipiacon Mári néni a sógorasszonyával találkozott. Az azután megmondta:

— Semmit édes sógorasszony, semmit egyebet, csak meleg korpát rakjon kee a mellre, oszt minden reggel egy bögre forró tejet egy jó kanál libaszirral... Ezt igya a sógor. Meglátí kee, két hét alatt kutya baja se marad...

Ettől talpra is állt az ember. Legalább is annyira, hogy nem kellett az ágyban forgatni, elgezemicézett erre, arra, de utóbb már az apróbb dolgot is elvégzi, ami kerül.

Igaz rá ment minden. Szegény embernek elég a baja javasasszony, doktor meg patika nélkül is... A készpénz eluszott, a világ meg megváltozott. Mire birnák magukat egy kicsit a gabona ára lett semmilyen. Még hozzá ezt a „ceskélsiget is cédulába osztogatik“.

Igy került Mári néni terveibe a libatömés. Sok dolog, igaz, de megéri. Lám az adót is rendesen fizetik mint azelőtt. Most már ugy számít Mári néni, hogy a Matyi gyerek is abba veszett oda. Adóba. A császárnak ami a császáré... De hát ezt nem szabad számítani... Csak ne lenne már minden esztendőbe mindig több meg több... Nem győzi az ember...

A napokban beállit hozzám Mári néni. Ünneplő ruhában van, fején fekete kendő. Kezében hófehér patyolatba valami tányérféle van bekötve. A másik kezében egy pár korai csirkét szorongat.

— Üljön le nálunk Mári néni — kinálok meg helyel. Mi járatban van?

— Köszönöm nem fáradtam el — mondja — egy kis „köccsigre valót“ hoztam...

— No... Milyen költségre valót?

— Ehen, ezt a pár kis csirkét. Gondolom szeretik. Emezt meg szeretném ha evinné magával a tekintetes ur... s rámutat a bekötött tányérra.

— Magammal vinni? Mit? Hová?

— Tudja tekintetes ur, hogy tegnap li-

bát vágtam nagyon szép mája lett. Egy kiláná is több... Ezt akarnám elküdeni magává...

— Nem kell azt elküdeni Mári néni, dehogy kell... akad arra meg mifelénk is vevő, különösen ha olyan szép mint ahogy mondja...

— Szép, nagyon szép... akár meg is nézheti... Ugy ki van e hívva, illet meg nem látott emberi szem... azé akarnám elküdeni... — Megveszem én is — ajánlkozom.

— Nea pizé akarnám küdeni... Ugy... ajándékba...

— Kinek Mári néni? — Csodálkozom.

— Kinek. Hát kinek küdeném má no. A kis királfiknak Belegrádba. Hát. Tudja tegnap hogy a kössigházán vótam, megtuttam, hogy kevesebb lett a piréz meg a kuluk. Arra oszt azt gondotam, ha már ilen emberseges királunk van ebbe a szörnyü nehéz világba, hát eküdom ezt a gyönyörü májat a fölsiges családjának, a kis királfiknak... Ugy tudom hároman is vannak a lelkeim. Nekem meg senkim...

A kibuggyanó könnyet kendője sarká-

val törli le Mári néni mikor befejezi:

— Mer illet ug yse esznek még Belegrádba se... Maga meg — gondolom — enézhetne hozzájuk evve a kis tányérrá...

— Dehogy is tehetem Mári néni, dehogy is tehetem...

— De hiszen sűrűn jár Belegrádba...

— Az igaz — mondom, de hát ilyen magamfajta ember még messze esik a királyoktól meg a királyfiaktól... Nines nekem ott semmi dolgom Mári néni... Talán be sem eresztenének...

Mári néni elszomorodott. Rancos arca egészen elborult s a száj felett mintha mélyebre sülyedt volna a barázda... Egy ideig tétován néz maga elé s bátortalan hangon csak ennyit mond:

— Bár legalább az atreoot adja ide tekintetes ur... Maj eküdetem postán...

Lassan kifelé indul. S most jut eszembe, hogy az Udvari Gazdasági Hivatalt talán mégis meg kellene kérdezni vajjon megérkezett-e rendben zsiros Mári néni libamája...

Darvas Gábor

Egy buborék az örvényben

Ezerkilencszáztizennyolc nyara... Oroszország nyakig a bolevista-forradalom örvényében. Nagy kaos az emberek között és a lelkekben.

Vészes, sötét éjszaka takarta a tágas orosz mezőket. A szabad ég alatt tábortüzek és az állomás zöld, meg piros jelzőlámpái villódnak.

Az egyik tábortűz mellett, mely két vasutisín között lobog, két szerb tiszt ül. Mögöttük valószínűtlenül rajzolódik ki néhány teher kocsis szegletes alakja. Ezekből gyertyafény világít.

A jugoszláv szabadesapatok mozgótáborra felvonulóban Sziibéria felé. Tegnap vonták ki csapatukat a harcból. Most pihennek. A katonák, kimerülten a harcokból, szinte fülsértően horkolnak a kocsikban. Csak az örök vannak ébren és a két tiszt: Vukovity Brana és Sztojanovity Zsika hadnagyok.

A pattogó tűzbe felejtkeznek tekintetük és hallgatnak. Vukovics hadnagy eszimas lábait kinyújtja és álmosan tekint barátjára:

— Hát mire vársz Zsika?... Ha már nekem kell a szolgálat miatt itt kuksolni a tűz mellett, legalább te pihenj!

— Nincs kedvem az alváshoz — vetette oda kurtán, miközben nyulánk alakját még jobban begörbítette. A távolból egy váratlan puskalövés dördült. Sztojanovics hadnagy felriad. Kiegyenesedve barátjára tekint és folytatja:

— Hogy is tudnék aludni, mikor egy bűn terhe fekszik lelkemen és nem is tehetem jóvá!

— Te és abün! — szakította félbe Vukovics hadnagy. Ha rólad van szó, nem tudok hinni bűnösségben. Még azután manapság, akár mindennap követhetsz el valami dolgot... büntetlenül! Talán valami templomot gyújtottál fel a papot pedig felakasztottad?... Vagy valamilyen ártatlan lányt... No meséld már, miről van szó? Égek a kiváncsiságtól.

— Nem gyújtottam fel templomot, papot sem akasztottam fel és nővel sem volt dolgom! Sokkal komolyabb dolog. Nem fogod megérteni, mert nem vagy elé gőszinte és komoly. Me gazután, ugy pár szóval nem is lehet elbeszélni.

— Én is komoly tudok lenni! De nem szeretlek, mikor ilyen paposkodó vagy. Magadon is könnyítsz, ha több bizalommal vagy irántam.

Sztojanovics várt egy kicsit, mintha levegőt akarna szívni tüdejébe és megszólalt:

— Ugy-e Zsiko, ismered te Dimitrij Vaszil orosz kapitányt, akit parancsnoksága összekötőtisztnek rendelt hozzánk? Bizto-

san emlékszel rá: középnagyságu, szőke, pirosarcu; a balarcán egy sebtől származó forradás van. Szóval, amikor a németek és a bolevisták fegyverszünetet kötöttek, Dimitrij eltűnt. De később ugy néhány percre viszontláttam őt mint „fehér“ tisztet. Egy szerencsétlen eset hozott össze bennünket.

Ma reggel, virradatkor, amikor a legutolsó „vörös“ támadást is visszavertük, parancsot kaptam, hogy csapatomat tartalékba vonjam, mert csehek fognak felváltani. Ezt azonnal továbbítottam Marolenska Szergejnek, volt cári őrmesternek, aki még Dobrudzsában csatlakozott hozzánk az orosz front összeomlásakor. Még hozzátettem, hogy a csapatot készítse elő az induláshoz. Nemsokára megjöttek a csehek és mi hátra mentünk abban a reményben hogy többé nem lesz harcban részünk.

— A katonák fáradtan meneteltek, gödörből-gödörbe vonszolták testüket a rossz kocsuuton, maguk mögött förtelmes porfelhőket hagyva. Hosznovo falu előtt egy eltorlaszolt uthoz értünk: málhacapatok voltak összekeverve menekültekkel. Az ut mentén pihenőt rendeltem el, ahol a kimerült katonák fáradtan dobták le magukat.

— Puskatűz riasztott fel bennünket. Ezt hamarosan követte több is. A málhalovak megbokrosodtak, kitépték magukat szerszámaikból, némelyek kocsistól rohantak minden irányban. Katonáim parancs nélkül is, rajvonalba fejlődtek és várták az elkövetkezendőket. A faluban néhány pillanat után kézigránatok is robbantak.

— Megfeszített idegekkel figyeltem az előttem elterülő terepet. Megint esendes lett minden. Az uton a málhacapat ugy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Csak egy-két kocsis feküdt felborultan kocsis és ló nélkül.

Csapatomat rajvonalba a faluba vezetem és egy járőrt küldtem előre. Ez hamarosan vissza is tért és jelentette, hogy a fehérek és vörösök ütköztek össze, mely utóbbiak a faluban rejtőztek el az éjszaka folyamán. Egy gyümölcsös kerten áthaladva „fahérgárdistákat“ láttam, akik puskájukat lövésre készen tartották és ugy kutatták a házakat. A gyümölcsös mögött egy országon találtuk magunkat, mely legközelebb vezetett a vasútállomásra. Az ut megint meg élénkült katonáktól és a falusi lakóktól is, miután a veszély már elmúlt.

— Az utkeresztződésnél egy csapat fahérgárdista közelített felénk futólépésben. Parancsnokukat azonnal felismertem: Vaszil Dimitrij kapitány volt. Amikor megpillantott egyenesen felém jött, kezén fogva egy fegyvertelen embert, akinek balkarján vörös karszallag volt. Bizonyára valamilyen „vörös“ fogoly.

— Dimitrij átölelt és megcsókoltuk egymást. Szinte sóhajtván mondta:

— Vigyázzanak erre a „diszkatonára“. Most nincs időm, hogy foglalkozzak velem, mert néhány „társát“ üldözöm, akik megszöktek... Tehát jól vigyázzanak rá!

— Ali ghogy kimondta ezt a szót: „vigyázzanak“ már el is sietett csapatával, miután még egy pillantást vetett foglyára... Most jobban megnézte bezt a rabot. Nyulánk, magas alakja vigyáz-állásba merevedett. Fekete vékony bajuszkája élenken elütött sápadt arcszínétől. Fedetlen fejét fényes hátrafésült haj takarta. Tekintete, — helyzetével ellentétben, — bátorságot mutatott, minden cinizmus nélkül. A minden pillanatban, szinte elkerülhetetlen halál előtti hidegvére teljesen érthetetlen volt nekem. Szerencsétlenségére ezt a nyugodtságát nem tudtam magamnak megmagyarázni, — amit most viszont tisztán látok. Egy szót sem szóltam hozzá, oldalt fordítottam fejemet. Megállt Marolénka Szergej előtt.

Vége következik!

Bozsidár Vászity
Fordította: Kohán Jenő

Kátyu

A lovak hátán esikok maradnak az ostromszi nyomán, de a kátyuba ragadt kocsi nem mozdul...

A két ártatlan állat csak huzza az igát ereje szakadtáig, de valami huzza, ragassza lefelé a buzászsákokkal terhelt kocsit.

Valami vonzza lefelé, a föld felé ezt a földből kiröppent terhet, ugylátszik ezzel az ismeretlen erővel nem bírna el a Táltos maga se.

Talán az önsulya **huzza**, ami követelően több, mint amennyit az élet igása elbir?

Ezek a lovak igazságokat izzadnak ki a bőrük alól...

*

A dolgok talán azért kerülnek kátyuba, mert felettük uralkodni akaró ember tulterheli vele igásait?

Káros eső esik... Ma minden esik és minden az ember rovására esik. Valami lefelé huzza a javakat, a föld mélye felé, mintha itt akarnának embertől függetlenül átértékelődni...

*

Mintha rothadni akarna minden: mint a falevél, hogy gaz legyen, hogy újra könnyű legyen és új életet kezdjen. A dolgok megérnek, megsulyosodnak, lehullanak, meghalnak és újra születni.

Változtathat-e ezen a tulterhelt igás hátán sajtó ostromcsapás?

*

Az ember minden java kátyuba került. A föld huzza, szívja maga felé a buza sárányaival telt zsákokat, hogy mérhetetlenül megsokszorozza, mint a pénz urai az aranyat hűvös pincékben tenyészteszik, mint a gombát az élet ingyencei számára.

Hiába hizik fel minden tavaszon a föld, szeretőjével az igással együtt sir, mert közös gyermekük Jézusképet judásaranyakkal mocskolják.

*

Szél rázza a fák még csupasz, de igéretes fejét. Érezzük, hogy ez a külső tagadás gyenge a belső akarással szemben, amely szélvihar dacára lombot ereszt a tavaszban...

A lovak háta fénylik az esőtől és az erőlködéstől.

Emberök jönnek. Egy, kettő, három. Sok. Sárosak, rondák, szemüket eltakarja a bozót. Szakálluk pénteki. Vállukat a kocsi alá dugják, lélekzetük ütemessé válik. Kalapjukat kilökték homlokukból és most felnéznek az égre, mintha imádkoznának. És egyszerre egy ütemben felhangzik:

— Hoóóópp!

Zökkent a kocsi, nyekkent a ló, rikant a gazda, cuppant a sár, csattant az ostor: Hajrá!

A lovak — mosolyogtak. Kocogva indultak, nyomukban az engedelmes kerekékkel. Az emberek nézték és mondták:

— Nem kapnak elég abrakot...

*

Érdekes: emberek, ha sokan egyszerre mondják hoóp: az erő. És akkor bírják és legyőzik a lefelé huzó erőket.

És tudnak segíteni azokon is, akik nem kapnak elég abrakot.

Össze kell fogni a lefelé huzó erővel szemben, mert a mélység, ha felszabadít bőleső, ha magához huz, koporsó.

GERGELY BORISKA

Irodalmi hírek

Kristály István, a jeles jugoszláviai magyar elbeszélő többek között a kolozsvári „Pásztortűz“ című irodalmi lap munkatársa is. A Pásztortűz mindig örömmel közli Kristály István írásait és az erdélyi magyar közönség nagyon megbecsüli Kristályt, mint elbeszélőt. Dr. Császár Károly a lap szerkesztője legutóbb meleghangú levelet intézett Kristályhoz és közli vele, hogy írásai eddig is megbecsültek voltak lapjában, most azonban minden egyes elbeszélése valósággal slágerként hat. Császár arról is értesíti Kristályt, hogy a Mi Irodalmunkban legutóbb megjelent „A mi regényünk“ című cikke erdélyi írókörökben nagy visszhangra talált. A cikk írójáról Reményik Sándor, a kiváló erdélyi magyar író így nyilatkozott: Kristály Istvánt a jugoszláviai magyar irodalom egyik vezérének kell tekinteni.

A Pozsonyban megjelenő Magyar Minerva legújabb száma Farkas Geiza nagy tanulmányát „A világgazdaság körül“ befejező részletét hozza. Mezei Gábor, Berényi János, Sebesi Ernő novellákkal, Urr Ida, March Antal, Tamási Lajos versekkel szerepelnek. Reményi József mindig ötletes és érdekes amerikai naplóját, Wimberger Anna és Jaczkó Olga regényeiket folytatják. Erdőházy Hugó Lombarthy Viktor könyvéről értekeznek, Kázmér Ernő és Ferenczy József német könyvekről számolnak be. A kiváló irodalmi szemle előfizetési ára egy évre 60 dinár. Szerkesztőség és kiadóhivatal Pozsony-Bratislava, Kertész u. 1.

A Magyar Hirlap múlt vasárnapi száma egy Szentelky intervjút közöl, amelyben Szentelky Kornél a vajdasági irodalmi viszonyokról, a Kalangya elindulásáról, a Magyar Közművelődési Egyesület könyvkiadási tervéről és a Pen Klub alkotmányának reformjáról nyilatkozott.

Ugyancsak a Magyar Hirlapban Balassa József, a kiváló nyelvész és egyetemi tanár Szentelky regényéről az Isola Belláról írt meleghangú ismertetést.

Szerkesztői üzenetek

B. J. Senta. Nagyon köszönjük megértő és ezért felette jóleső levelét. Mi persze mindenkor ott vagyunk, ahol az alvó lelkiismeret, a kérge, kemény, bácskai magyar közöny ébresztgetéséről van szó. Tervükkel sziveskedjenek Czirák Fetter Imre urhoz Sztáribecsejre fordulni, aki készséggel áll az Önök rendelkezésére.

Bakfialmok. Fejlődésének két iránya lehet. Vagy tökéletesíteni fogja magát ilyen halk, finom és hangulatos versek írásában, ami hamarosan valami megállást, a lágyan lüktető verssorok meghaladását jelenti, vagy pedig azt az új utat választja, amelynek ígérését az „Esti árnyak, és a „Valamit tenni kéne“ című versekben éreztük. Ez az utóbbi út nagy fordulatot jelenthet lírájában, amely igazi, emberi értékeket hozhat költeményeibe. Ez az utóbbi út szinte forradalmi, de maradó, sokszínű igaz értékeket ígér. Szeretnők, ha erre lépne, de valószínűbb, hogy az elsőnél marad.

Ady. Nagy, de kissé unott metaforák (titán, tüzes, kráter stb.), melyek nem határozzák meg Ady nagyságát, jelentőségét és méltó helyét a magyar irodalomban. Egy versnek persze nem is lehet olyan pontosan körülírt célja, mint egy értekezésnek, de azért élő, emberi alakot várunk a költő egyéni meglátásában és megvilágításában. Ön tömör akart lenni, de szűk színterjéi nem érzékeltetik a Ady hatalmas alakját.

A kétség előtt. Az aránylag egyszerű élmény közlésére Ön tulsok képet, hasonlatot vonultat fel, melyek közt sok a megkapó, de halmozásuk mégis fárasztó, a sok tarkaság a versélményt teljesen eltakarja.

Giovanni. Mi daspiace molto avvertire, che suoi poeme non possiamo pubblicare. Le sono senza sincero avvenimento, senza vita e vivacità. Tenti con piu sincerita, con pura credenza. Noi aspettiamo sua nuova spedizione.

Az élet földjén. Szimbolikája mögött nem érünk valami nagy hitet vagy nagy gondolatot. Pedig a szimbólum mindig arra való, hogy azt az igazságot hirdesse, amelyet az értelem már nem tud kifejezni.

Életágyu dörgése alatt lerogytunk. — Visszabéztél. — Vihar előtt a világ. — Eltűnök e sötét világból. Metaforái sokszor erőltetettek, groteszek (életágyu, gondolatzsoba, himport szórt szemembe) és állandóan torlódnak, egymásba fúlnak egymás hatását rontják s így legtöbbször valami homályos ellenérzést váltanak ki az olvasóból. Szeretnők, ha közvetlenebb, egyszerűbb lenne, ha némi ökonomiával banna burjánzó hasonlataival.

Mari vasárnapja. A téma az álromantika olcsó parfümjétől illatozik. Ez kissé banális és semmi esetre sem őszinte illat. Sokkal szivesebben vonnók, ha Ön nem rég elnyűtt kabarétréfákat másolgatna, hanem azokról az értelmes magyar lányokról írna, akik városaink fáradt vasárnap délutánjaiba annyi színt, üdéséget és magyar falusi levegőt hoznak.

K. D. Várjuk az újabb küldeményt.

Cs. I. Látatlanba nem mondhatunk véleményt és nem küldhetünk biztatást. Mi minden kéziratot elolvasunk és annak örülünk legjobban, ha értéket találhatunk benne.

„Rhagusino“. Hálás köszönet azért, hogy Ön a messzi tengerparton is szívvel és lélekkel bekapcsolódik kulturális ügyeinkbe és annyi szeretettel, cselekvő szeretettel emlékezik meg rólunk. Bár csak száz ilyen lelkes ember akadna itt a Bácskában és Bánátban s bizonyos, hogy irodalmi lapunk egyszerű alapokon épülhetne fel. A be-küldött címetek köszönjük, valamennyiük részére megindítottuk a Kalangyát. Kérjük, szeretetével tartson ki tovább is mellettünk s mi igyekeznünk minden tekintetben jó és kifogástalan lapot adni.

Több kéziratról legközelebb.

Rengőleg gyerekek kitűnően mesélőit a Tündérország második mesélőitáján.

Csütörtök délután rendezte a Tündérország második mese-
délutánját. Az időjárás nem volt a legszebb, mert csaknem ál-
landóan esett az eső, mégis olyan rengeteg tömeg gyerekek jött el
a Belteri Katolikus Körbe, amilyenre Noviszádon csak ritkán
volt példa.

A mesélőitán megkezdését 2 óra tájékoztató ki, de fél kettő-
kor már alig volt hely a teremben. A rossz időjárás miatt a
fénycsere nem lehetett megtartani. Vali néni a műsor meg-
kezdése előtt bejelentette, hogy Deszö bácsi betegség miatt nem
jöhett el a mai előadásra. Levélben üzent a gyerekeknek, és
felolvasa a levelet.

Ezután megkezdődött az érdekes műsor. Egymásután következ-
tek a gyönyörű csoportos jelenetek, egyfelvonások, melyek

Nagy ajándékozás volt a múlt héten a Tündérországban
Könyvet, csokoládét, cukrot és egyéb ajándékokat kaptak a gyerekek

A múlt héten sok báci és néni csodálkozva nézte, mennyi
jókedvű gyerekek jön ki a Reggeli Újság szerkesztőségéből. Leg-
többnél könyv, csokoládé, vagy másfajta ajándék, nem csoda,
hogy vitákos volt a kedvük.

A múlt héten osztotta ki a Tündérország az irásbárvázat
tiz nyertesének könyvjutalmát, azonosítva a Jugoszláviai Biztosító
Társaság noviszádi igazgatóságának ajándékait, az öt életbiztosítási
kötevényt. Ezenkívül természetesen kiosztásra kerültek a rendez-
csokoládé és könyvadományok, melyeket hetenként kiosztunk a
nyertesek között.

Csütörtökön volt a mesélőitán, amelynek végén cukor-
kiosztás következett. Ez a hét tehát elég jól múlt el és utána
elmondhatjuk:

— Bár csak mindig így volna!
Sajnos azonban nincs mindig így, mert kevés az ajándék
és nagyon jól tudjuk, hogy még nagyon sokan nem kaptak, jól-
lehet megérdemelnék. Azt üzenem nekik, hogy legyenek türe-
lemmel előbb-utóbb majd csak rájuk kerül a sor.

Akiknek a neve az ajándékozottak között szerepel, de az
ajándékot legkésőbb egy héten belül nem kapták meg, közülük
lelveben a Tündérorzággal, hogy az elkallódott könyv helyébe
másokat küldjünk.

ket Bözsi néni rendezett. Feri bácsi két érdekes mesét mondott
el, a gyerekek sokat nevettek rajta. Majd gyönyörű zongora,
hegedű és énekszámok következtek, és szavalatok óriási tömege.

A nagy jókedvben úgy eljárt az idő, hogy a paprikajancsi
színházat már nem is lehetett bemutatni. Vali néni a gyerekek
általános üdvölgésétől kísérve bejelentette, hogy most a cukor-
kiosztás következik, mire a gyerekek majd kinyomták az ajtó-
félfát, mert a cukrot ott osztogatták.

Hét óra is elmult már, mikor a gyerekek vidám jókedvben
elindultak haza felé. Messzi tájon feketéketőlük az ucca, utköz-
ben tízszer is elmesélték, hogy mi mindent láttak a szép mese-
délutánon.

REJTVÉNYEK, JÁTÉKOK, MÓKA
és egyéb huncutságok

Megfejtések a Tündérország május 1-i számából:

Betűrejtvények: 1. Hatóság, 2. Ferenc, 3. Perzsia, 4. Színész,
5. Fűszer, 6. Páratlan, 7. Hatalmas Isten, 8. Számla, 9. Párton-
kivüli.

Találós kérdések: 1. Rádiót, 2. Kunyhó, 3. Holló, 4. A nad-
rágnak, 5. A virág, 6. az ajtó, 7. Az ökönek, 8. A birka.

Keresztrejtvény: Vízszintes: 1. Hári János, 8. A róka, 9.
N. F. 11. Oló. 12. Z. G. 13. Tea, 15. Kei, 17. Lant, 18. Led,
20. Rés, 21. Ad, 22. Tar, 24. Lé, 25. Páris. **Függőleges:** 1. Hon-
talan, 7. Segítség. A többi ezekből könnyen megállapítható.

A sorshuzásnál Bese Józsi és Annusnak kedvezett a szeren-
cse (Arse Teodorovica 17). **A noviszádi Union cukorkaüzlet**
csokoládéját nyerték. Thurzo Testvérek a **szubotical Ruff cu-**
korkaüzlet csokoládéját, szubotical szerkesztőségben vegyék át.
Rado Irénke a **szombori Schafhauser cukrászda** ajándékát,
ottani szerkesztőségünkben kapja meg.

Az eszkimo kislány kifestéséért Kálmán Rozsi a és Józsi-
ka (Kölcsi 22) a **noviszádi Union cukorkaüzlet** csokoládéját
nyerték, a szerkesztőségben vegyék át. Sebők Béla a **szuboti-**
cai Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben
vegye át. Munka Irénke (Karagyorgye sporttelep) a noviszádi
Dornstädler cukrászda süteményét a szerkesztőségben kapja
meg. Szakáll Jolánka és Ilonka könyvjutalmát postán elküldjük
Csantavérre.

Egyszer egy királyfi így szolt tanítóához:
— Csak azt szeretném tudni, minek teremtetted a jó Isten
azt a sok csunya hibávaló állatot.

— Mindégylüknek megvan a maga haszna, — felelte a ta-
nító. — A mi gyaró eszünk néha nem látja az okokat, de azért
hidd el nekem öreg tanítódnak, hogy nincs haszonlalan állat a
világban.

— Ugyan? — nevette a királyfi, — hát a póknak, annak
az utálatos, törtelmes állatnak is volna valami haszna a világon.

A királyfi barlangja

Volt egyszer egy fiu, Pálnak hívták, kinek szíve telve volt
nagyraagyással.

Bár egészséges, értelmes gyerekek volt és jó szülői min-
dennel ellátták, mégis folyton azért sópáncsolt, epkedett:
— Miért nem lehetek én gazdag, nagyon gazdag?

Szülői hibába magyarázták neki, hogy az az ép erős, egészse-
ges ember gazdagának nevezhet magát, mert Istennek legnagyobb
adományát bírta, Pali tovább is elégedetlen maradt.

Egy ízben pajtásaital kint játszott a mezőn, mikor egy fé-
nyes nagyurt kocsit hajtott arra. A kocsiban egy ur ül egy kis
fiúval.

— Istenem! — mondotta magában a mezőn játszó Pali —
milyen boldog lehet az a fiu ott, abban a kocsi, a fényes
szép ruhában, csak azt szeretném tudni, hogy miért olyan szo-
moru az arca?

A kocsit most megállt és a benne ülő gyerekek valamit su-
gott a melléte ülő ember felébe.

— Nem lehet kedves jó gyerekekem, hiszen tudod, hogy
nem lehet — hallatszott a férfi szomorú hangja.

De mert látta, hogy a fiu szemé könnybeborult, hát így szolt:
— Na majd megpróbáljuk.

Es szép gyengéden, az inas segítségével kíségtették a sze-
gény fiut a kocsiból.

Es akkor látta a Pali, hogy annak, akit az imént olyan na-
gyon irigyelt gazdagaságáért, mankón kell járnia és csak távolról
nézheti, hogy miként ugrol a többi egészséges gyerekek.

Es Pali megfogadta, hogy soha senkit sem fog többé iri-
gyelni, mert Istennek legnagyobb jótéménye az erő és egészség
és soha sem szabad annak zúgolódn, kit a jó Isten ezzel meg-
áldott.

Hü pajtás
Irta: Lehoczky Lidike

Mérgelődik Anna néni, Kárpál minden es'e, Rettenetes milyen sáros Mindig a cipőcske.	Oda járunk ibolyáért Hozzuk szép csokorba Ezért huzza kendet is a Szobába az orra.
Megharagszik a kis cipő Hogyan hát nem tudja? Sok esőtől milyen sáros Lenn a hegyek utja?	De az Anna csak nem vidul Nem találja kedvét És a cipő nagy mérgesen Rá ölti a nyelvét.

Hinta palinta

Irta: Hoppár Mária

Hinta, hinta palinta Hintázik a Katinka. Löki magát magasra Csak úgy lobog a haja.	Ezt azonban nem hallja Mint a szélvész úgy hajtja. Kipirul a kis arca Mily mesés a magasba!
Rá is szól a mamája Vigyázz kicsi leányka! Elszakadhat a hinta, Leeshet a Katinka.	Egyszerre csak jaj, jaj, jaj! Megtörtént ám a nagy baj. Valami úgy recsegett, Katinka meg szepegett.

A magasból egyszerre
Földre esett szegényke.
Ugy megütötte magát,
Lélegzete is elállt.

KERESZTREJTVÉNY

Közlő: Vig Bözsi (Noviszád)

A megfejtés beküldésének határideje: 1932. május 15.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11		12						
13	13 a		14		15				
16	17	18		19					
20			21	22				23	
25		26			27				
28		29		30					
	31		32	33		34			
35		36	37		38		39		
	40				41				
42	43	44				45	46		
47		48				49			

(116)

Vízszintes sorok. 1. Erkel Ferenc opera. 11. Klasszikus „cé”. 12. Francia zeneszerző. 13. N. F. 14. Kis folyócska. 15. Hangszer. 16. Mise része (kath.). 19. Némely gyümölcs. 20. Nép dal kezdő sora. 25. Gád, keverve. 26. Számjegy. 27. Olis. 28. Beteggel kapcsolatos ige. 30. Névelővel, nyomorult. 31. Iijjal istennő. 33. Egyforma mássalhangzók. 34. Városka az északamerikai egyesült államok északi részében (Michigan állam). 35. A Rajna mellékfolyója, fon. 36. Költői műfaj. 39. S. db. 42. Fonetikus mássalhangzó. 44. Egési termék. 45. Holt nyelven istennő. 47. Ocskaság. 48. Maggal kapcsolatos főnév mássalhangzói. 49. Székesegyházról híres.

Függőleges sorok. 1. Magyar opera címe és szerzője. 2. Tud magánhangzója nélkül. 3. Hektolitereket helyezhetünk el benne. 4. Fizetés anagrammája. 5. B-vel az elején idegen nyelven sőr. 6. Angol ur rövidítése. 7. Helyzet. 8. Zűr zavar. 9. Görög törzs. 10. Mutatószó. 13a. Kötélék. 17. Nép dal kezdő sora. 18. Ha labda vonalon túl esik, sportműszó. 19. Vám, eleje és vége. 21. Idegen folyó. 22. Névelő. 28. Perzsa tó. 29. Japán játék. 30. Ezüst vegyjele. 32. Hidrogénchlorit. 33. Ha lukas nem ér semmit. 37. Egyenes ellentéte. 38. Tagadószócska. 40. Előd. 41. Személyes névmás falusiasan. 43. Idegen tagadószo fon. 46. Igekötvő.

A megfejtő neve és címe:

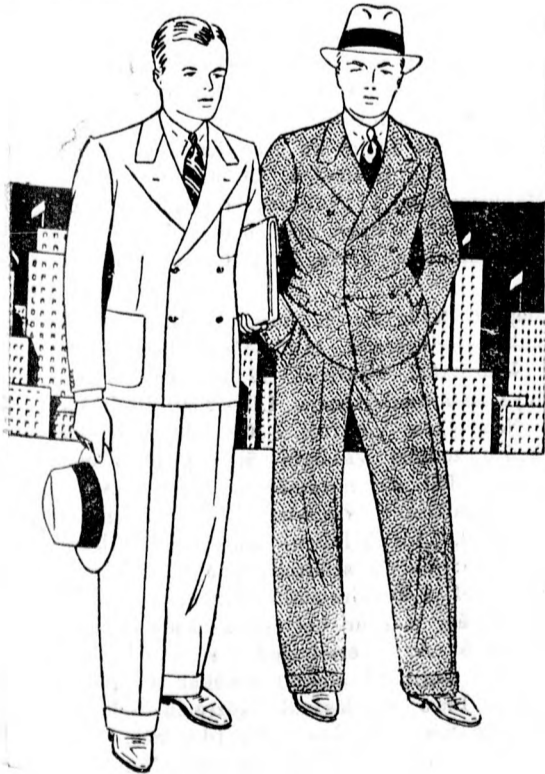
1. Pettyes Musselinből készült nyári ruha. 2. Elegáns Crepe de Chine nyári ruha kabátkával, gazdag plissédíszítéssel. 3. Délutáni nyári ruha virágos selyem-musselinből.

1. Nyersselyemből készült sportszerű nyári ruha, fekete gombokkal és lakkövel. 2. Marocaineiből készült nyári ruha kis pelerinnel. 3. Virágos Crepe de Chineből készült nyári ruha könnyű Crep Georgette gallérral.

1. Virágos Crepe de Chineből készült nyári ruha. 2. Virágos selyemmusselinből készült nyári ruha. 3. Pettyes Crepe Georgette ruha pellerinnel.

Uccai és házi ruha. Baloldalt: kétsoros sötét-szürke flanelruha, felvarrott zsebekkel. Jobboldalt: Kétsoros sötétkék kangarn ruha, bő, sportszerű nadrággal. Ünnepi alkalmakkor is viselhető.

Nyári kabátok. Baloldalt: Praktikus esőköpeny. Jobboldalt: Trenchcoat, beszegett szélekkel.

Baloldalt: Praktikus szürke vagy világosbarna flanelruha, Knickerbocker nadrággal. Jobboldalt: Kék sportkabát, pulloverrel és flanel nadrággal.

Heti rádióműsor

Vasárnap, május 8

Beograd, 8.30: Torna, 9: Istentiszteletátvitel Molról, 10.30: Mezőgazdasági előadás, 11: Nép-dalok harmonikán, 11.30: Gramofon, 12.05: Gramofon, 12.30: Rádiózenekari hangverseny, 13.30: Hírek, 16: Gramofon, 17: Orvosi előadás, 17.30: Tánclémez, 19: Davidova Szofia asszony orosz zeneszerzők dalait énekl, utána sporteredmények, 21.40: Hírek, sport, 22: A rádiózenekar hangversenye, 22.40: Jazz-zene átvitel a Ruszki Cárból.

Budapest, 9: Hírek, kozmetika, 10: Egyházi zene és szentbeszéd, 11.15: Evangélikus istentisztelet, 12.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 1.10: Anyák napja, Líber Endre előadása, 2: Gramofonhangverseny, 3: Valló Árpád méhészeti előfelügyelő: A méhesládok természetes szaporítása, 3.30—4.45: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, 5: A Janus Pannonius Társaság felolvasó üléseinek közvetítése Pécsről, 6.30: Karolyi Árpád és cigányzenekarának zenéje, 7.10: Hajra hazásszony, Zagon István előadása, 7.40: Anyák napja ünnepe a Stúdióban, Közreműködők Gyula diák, Sasskó Hilda és a Mándits szalonzenekar, 8.25: Sport- és löversenyeredmények, 8.40: A Magyar Országos Orvosszövetség nyugdíj- és segélyező intézetének hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből, Utána: Időjelzés, Majd: Az Ostende kávéház szalonjazz- és cigányzenekarának hangversenye Kálmár Pal énekszamaival.

Bécs, 11.10: A bécsi szimfonikusok szórakoztató zenéje, 2: A munkás citeracigány hangversenye, 6.30: Wacek-zenekar, 8.05: Zenés hangjáték, 10.05: Korngold-jazz, Baker énekessel.

Hétfő, május 9

Beograd, 11.05: Gramofon, 12.05: Rádiózenekari hangverseny, 1. Mendelsohn: Fingalshöhe, nyitány; 2. Thiele: Egyiptomi Suite; 3. Lumbie: Álomképek, ábránd; 4. Offenbach: Szép Helna, op. ábránd, 5. Svoboda: Prvi splet narodnih melodija; 6: Svoboda: Srpska igra br. 1.; 7. Bullerian: Reverie lirike; 8. Fucsák: Álomszág, keringő, 13.30: Hírek, 16: Gramofon, 17: Alekszandrovics Náda népdalokat énekel, 17.30: Jelacska Bojana zongorahangversenye, 19: Francia nyelvlecke, 19.30: Előadás, 20: A rádió vonósnégyes hangversenye, Beethoven: vonósnégyes, 20.30: Hazai szerzők zenekari hangversenye Jankovics Sztanoje operacékes közreműködésével, 21.30: Hírek, Majd: Seta Európán keresztül.

Budapest, 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye, Vezényel ifj. Roubal Vilmos, 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 12 és 5: Gramofonhangverseny, 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 5: A magyar közgazdasági helyzetről, Dr. Kenéz Béla előadása a Nemzetközi vásár kongresszusi terméből, 1.15: Az emberevők, Kittenberger Kálmán előadása, 5.45: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye, Közreműködik Zöldhelyi Anna (ének), 6.45: Dr. Gaár Vilmos előadása: Nemzeti gyermekhét, 7.10: Záhureczky Ede zongorahangversenye, 7.50: Sopron, Bodnár Richárd előadása, 8.05: Német nyelvoktatás, 8.25: Az operaházi zenekar és énekkar hangversenye, Vezényel Berg Ottó, Közreműködik: Tihanyi Vilma, Karigazgató Roubal Vilmos, 10: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés, Majd: Toll Árpád és Toffi Jancsi cigányzenekarának zenéje a Kovacsics kávéházból, Közben 11: Angol lélekkel Magyarországon, Özv. vitéz Vásonyi Sándorné angolnyelvtanítói és magyar fordításai, Előadja a szerző és Onódy Ákos.

Bécs, 11.30: Cerda-zenekar, 5: Macho-zenekar, 7.45: Siegl: Claudius Mátyás nagy hallelulája, 8.45: Stájer dalok és zeneművek, Közvetítés Grácból, 10.15: A gráci operazenekar hangversenye, közvetítés Grácból.

Kedd, május 10

Beograd, 11.05: Rádiózenekari hangverseny, 1. Puccini: Bohème, operaábr., 2. Auber: Kömüves és lakatos, nyitány; 3. Gounod: Balettsuite a Sába királynője c. operából, 4. Gauvin: A vita, symph. scherzo, 12.05: Gramofon, 13.30: Hírek, 16: Gramofon, 17: Rádiózenekari hangverseny, 1. Rendla:

U dvoje redove, induló; 2. Rendla Unnapi megnyitó; 3. Kálmán: Bajader, operettábránd; 4. Joshitomo: A nap országából, suite; 5. Bohm: Ulánusroham, 19: Cseh nyelvtanfolyam, 19.30: Kozmetika, 20: Rádióesevegés, 20.30: Átvitel Zágrebból, 22.30: Hírek, sport, 22.50: Cigányzeneátvitel a Szablja Dimiskija vendéglőből.

Budapest, 9.15: Hangverseny, 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának zenéje, 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 3.0—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 5: A bankokról, Dr. Hegedüs Lőránd előadása a Nemzetközi Vásár kongresszusi terméből, 5.15: Révész Béla előadása: Diákok, 5.35: Az Országos Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zenekari hangversenye, 7: Francia nyelvoktatás, 7.30: Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye, Közreműködik Budanovits Mária (ének), Sollás Magda (zongora), Temesvári János (hegedű) és Polgár Tibor (zongora), 9: Irói arcképek, Kosztolányi Dezső előadása, 9.30: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból, 10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények, 10.30: Másfélóra könnyű zene.

Bécs, 5.35: Paxn tánczenekar, 8: Marx József-est, Közreműködnek: a bécsi szimfonikusok, Mahnovarda basszus, Kessisoglu zongoraművész, 9.55: Dalok zongorakísérettel, 10.25: Hügel-zenekar.

Szerda, május 11

Beograd, 10: Népiszkolások órája, 10.45: Gramofon, 12.05: Rádiózenekari hangverseny, 1. Petrovics: Rokszandics őrnagy indulója; 2. Urban: Sa istoka, szerb egyveleg; 3. Cilca: Adrianna Leoucvreur, operaábránd; 4. Leoncavallo: Pensee d'autonne; 5. Adam: Egnapi királynő; 6. Massenet: Scènes pittoresques, suite; 7. Ketelbey: Kék porcellán, tánc-Intermezzo, 13.30: Hírek, 16: Gramofon, 17: Rádiózenekari hangverseny, 1. Buisson: Antigone, nyitány; 2. Lehár: Operettábránd; 3. Bourgeois: A gnómok menete; 5. Czibulka: Az erdő sutogása; 6. Krstics: Scherzo d-moll; 7. Petrovics: Oj Srbijo, induló, 19: Német nyelvtanfolyam, 19.30: Cigányzeneátvitel 20: Jovánovics Milorád a beográdi Opera basszistájának hangversenye, 20.40: Bizet: Carmen, gramofonlemezeken, K. b. 21.30: Hírek és sport.

Budapest, 9.51: Gramofonhangverseny, 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 12 és 5: A rádió háziötösének hangversenye, 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 5: Szeressük a kisipart, Dr. Eber Antal előadása a Nemzetközi Vásár kongresszusi terméből, 5.15: Az I. honvédegyezred zenekarának hangversenye, 6: A magyar kizsárdatárvoglaglások célja, Mischek Ferenc előadása, 6.20: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje, 7.10: A Magyar uszósövetség 25 éves jubileuma, Dr. Kéler Tibor előadása, 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése, Farsangi lakodalom, Vigopera 3 felvonásban, Az I. felvonás után: Időjelzés, hírek, A II. felvonás után: Hírek, löversenyeredmények, Majd: Pogány Dezső tangó- és jazz-zenekarának zenéje a Britannia-szállóból, Vig Miklós énekszamaival.

Csütörtök, május 12

Beograd, 11.05: Gramofon, 12.05: Rádiózenekari hangverseny, 1. Rossini: Semiramis, nyitány; 2. Massenet: Scènes napolitaines; 3. Glinka: Életünket a cárért, operaábránd; 4. Luigini: Egyiptomi balett; 5. Hatze: Serenade; 6. Dominis: Gusle, egyveleg, 13.30: Hírek, 16: Gramofon, 16.30: Torna, 17: A Szadszó tangó-jazz zenekar hangversenye, 19: Francia nyelvlecke, 19.30: Dr. Friedrich Wallisch prof. előadása Burgenlandról, 20: Orvosi előadás, 20.30: Átvitel Ljubljánából, 22.30: Hírek, és sport, 22.50: Rádiózenekari hangverseny, 1. Mascagni: Parasztszövetület, operaábr., 2. Kármán: Császárszínház, operettábránd;

Budapest, 9.15: Szalonzenekari hangversenye Vezényel Bettha István, 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 5: Dr. Scitovszky Aladár: A motor és a ló, 5.30: Hangverseny, Közreműködik dr. Lukácsné Sebeők Márta (ének), Szórád Ferenc (ének) és Garay György (hegedű), 6.45:

Angol nyelvoktatás, 7.15: Dalest, Sas Náci és Jós-vay Gábor szerzeményei, Előadja Bodán Margit Cselényi József és Rigó Jancsi cigányzenekara, 8.15: Vidám egyfelvonásosok a Stúdióból, Rendező dr. Bánóczy Dezső, Utána kb. 10.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, Majd: Gramofonhangverseny.

Péntek, május 13

Beograd, 11.05: Rádiózenekari hangverseny, 1. Frantilovics: Fontilovics induló; 2. Golemovics: o Pra ludium és capriccio; 3. Leopold: Pillangójáték, intermezzo; 4. Joh. Strauss: Velencei éj, nyitány; 5. Lindner: Lyrische suite; 6. Elgar: Szerelmi üdvözlét; 7. Linke: Korcsolyázók, keringő, 12.05: Milosevics Ruzsica népdalokat énekel, 13.30: Hírek és sport; 15: Népiszkolások órája, 15.45: Gramofon, 16.30: Előadás, 17: Rádiózenekari hangverseny, 1. Suppé: Könnyű lovasság, nyitány; 2. Schubert—Berthé: Három a kislány, operettábránd; 3. Zichner: Strauss—Millöcker, Suppé, egyveleg; 4. Csizsek: Iz sume i luga; 5. Nasa buducnoszt, 19; Cseh nyelvtanfolyam, 19.30: Előadás, 20: Szokol-előadás, 20.30: Vigjáték, 21.15: A beográdi zeneiskola hangversenyeinek közvetítése, 1. Sonate in g-dur für Violine und Klavier a) Andante con variazioni; b) Allegro, 2. Trio f-dur zongorára hegedűre és esellóra; a) Allegro con brió; b) Andante; c) Rondo; d) Allegro, 3. G-dur Csellóra, 4. Az „Évszakok” című oratoriumból, 5. Symphonie d-dur zenekarra, a) Presto; b) Andante; c) Finale; d) Tempo di menuetto, 22.30: Hírek és sport, 22.50: Átvitel a Moszkva kávéházból.

Budapest, 9.15: A rádió háziötösének hangversenye, 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 12.05: Hangverseny, Közreműködik Faragó György (zongora) és Tábor Frigyes (ének), 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 5: Mezőgazdasági problémáinkról, Gróf Hoyos Miksa előadása a Nemzetközi Vásár kongresszusi terméből, 5.15: Tinó Margit magyar nótákat zongorázik, 5.40: Hány magyar él a világon, Vitéz Nagy Iván dr. előadása, 6.10: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzenekisérettel, 7: Gróf Klebelsberg Kuno előadása: Európa politikai képeinek átalakulása az utolsó választások nyomán, 7.30: A rádió külügyi negyedórja, 7.45: A Mándits szalonzenekar hangversenye, 8.45: Időjelzés, hírek, 9: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Vezényel dr. Dohnányi Ernő, Utána kb.: 10.30: Időjárásjelentés, Majd: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropol kávéházból.

Szombat, május 14

Beograd, 11.05: Gramofon, 12.05: Rádiózenekari hangverseny, 1. Travnik: induló; 2. Krsztics: Pathetikus, nyitány; 3. Dreyer: A cigánytáborban; 4. Bayer: Babatündér, ábránd; 5. Rossini: A tolvajsarka, nyitány; 6. Bizet: Gyöngyhalászok, operaábránd; Micheli: III. petite suite, 13.30: Hírek, 16: Átvitel a pravoszláv püspöki tenplomból, 1.630: A közönség kedvence lemezei, 17.30: Szviligij Ljubica operacékesnő szlovén dalokat énekel, 19: Német nyelvtanfolyam, 19.30: Gramofon, 20: A népdaltól a slágerig, Közreműködnek: Mikulics Éva, Antonijevics Jován, Nikolics Bosko a beográdi opera tagjai és Nikolics Alekszandar szaxofonon, 21.20: Gramofon, 21.50: Hírek, 22.10: Rádiózenekar, 1. Wallace: Maritana, nyitány; 2. Gounod: Balett a Faust című operából; 3. Waldteufel: Estudiantina, keringő, 22.50: Kávéházi zeneátvitel.

Budapest, 9.15: Az I. honvédegyezred zenekarának hangversenye, 11.15—11.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 12.05: Berki István és cigányzenekarának zenéje, 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 5: Fogyasztó öfélése, Magyar Pál, a Nemzetközi Vásár tanácsa elnökének előadása a Nemzetközi Vásár kongresszusi terméből, 5.15: A Berend szalonzenekar hangversenye, 6.15: Valaki szólított, Irta és felolvassa Kertész József, 6.40: Gramofontánczene, 7.50: Heyles magyarság, magyar helyesírás, Halász Gyula előadása, 8.15: Az operett fejlődése, VIII. rész, Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Farkas Imre előadásával, Közreműködik Lá-bass Juci és Szedő Miklós, 9.45: Időjelzés, hírek, ígétversenyeredmények, Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból, 11: A Lantos—Déry szimfonikus jazz-zenekar zenéje a Royal szállóból Vig Miklós énekszamaival.

A nyereség csak akkor biztos Önnek

ha téli és gyapju-ruhájába még idejében tesz „MOTIN“-t. Kipróbált kitűnő szer a molyok ellen. Kapható kizárólag a

„Hygiea“-drogériában. K. Živojnović, Novisad

A Srpska Matka épületében, a belléri kath. templommal szemben.

Május 5-én Sztantics Bartul a „Tri Sesira“ bérlője a „MIR“ kávéházba költözött át.

HÁME FERENC

asztalos
Subotica, Sokolska ul. 2.
Elfogad mindennemű bu-
torok, üzletberendezés,
épület és portál munkák
készítését és javítását.
Olcsó, pontos kiszolgálás.
Meghívásra házhöz megyek.

Van szerencsém ezután értesí-
teni az igen tisztelt orvos ura-
kat, hogy fogtechnikus la-
boratóriumomat Novisadon
(Magyarzska utcából) Gajeva
ulica 18 alá, a mai kornak
megfelelően felszerelve,
HELYEZTEM ÁT.
Szíves megrendeléseiket kérve,
maradok teljes tisztelettel
BECK FERENC fogtechnikus

A Kuszi cég raktárá-
nak egy részét átvettem:

Drótkerítés, tűzhelyek

méiény gyári áron alul

GYURKOVICS J.

vaskereskedésben
Novisad, régi Buzatér 11

KÖZPONTI FŰTÉSI VIZVEZETÉKI, GSATORNÁZÁSI ÉS GÁZBERENDEZÉSEKET

legjobb kivitelben és legolcsóbban készít

„HYDROTHERMA“

JAHN PÉTER műszaki vállalata
NOVISAD, Kralja Aleksandra ul. 3.

Javításokat legpontosabban elvégzek!

Női kézimunkák

kész diszszembekendők, monogram, azsu-
rozás, aplikálás. *Előnyomda, kézi- és
géphímzés, plüssé gombáthuzás,
csipke, pamut és mindennemű
kézimunkakellékek olcsó árban*

NAGYFEJŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN
NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2.

PALICS-FÜRDŐ

Subotica mellett a legkellemesebb
és legolcsóbb nyári üdülőhely

Szép és egészséges fekvés a palicsi sósó-
partján. Szabadfürdő a strandon 700 kabu-
nal. Iszap- és melegfürdők, hitűnő gyógy-
hatással izületi betegségeknek és emésztési
zavaroknak. Vízisport, kilenc teniszpálya,
ping-pong, horgászás. Napona térszene.
Estéknként tánc. Mozgósínház a szabad le-
vegőn. Modernül berendezett három szálló-
da. Nagy vígadó étteremmel kávéházzal.
Teljes pension napi 45-70 dinárig. Földény
június 15-től augusztus 31-ig. Elő- és utó-
idényben 10% kedvezmény. Fürdő-orvos.
Gyógyszertár. Posta- és távirádihatal.

Visszatérési kedvezmény
a jugoszlav vasutakon.

Prospektus az utazási irodáktól vagy a
fürdőintézetektől kapható.

Az Apatini Sörgyár R. T.

ajánlja elsőrendű

Salon, Vojvodsko és Porter söreit

Kapható Apatinban és a noviszádi, szom-
bori és kulai fiókoknál.

Drótkerítés

kukorica-ültető, mezőgaz-
dasági gépek és vas árúk
olcsón kaphatók
MÜLLER PÉTER vaskereskedőnél
Sombor

ROBING-ATLAS

kerékpár szaküzlete

Nagyban és kicsinyben

1347

Novisad, Jevrejska u. 9.

GARDONYI GÉZA:

A láthatatlan ember

REGÉNY

(40)

— Kirzafiosz fölkel, — folytatta krip-
tai hangon Vigilász, — azonnal oda akarta
adni az ötven font aranyat. Azonban Ede-
kon ur visszatartoztatta: — Ne siessünk ez-
zel, — mondotta, — mert a követtársaim
megszagolhatnák, hogy sok az arany nálam
aztán megérkezésünkkor Attila apróra el-
szokta kérdezni, hogy illően fogadtak-e be-
nünket? Hogy kitől mennyi ajándékot kap-
tunk? Ennyi arany, ha ajándéknak mordom,
gyanut keltene.

— Így volt, — bölintott reá Edekon.

Daliás, simára borotvált állu hun volt
az az Edekon. Az arca becsületes és apró
szemei éstől csillogók. A király befenté-
sei közé tartozott. Ha országot és koro-
nát kínáltak volna neki Attila egy hajsza-
láért, akkor is elmondta volna Attilának.

A nagy embrek belső szolgálói különös
lelkek. Ugy élnek vele-mellette, mint a fű-
szál a fa tövében. A fa az életük. Számukra
más élet nincsen. Érzik, hogy ha a fa ledől,
az ő gyökertük is kiszakad vele.

Vigilász folytatta:

— Hanem, — mondta Edekon ur, —
elmegyek én haza üres kézzel, s jöjjön velem
ez a tolmács. Mármint én. En aztán ettől
megizenem, hogy az ötven font aranyat mi-
kor és hogyan küldjék.

Krizafiosz csodálkozott Edekon urnak
az okosságán.

— Böles a te beszéded, — mondotta. —
Ugy lesz jó, ahogyan gondolod. En most föl-
megyek a császárhoz és közlöm vele, hogy
emberünkre találtunk. Estére meghivlak va-
csorára a követtársaidal együtt. S alka-
lomszakadtán elmondom, hogy a császár mit
szól a vállalkozásodra?

— Így volt, — bölintott reá Edekon a
bajuszán sodorintva.

— Engem, uram király, — folytatta Vi-
gilász, — meg se kérdeztek, hogy mi a
véleményem? En csak eb vagyok, uram; hol
erre löknek, hol amarra. Nem mondhatom,
hog ynem, mert parancsolnak velem, és csak
negyevn szolidusz az évi fizetésem.

— Folytasd! — szolt komoran Attila.

Hát Vigilász tovább beszélt:

— Krizafiosz fölment a császárhoz. Ott
volt délután, mindeztig. A császár odahi-
vatta Marcialosz urat is, aki neki főtaná-
csosa. Mit beszéltek? mit nem? — nem
voltam ott a tanácskozásukon. Csak este
mikor a hun követ urak Krizafiosznál va-
csoráztak, akkorra rendelték ismét oda to-
lmácsnak. Ahogy kiültünk vacsora után a
kertbe, a követ urak a tengert, és a tenger
tulsó partján ragyogó Krizopoliszt nézeget-
ték, az asztalnál csak hárman maradtunk.
Akkor Krizafiosz Edekon urhoz fordult és
szólott imígyen:

— A császár mindenképpen örül a vál-
lalkozásodnak, és megadja a jutalmat, ahogy
én mondtam. Sőt azonfelül nagy udvari méltó-
ságot is szánt neked, nagyobb, mint a-
milyet Attilának viselsz. De a császár nem
véli eléggé rangos embernek Vigilászt arra,
hogy téged elkísérjen, hanem Maksziminoszt
küldi majd veled. Az előkelő ember: tekin-
tetes képű. Hát ő lesz a követ, s Vigilász

esupán tolmács. De Maksziminosz nincs be-
avatva a titokba; nem is szabad tudnia sem-
mit. Így volt-e uram? — kérdezte siró han-
gon Vigilász Edekont.

— Így, — bölintott rá Edekon megve-
tőn mosolyogva.

Vigilász megkönnyebbülten lélezett:

— Hála az égnek, hogy te is bizonyí-
tod az ártatlanságomat. Hát eljöttünk: Mak-
sziminosz és Prizkosz, me gén. Mikor elő-
ször beszélünk veled, uram, Edekon ur
megjelent a sátorunknál. Félrehitt és azt
mondta:

— A véletlen is a kezünkre játszik:
te még vissza Konstantinápolyba a hátra-
maradt szökevényekért. Mikor megjössz ve-
lök, gyanútlanul elhozhatod a pénzt, ami a
testőrök megvesztegetésére való.

Nekem kellett hát elmennem a szökevé-
nyekért, akikből most harmincat hoztam,
mert ezt te parancsoltad, uram király. Meg
kellett hoznom a pénzt, mert ezt meg ők
parancsolták. De ötven font helyett száz
fontot hoztam, mert azt mondták, hogy jobb
ha bőven ereszti a pénzt Edekon ur: ne
akadjon meg emmiatt.

Végzett.

Ertettem immáron Vigilásznak azt a su-
nyi, titkolódzó magaviseletét, s Attila harag-
ját, amikor őt Maksziminosz mellett megpil-
lantotta. Már akkor Attila tudta a gatszá-
got. Világos volt már, hogy miért követelte
annyira a szökevényeket, holmi ringy-rongy
szemét népet, amely idegen földre bujdosik,
s h:n köztük alig akad. Azért követelte,
hogy Vigilásznak maga nyisson okot a visz-
zatérésre, s utána az egyedül való eljövle-
telre.

(Folytatjuk)

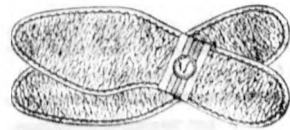
A munka és kényelem cipőjei

A meleg napokban ajánlatos minél többször cipőt váltani, hogy a láb ne szenvedjen. — Raktáron tartunk bő választékot minden alkalomra és minden hivatásra való cipőkben. Elárusítóhelyeinken kevés pénzért jó és értékes cipőt vehet.

Ápolja cipőit a mi cipőkrémünkkel.

Bata

Loofa-betét Din. 5'

49.-

Modell 2942-00

Hényelmes és olcsó szandál félcipő. Gyermekeknek: 22-26 nagyságban 39'-din. 27-34 n. 49'-din. nőknek 35-38 n. 59'-din. férfiaknak 39-46 n. 69'-din.

69.-

Modell 2145-09

Hölgyeknek való kényelmes pántos félcipő, vászonból, ruganyos gummitalppal. Kevés pénzért nagy meglepettség.

99.-

Modell 2927-14

Barna vagy fekete férfi félcipő, tartós bőrtalppal. Alkalmas köznapokra és vasárnapokra.

169.-

Modell 9937-18

Barna vagy fekete férfi félcipő, tartós bőrtalppal. Nagyon elegáns és amellett szolid minta.

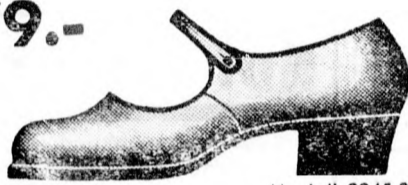
49.-

Modell 4435-00

Kényelmes vászon-félcipő ruganyos gummitalppal. Kellemes viselet, forró nyári napokon nélkülözhetetlen.

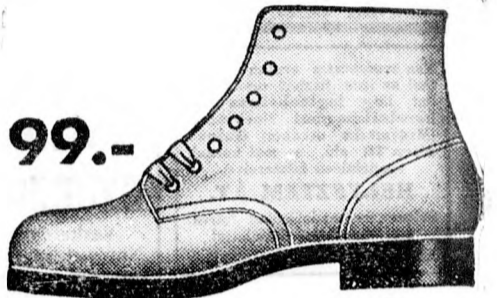
79.-

Modell 3945-03

Für die Hausfrau: Háziasszonyoknak való kényelmes, pántos félcipő mindennapi használatra. Jó forma, alacsony sarok, nagyon értékes minta.

99.-

Modell 0167-00

Munka cipő, zsírozott bőrral, gummitalppal és sarokkal. Garantált elsőrangú anyag. A mezőn és munkában nélkülözhetetlen cipő.

NAGYOBB SZOLGÁLATOT A VEVŐNEK

Mi nemcsak arra törekszünk, hogy jó és olcsó cipőt adjunk Önnek, hanem arra is, hogy cipője ápolására a legjobb szert szállítsuk.

A szubotocai vasúti váltóüzlet

vesz és elad mindenféle valutát a legjobb, továbbá Agrárbank-részvényeket és mindenféle Allampapírt. — A váltóüzlet nyitva van:

d. e. 5-6:30 óráig
d. e. 11-13:30
d. u. 16-18

A papírok eladásánál legtitimáció szükséges. 168

Noviszád szenzációja

az újonnan megnyitott „KÉT ANGYAL” étterem és szálló.
Napi penz 55'-dinar. Abonoma 550'-dinar havonta.
Kajegija Zorka tér 15. 948

Megjelent a

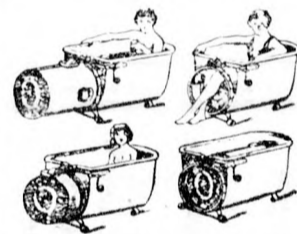
HIPNOTIZMUS EGYSZERŰ TANA

finom papíron, karton kötésben, szép nyomás és izlées kivitelben. 16 oldal.

Irtja: KOLLÁR MATIJA

A szerző megbízásából mindenkinek ingyen küldjük, csupán hirdetési és posta költség fejében kérünk 10.— dinárt előlegezve beküldeni az alanti címre

KOLLÁR FRANYO
Bankarska Radnja, SENTA

Összerakható Patent fürdőká

utánvétellel 900'-dinar

Vízonteladónak árend

gedmény.

Kérjen ismertetőt

Deusch Károly

Starakanjiza, Tvornica

ogledala, metalne i limene

robe. 1348

Válasszuk a legjobbat -

a legjobbakból.

A VILÁGHIRŰ

„His Master's Voice“

gyártmányú eredeti amerikai 8 csöves R. 7. egyetlen minden igényt kielégítő RÁDIÓ

Truppel Béla Novisad

Duna ucca 10. Telefon 26-69.

Nagy raktár mindennemű hangszerekben zongorák és pianóknak

Allandó nagy választék tánc sláger kottákban

Majdnem

ingylen kap egy új kerékpárt

Tartós újrendszerű zománcozás

Hozza el lerongált kerékpárját csekély díjazásért átjavitjuk és 200 fok melegségű zománcályhában

tükörlényesre lakozzuk

JÓTALLÁS MELLETT

T e s s é k a c í m r e ü g y e l m i

Elsőrendű kerékpárok és kerékpár gummik és az összes alkatrészek gyári raktára:

EXPRESS I. HORVÁTH

Novisad, Pasiceva ulica 19.